

Pornainen

TILINPÄÄTÖS 2020

PORNAISTEN KUNTA

Kunnanhallitus 29.3.2021 § 48

Kunnanvaltuusto 28.6.2021 § 29

SISÄLLYSLUETTELO

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	2
1.3 Yleinen ja Pornaisten alueen taloudellinen kehitys	3
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	7
1.5 Kunnan henkilöstö	8
1.6 Ympäristöasiat	8
1.7 Muut ei taloudelliset asiat.....	8
1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	8
1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	8
2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	10
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	12
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	12
3.2 Toiminnan rahoitus.....	16
4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	18
5. KOKONAISTULOT JA –MENOT	20
6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	21
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	21
6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	21
6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ..	21
6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	22
7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY.....	24
8. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN	25
8.1 Hallinto- ja taloustoimiala	25
8.1.1 Keskusvaalilautakunta	25
8.1.2 Tarkastuslautakunta	26
8.1.3 Kunnanhallitus	26
8.2 Kuntakehitystoimiala.....	31
8.2.1 Tekninen hallinto	31
8.2.2 Kaavoitus.....	32
8.2.3 Kiinteistötoimi.....	33
8.2.3.1 Ruoka- ja puhdistuspalvelut	34
8.2.3.2 Rakennusten kunnossapito	35
8.2.4 Liikenneväylät, yleiset alueet, maaperän puhdistus	37

8.2.5	Vesilaitos	38
8.2.6	Maa- ja metsätilat	38
8.2.7	Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	39
8.3	Sivistystoimiala	41
8.3.1	Sivistystoimen hallinto	42
8.3.3	Esi- ja perusopetus	44
8.3.4	Kulttuuripalvelut	47
8.3.5	Kirjastopalvelut	48
8.3.6	Musiikkioppilaitokset	51
8.3.7	Kansalaisopisto	52
8.3.8	Vapaa-aikapalvelut	54
9.	TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	59
10.	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	61
11.	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	65
12.	YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMISESTA	66
13.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	69
13.1	Tuloslaskelma	69
13.2	Rahoituslaskelma	70
13.3	Tase	71
13.4	Konsernilaskelmat	72
14.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	75
14.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	75
14.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	77
14.3	Tasetta koskevat liitetiedot	80
14.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	80
14.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	82
14.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia sekä taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	83
14.5	Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	86
15.	VESIHUOLTOLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS	87
16.	LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ	94
17.	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	95

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kuuden kunnan yhteinen kuntayhtymä Keusote on tuottanut Pornaisten kunnan sote-palvelut vuodesta 2019 lähtien. Sote -kuntayhtymä ei ole kaikilta osin täyttänyt odotuksia. Palvelut ovat kallistuneet ja osin myös etääntyneet eikä kaikesta voi syyttää Koronaa, väestön vanhenemista ja väistämättömiä muutoksia sote-palvelujen tuottamisen tavoissa. Muutos sote-palvelujen järjestämisessä on joka tapauksessa väistämätön ja odotettavissa on, että seudulliset itsehallinnolliset hyvinvointialueet jatkavat vuonna 2022 Keusoten toimintaa.

Pornaisten kunnantaloudellista asemaa voidaan pitää hyvänä. Vuoden 2020 tulos on selvästi plussalla, joka tosin johtuu osittain valtion avokäisistä Koronarahoituksesta. Taseeseen on kertynyt ylijäämää kymmenisen miljoonaa. Koska Pornaisten kunnan investoinnit ovat olleet maltillisia, ne on voitu rahoittaa kassavaroin ilman lisälainoja. Vanhoja lainoja on lyhennetty ja kunnalla on velkaa enää likimain 2.000 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2020 Pornaisten väkiluku kääntyi pieneen kasvuun ja omakotitonttien kysyntä virisi. Uusia omakotialueita on avattu Kartanorinteestä ja kokonaan uusi asuinalue Pellavarinne tulee myyntiin kevään aikana. Uudisrakentajien kiinnostus kuntaa kohtaan on kasvanut, mikä on hienoa, sillä nyt meillä on tarjolla entistä laajempi skaala erilaisia ja erikokoisia tontteja.

Pornaisissa satsattiin paljon erityisesti kuntalaisten hyvinvointiin liittyvään rakentamiseen. Parkojan koulun viereen valmistui laadukas lähiliikuntapaikka ja juuri ennen vuodenvaihdetta juoksuportaati Kotojärven alueelle. Kuntoradan saneeraus viimeistellään keväällä 2021. Pienetkin hankkeet voivat vaikuttaa paljon asukkaiden hyvinvointiin ja edistää samalla kuntalaisten terveyttä. Tällaisia hankkeita on sisällytetty myös v. 2021 talousarvioon. Nämä teemat ovatkin jatkossa pinnalla, kun kunnan uutta roolia haarakoidaan kevään aikana käynnistytävissä kuntastrategian uudistustyössä.

Linnunlaulun päiväkodin laajennustyö on käynnistymässä suunnittelutöiden ja kilpailutusten jälkeen. Toinen iso hanke on kevyen liikenteen väylän rakentaminen vanhan Porvoon tien ja Vähä-Laukkoskentien välille. Hanke on ns. MAL-suunnitelmassa yksi kärkihankkeista ja toteutusajankohdasta neuvotellaan. Kunnan talousarviossa on varattu rahat vuosiksi 2021-2022, mutta ELY arpoo vielä omaa aikatauluaan. Iso haaste Pornaisissa on myös liikkumisen mahdollisuuksien parantaminen, sillä yksinomaan perinteisen joukkoliikenteen varaan emme voi jäädä.

Korona on vuoden aikana vaikuttanut kunnan toiminnassa oikeastaan kaikkeen. Etäkoulu ja etätö tulivat tutuiksi. Monet palvelut ja kokoustaminen siirrettiin verkkoon ja kehitettiin uusia toimintatapoja. Kunnan päätöksenteko ja toimenpiteiden toteutus oli näihin liittyen joustavaa ja nopeaa. Erityisen kiitoksen asioiden sujumisesta haluan antaa kunnan henkilöstölle.

Hannu Haukkasalo

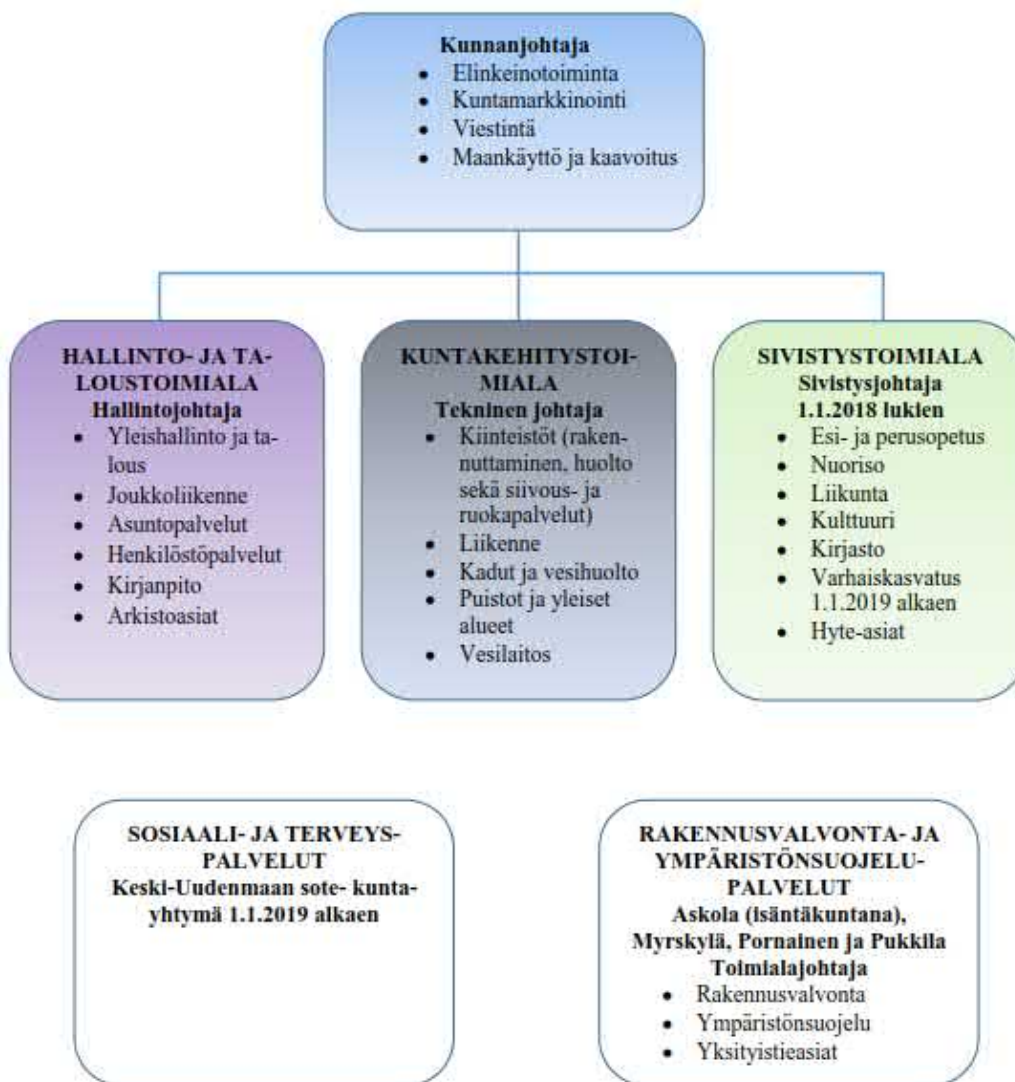
kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan hallinnossa ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2020 aikana. Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveystaloyhtymä on tuottanut 1.1.2019 alkaen kunnan sosiaali- ja terveystalvet, kun Mäntsälän ja Pornaisten kunnan yhteistoiminta-alue Mustijoen perusturva lopetti toimintansa. Varhaiskasvatus siirtyi tässä yhteydessä myös takaisin Pornaisten kunnan hoidettavaksi.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelupalvelut tuottaa Askolan kunta isäntäkuntaperiaatteella. Nivos Vesi Oy hoitaa kunnan vesilaitoksen toimintaa.

Kunnan organisaatio:

Tilivelvollisten luettelo

Toimielin

Kunnanhallitus

Sivistyslautakunta

Keskusvaalilautakunta

Tilivelvollinen

Kunnanhallituksen jäsenet, kunnanjohtaja, hallintojohtaja, tekninen johtaja, talous- ja viestintäjohtaja

Sivistyslautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja

Keskusvaalilautakunnan jäsenet

Kunnanvaltuusto

Ylintä päätösvaltaa kunnassa käyttää vaaleilla neljäksi vuodeksi valittu kunnanvaltuusto. Valtuusto valitsee kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet.

Valtuuston kokoonpano vuonna 2020:

de Jong Peter (kok)	Liu Päivi (sdp)	Putus Jaana (kesk)
Eloranta Olavi (sdp)	Miettinen Mikael (kok)	Runolinna Liljan-Kukka (sdp)
Franti Aija (kesk)	Nieminen Tea (kesk)	Ruskeepää Mika (kesk)
Hoffrén-Pekkarinen Hanna (kok)	Niinikoski Terhi (kesk)	Talvituuli Tamara (sdp)
Karhunen Otto (kesk)	Nyrhivaara Henna (ps)	Tukiainen Johanna (kesk)
Kilpeläinen Antti (ps)	Ohvo-Harhakoski Mira (vihr)	Turunen Jukka (ps) 26.5.2020 alk. (Jenni Lastuvuori (ps) 25.5.asti)
Kyllönen Petra (vihr)	Olander Tero (kesk)	Vilén Mika (kok)
Latostenmaa Roni (kesk)	Palmgren Vesa (sdp)	Villanen Riitta (sdp)
Laukka Jorma (sdp)	Palviainen Erja (sdp)	Virkki Juha (kesk)

Valtuuston puheenjohtajana toimi Liljan-Kukka Runolinna, I varapuheenjohtajana Tea Nieminen ja II varapuheenjohtajana Petra Kyllönen.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa ja valvoo kunnan etua. Kunnanhallitus edustaa kuntaa ja tekee sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet. Kunnanhallitus valmistelee valtuustossa käsiteltävät asiat ja huolehtii valtuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Kunnanhallituksen kokoonpano

Virkki Juha (kesk), pj
 Palviainen Erja (sdp), I varapj
 Vilén Mika (kok), II varapj
 Franti Aija (kesk)
 Laukka Jorma (sdp)
 Niinikoski Terhi (kesk)
 Nyrhivaara Henna (ps) (26.5.2020 alk) Lastuvuori Jenni (ps) (1.1.-25.5.2020)

Esittelijänä kunnanhallituksessa toimii kunnanjohtaja.

1.3 Yleinen ja Pornaisten alueen taloudellinen kehitys

Suomen BKT laski vuonna 2020 n. 2,8 %, joka oli ennalta pelättyä vähemmän. Palkkasummat pienenevät 0,4 % viime vuonna (92,8 mrd euroa). Tilastokeskuksen keräämien tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien talous vahvistui vuonna 2020 poikkeuksellisen hyviin lukemiin. Vuosikatteet vahvistuivat kaikissa kuntakoryhmissä.

Kuntatalouden vahvistumista selittävät valtion kertaluonteiset koronatuot ja kunnallisverojen odotettua parempi kehitys. Kunnat saivat koronatukia n. 3 miljardia euroa. Pornaisten kunta sai koronatukia eri muodoissaan n. 1,7 miljoonaa euroa.

Koko maassa verotulot kasvoivat 4 prosentilla. Pornaisissa verotulot kasvoivat yli 6 prosentilla. Kunnallisverotulokertymä nousi yli 7 prosentilla ja siihen vaikutti vuoden 2019 verokorttiuudistus, joka lykkäsi kuntien verotulokertymää vuodelta 2019 vuodelle 2020. Kuntien yhteisöverotulot kasvoivat koko maassa 3 % johtuen koronatukitoimesta, jolla kuntien yhteisöverotulon jako-osuutta nostettiin tilapäisesti 10 prosenttiyksiköllä. Pornaisissa yhteisöverotulot tästä huolimatta pienenevät 3 prosentilla.

Kiinteistöverot laskivat koko maassa 6,6 %, johtuen kiinteistöverotuksen joustavasta verovelvolliskohdasta valmistumisesta, joka lykkäsi kiinteistöveron maksua vuoden 2021 puolelle. Pornaisissa kiinteistöverot laskivat 8,2 prosentilla.

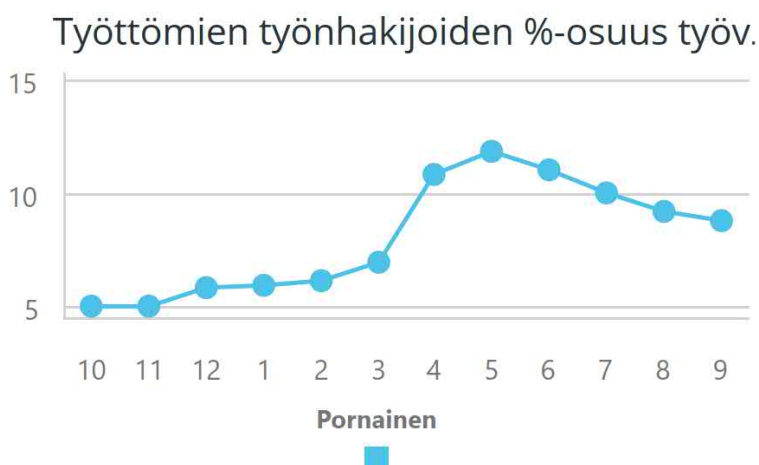
Valtionosuudet kasvoivat koko maassa 27,2 prosentilla. Pornaisissa kasvu vuoteen 2019 oli jopa 36 %:ia ja valtionosuuksia saatiinkin n. 2 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Tästä ns. koronatukea oli 1,5 miljoonaa euroa.

Kuntien toimintakulut kasvoivat ennakkotietojen mukaan 2 prosentilla. Pornaisissa toimintakulut kasvoivat peräti 4 prosenttia. Suurin kasvu oli sosiaali- ja terveystoimen menoissa.

Kuntien vuosikatteet lähes kaksinkertaistuivat edellisen vuoteen verrattuna. Pornaisissa vuosikate kolminkertaistui.

Kuntien investoinnit kasvoivat 5 prosentilla. Pornaisissa investointeja siirrettiin koronatilanteen johdosta tulevaisuuteen ja investoinnit toteutuvat edellisvuotta pienempänä.

Pornaisten työllisyystilanne heikkeni edelliseen vuoteen nähden reilusti koronasta johtuen. Työttömyysaste oli joulukuussa 9,2 % (ed. vuosi 5,8 %). Työllisyydessä ei päästy vuoden aikana viime vuoden lopun tasolle.

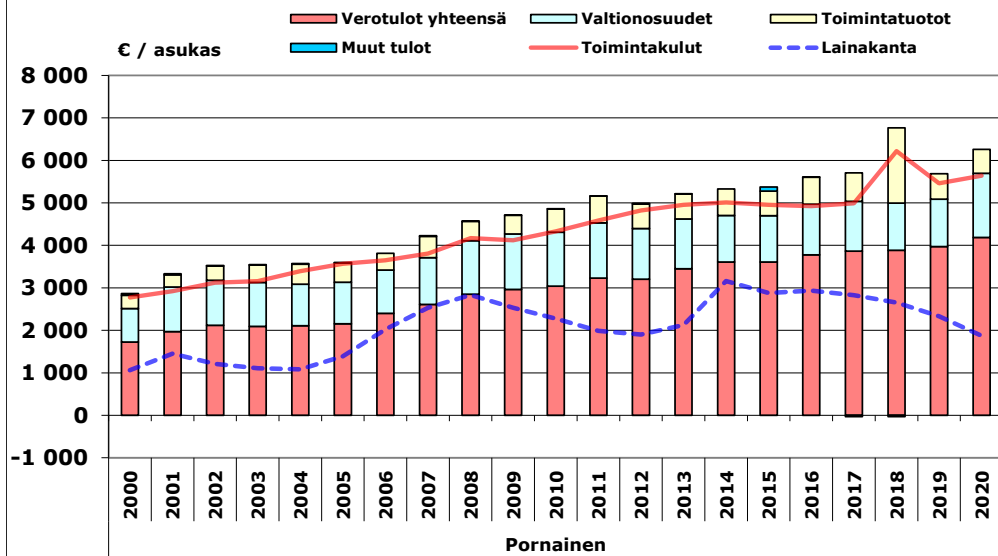

Tietolähde:

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ylläpitämä julkinen tilastotietopalvelu Sotkanet.

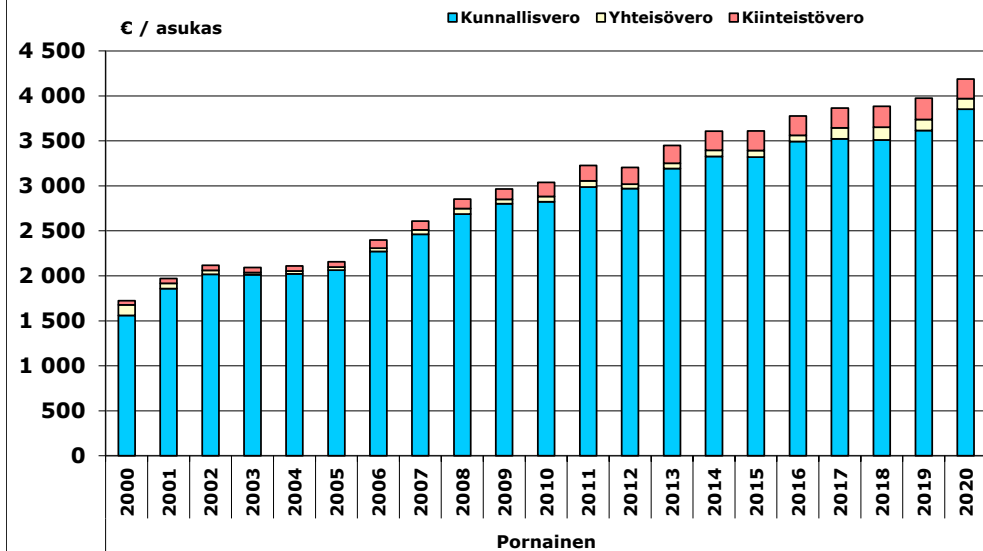
Seuraavissa taulukoissa on valtiovarainministeriön julkaisemista kuntien pitkän aikavälin tunnusluvuista otettuja toteutumakuvaajia, joihin on lisätty viimeisten tilinpäätösten mukaiset luvut.

Kunnan tulot, toimintakulut ja lainakanta tilinpäätösten 2000-2020 mukaan

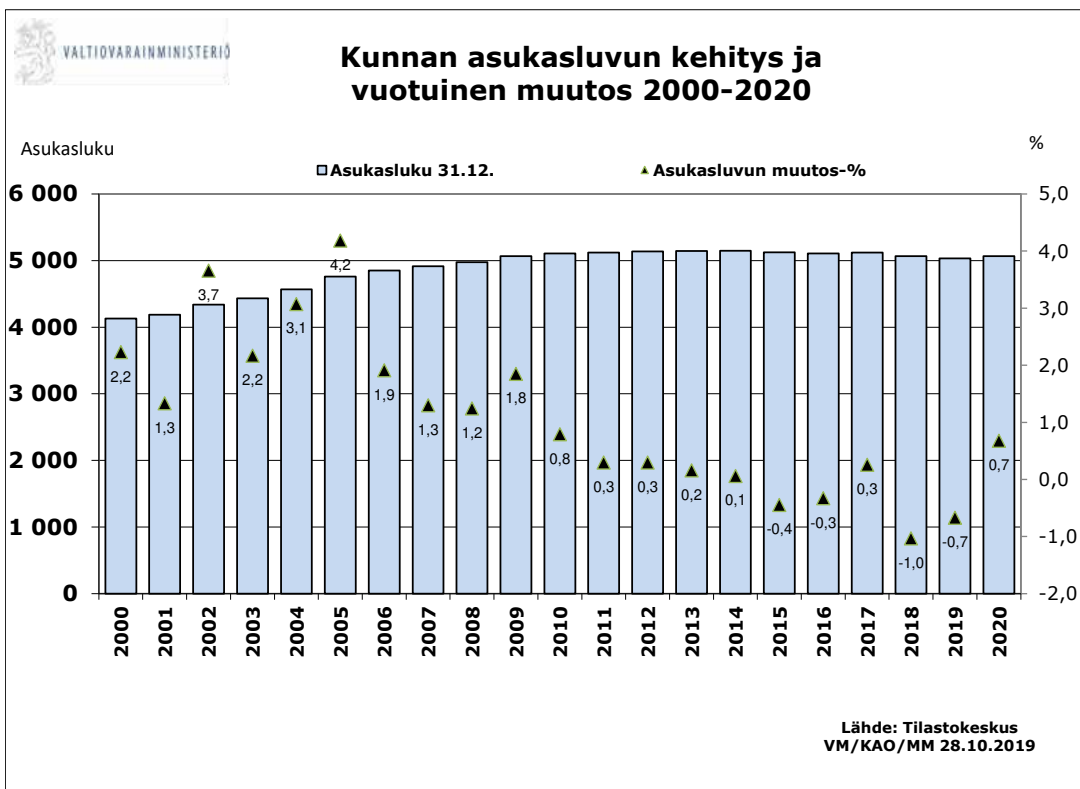
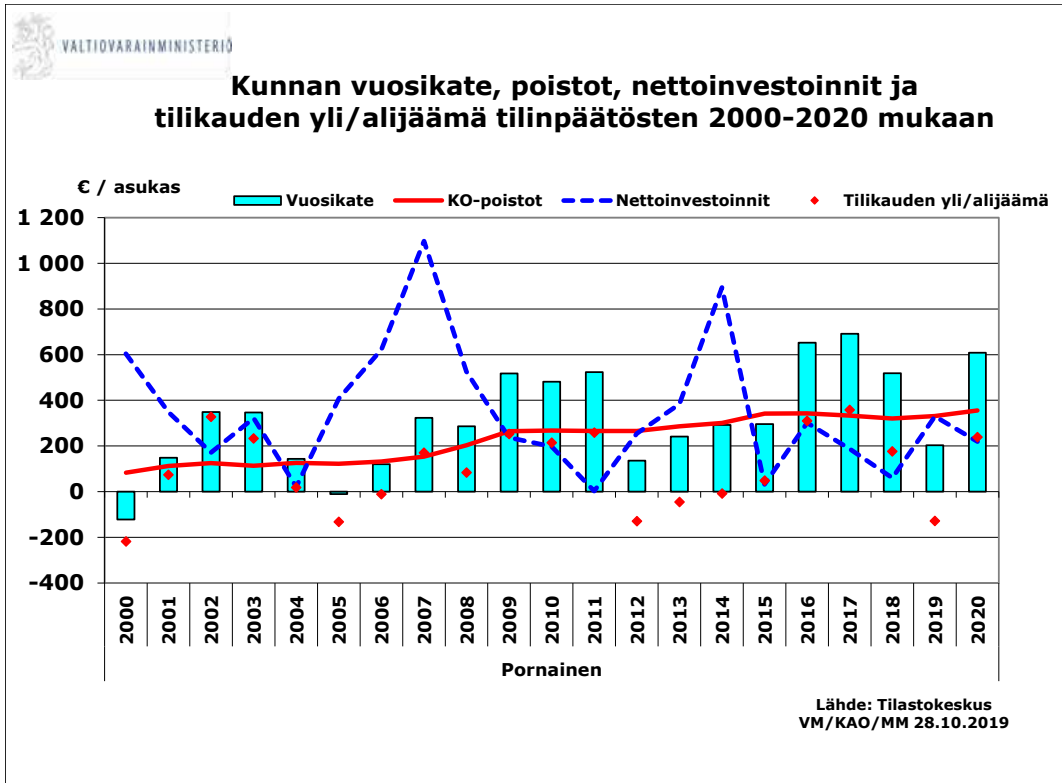

Lähde: Tilastokeskus
VM/KAO/MM / 28.10.2019

Kunnan verotulot tilinpäätösten 2000-2020 mukaan

Lähde: Tilastokeskus
VM/KAO/MM / 28.10.2019

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuotta 2020 leimasi maailmanlaajuisen Covid 19 –viruksen (myöh. korona) aiheuttaman pandemian laajat vaikutukset koko vuoden toteutumiin ja talouteen. Pornaisissa keväällä koulujen sulkeminen ja etäopetukseen siirtyminen osittain säästivät kustannuksia mm. kouluruokailun, oppilaskuljetusten, kerhotoiminnan osalta ja osittain lisäsi kustannuksia mm. siivous- ja hygieniatuotteiden osalta. Koronasta aiheutuvia lisäkustannuksia seurattiin omalla tunnisteellaan ja niiden kokonaismäärä oli n. 70 000 euroa. Tulomenetyksiä arvioitiin tulleen n. 36 000 euroa.

Paljon toimintaa ja palveluja oli pitkään kiinni eikä tapahtumia juurikaan pystytty järjestämään. Sosiaali- ja terveystaloudessa Keusoten kustannuksia kasvattivat Korona-testauskustannukset, suojatarvikkeiden kinnat ja koronapotilaiden hoitoon, palvelujen järjestämiseen ja yksiköiden järjestelyihin liittyvät kustannukset. Keusote arvioi, että kunnan koronakustannukset olivat n. 535 000 euroa ja tuottomenetykset mm. käyntimäärien tippumisesta johtuen n. 130 000 euroa.

Valtion antamat koronatuot sekä kuntien peruspalvelujen valtionosuuksissa että muina tukimuotoina kunnan sivistystoimen hanketukina kuitenkin kompensoivat lisääntyneitä menoja ja verotulojen ennakoitua parempi kertyminen aiheuttivat kuitenkin sen, että vuoden 2020 tulos oli merkittävästi ennakoitua parempi. Kunta sai arviolta erinäisinä tukimuotoina koronatuotia n. 1,7 miljoonaa euroa. Verotulokertymä olisi arvion mukaan ollut kuitenkin vuonna 2020 vielä parempi ilman koronan vaikutusta. Alla olevissa taulukoissa on esitetty saadut koronatuot ja arviot menosäästöistä ja tulovähennyksistä.

Koronatuot kunnalle		2020
Valtionosuuden lisäys mm. kunnallisverotulojen menetysten, maskihankintojen ja muiden koronavaikutusten kompensointiin		
4. LTA		696 995
7. LTA ja hallituksen budjettiriihi		367 195
Testaus-, jäljitys- ym. Koronakustannusten korvaus		412 523
Yhteisöveron jako-osuuden +10 %-yksikön korotus		126 091
OKM:n korona-avustukset		38 015
Veronmaksulykkäyksen kompensatio		96 198
YHTEENSÄ		1 737 017

Koronasta aiheutuva "häviö"	
Koronatunnisteella kirjatut menot	-70 000
Tulojen vähennykset (arvio)	-36 000
Keusoten koronamenot	-535 000
Keusoten tuottomenetykset	-130 000
Verotulojen menetykset (arvio verrattuna alkup. TA)	-185 819
YHTEENSÄ	-956 819
Koronasta aiheutuva "hyöty"	
Menojen säästöt (arvio)	160 000
Valtion koronatukipaketti v. 2020	1 737 017
YHTEENSÄ	1 897 017
Nettovaikutus	940 198

1.5 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstömäärä oli 31.12.2020 yhteensä 182, josta määräaikaista henkilöitä oli 34. Henkilöstömäärä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 9 henkilöllä.

Sairauspoissaoloja oli yhteensä 2887 kalenteripäivää, nousua edelliseen vuoteen verrattuna 717 kalenteripäivää. Koko henkilöstön keskimääräinen sairausloman pituus oli 15,86 kalenteripäivää, mikä on 4,5 kalenteripäivää enemmän kuin edellisenä kalenterivuonna.

Koulutuksiin osallistui tilikauden aikana 61 henkilöä, koulutuspäiviä oli yhteensä 125. Osallistujien määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 97 henkilöllä, osittain koronapandemiasta johtuen. Työterveyspalvelut on tuottanut Kuninkaantien työterveys.

Henkilöstömenot olivat yhteensä 8 335 502 €. Tästä summasta palkkojen ja palkkioiden osuus oli 6 768 685 €. Eläkekulut olivat 1 477 947 € ja muut henkilöstösivukulut 178 841 €. Henkilöstökorvausten määrä oli 89 971 €.

Tilikaudelta on laadittu erillinen henkilöstöraportti.

1.6 Ympäristöasiat

Tilikaudella ei ole tapahtunut merkittäviä ympäristöön liittyviä tapahtumia, joilla olisi vaikutusta kunnan taloudelliseen tulokseen tai toiminnan kehitykseen.

Ympäristöohjelman tarkistustyö, ilmastovaikutusten arviointi sekä uusiutuvan energian kuntakatselmuksen aloittaminen siirtyi tuleville vuosille.

1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja kunnan talousarvion täytäntöönpano-ohjeita.

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi kunnan virkamiesjohto noudattaa Kuntaliiton yleiskirjeessä 17/2017 annettua ohjetta vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista. Kunnan toiminnassa ei ole tunnistettu merkittävää riskiä korruptiossa ja ihmisoikeuksien toteutumisessa.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2020 alkanut koronaepidemia tulee edelleen vaikuttamaan vuoden 2021 toimintaan ja talouteen. Vuodelta 2020 jäänyt terveydenhuollon hoitovelka tulee purkaa vuoden 2021 aikana, joka lisää terveydenhuollon kustannuksia. Laajat rajoitustoimenpiteet jatkuessaan vaikuttavat talouskasvuun ja työllisyyttä heikentävästi ja siten myös mahdollinen verotulojen lasku voi vaikuttaa kunnan tulopohjaan. Valtion tukitoimenpiteet vähenevät merkittävästi vuoteen 2020 verrattuna.

Valtiovarainministeriö toteaa, että kunnissa tulee varautua pitkäkestoiseenkin häiriöön. On myös varauduttava siihen, että kriisistä toipumiseen menee pitkä aika välittömän kriisitilanteen jälkeenkin.

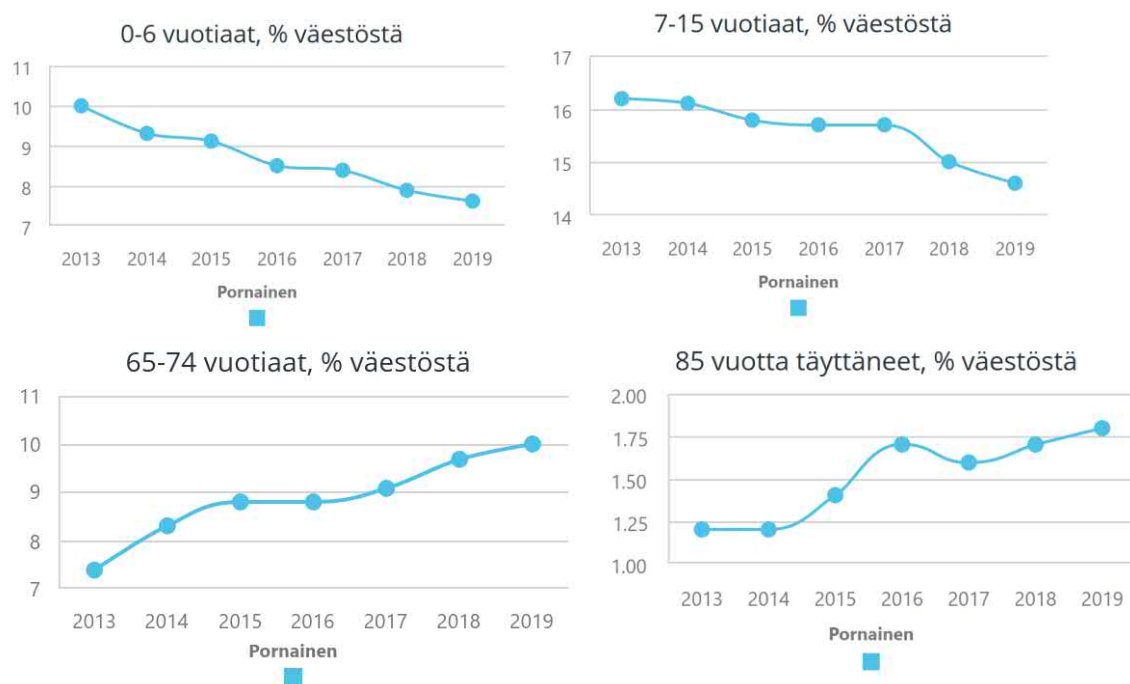
Kunnan sote-kustannusten kehittymiseen vaikuttaa myös Keusoten tuottavuusohjelma ja sen toimenpiteet, joiden toteutumista seurataan kunnissa tiiviisti.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kunnanhallitus kävi kokouksessaan 15.2.2021 § 31 merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä läpi johtoryhmän tekemän riskienarvioinnin pohjalta. Riskienarviointia on tehty johtoryhmässä säännöllisesti n. 4 krt vuodessa, jolloin on käyty läpi merkittävimpiä riskejä ja niihin liittyvää varautumista ja toimenpiteitä.

Kunnan merkittävimäksi riskeiksi nousi laaja pandemia kunnan alueella, joka realisoituessaan aiheuttaa toiminnallisen ja taloudellisen riskin kunnan toiminnalle. Riskienhallinnan toimenpiteiksi nostettiin varahenkilöjärjestelmä, etätyöohjeistus ja toimipisteiden turvalliset työskentelyolosuhteet, joilla pyritään vähentämään riskiä kunnan henkilöstön sairastumisen ehkäisemiseksi ja sitä kautta toiminnan jatkuvuudelle. Pienessä kunnassa henkilöstöön liittyvä riski on edelleen olemassa ja kaikkiin tehtäviin ei voida kouluttaa varahenkilöitä.

Kunnan strategisesti ja taloudellisesti merkittäviksi riskeiksi on arvioitu kunnan ikärakenteen epäsuotuisaa kehitystä ja muuttotappiota sekä työttömyyden kasvua, joilla on vaikutusta verotulokertymään ja kunnan elinvoimaisena pitämiseen. Alla esitetyissä taulukoissa on eri-ikäisten prosentuaalisia osuuksia koko väestöön suhteutettuna:

Tietolähde: Tilastokeskuksen ylläpitämä tilastotietokanta StatFin

Taloudellisina riskeinä nähdään myös sosiaali- ja terveystenonon hallitsematon kasvu ja yleisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmäärien kasvu väestön ikääntyessä.

Rahoitukseen liittyvänä riskinä voidaan pitää kunnan myöntämiä takauksia kolmelle vesiosuuskunnalle ja Kunta-Aravat Oy:lle sekä Pornaisten Tekonurmi Oy:lle. Takauksia on myönnetty kaikkiaan yli 7 milj. euroa, saldo vuoden lopussa oli n. 1,2 milj. euroa. Kunnan pitkäaikaisten lainojen määrä on n. 7 miljoonaa euroa ja korkoriskiä on pyritty pienentämään siten, että noin puolet lainoista on kiinteäkorkoisia.

Vahinkoriskien varalta on kunnassa arvioitu valmiussuunnitelmien ajantasaisuutta ja niiden päivittämistarpeita on kartoitettu vuoden 2020 aikana. Näitä tulee päivittää tulevan vuoden varrella. Vakuutusten ajantasaisuus vahinkoriskien varalle on tarkistettu vuosittain.

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Hallinto- ja johtamistapa (eettiset periaatteet, säännöt, ohjeet, toimivallan jako)

Kunnan toimintaa ohjaavat hyvän hallinnon periaatteet, voimassa oleva lainsäädäntö ja kunnanvaltuuston ja -hallituksen hyväksymät säännöt ja ohjeet sekä kunnanvaltuuston hyväksymä strategia, laaditut kehittämisohjelmat sekä talousarvio.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 17.12.2018 hallintosäännön noudatettavaksi 1.1.2019 alkaen. Hallintosääntöä on päivitetty tämän jälkeen kaksi kertaa. Hallintosäännössä on määräykset toimivallasta ja säännön 10 luvussa on määritetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuista ja tehtävistä. Hallintosäännön lisäksi toimintaa ohjaavat talousarvio ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, jossa on tarkemmat määräykset määrärahojen käytöstä, raportoinnista, laskujen hyväksymisestä, hankinnoista ja sopimuksista sekä kaluston myynnistä.

Kunnalla ei ole sisäisen tarkastuksen henkilöstöä, joten valvonta hoidetaan olemassa olevien resurssien mukaan. Kunnan sisäisen valvonnan ja hankintoja koskevat ohjeet ovat sisällytetty talousarvion täytäntöönpano-ohjeisiin ja niitä tarkastellaan ja päivitetään vuosittain talousarvion hyväksymisen jälkeen. Muita sisäisen valvontaan liittyviä ohjeita ovat mm. kirjaston käteiskassaohjeet, tilinpäätöksen laatimista ja aikatauluja koskevat ohjeet ja tiliointiohjeet.

Riskienhallinta (tunnistus, analysointi, hallinta, dokumentointi)

Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. strategiset, toiminnalliset riskit, taloudelliset riskit ja vahinkoriskit. Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin. Toiminnalliset riskit koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä, henkilöstön osaamista ja saatavuutta, suhdannevaihteluja ja lainsäädännön muutoksia. Taloudelliset riskit liittyvät mm. talouden tasapainoon, tulorahoituksen riittävyyteen, investointeihin ja rahoitukseen. Rahoitusriskit voidaan ryhmitellä korkoriskiksi, valuuttariskiksi, likviditeettiriskiksi ja luottoriskiksi.

Riskienhallintaa tilikaudella on toteutettu johtoryhmässä n. 4 krt vuodessa osavuositarkastusten yhteydessä sekä aina päätöksenteon yhteydessä, jolloin arvioidaan päätöksen vaikutuksia strategian, talouden ja toiminnan kannalta. Lisäksi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain talousarvion ja osavuositarkastusten yhteydessä. Osana riskienhallintatyötä johtoryhmä on arvioinut kattavammin kunnan riskejä ja miettinyt niiden vastuuttamista ja keinoja riskienhallintaan.

Vahinkoriskien osalta riskienhallintaa on toteutettu siten, että syksyisin pidetään riskienhallintaa koskeva kokous, jossa ovat kuntamme vakuutusmeklari sekä kunnasta johtoryhmän jäsenet, jotka ovat myös hallintokuntiensa johtajia. Kokouksessa käydään läpi kaikki kunnan toimintaan liittyvät, vakuuttamista vaativat toiminnot ja rakennukset ja päivitetään ne ajan tasalle. Riskienhallintaan on hankittu kunnalle riskienkartoitusohjelmisto.

Valvontatoimenpiteet (kontrollit, suojaukset, sopimusten hallinta)

Sisäinen valvonta on toteutettu käytännössä mm. siten, että laskujen hyväksyjä hyväksyessään laskun, varmentaa että se on aiheellinen ja sovittujen päätösten, sopimusten ja määrärahan mukainen. Toimialat hyväksyvät vuosittain laskujen hyväksyjät ja laskun hyväksyjänä ja asiattarkastajana toimii eri henkilö.

Palkat ja maksut hyväksytään erikseen maksuun. Talous- ja viestintäjohtaja on tarkastanut vuosittain talousarvion toteutumia, kirjausten oikeellisuutta ja eri toimialojen maksukäytäntöjä tarkastamalla osistolaskuja ja pyytämällä tarpeen vaatiessa niihin tarkempia selvityksiä.

Yleistä sisäistä valvontaa ja tarkkailua on tehnyt jokainen vastuualueen päällikkö päivittäisessä työssään. Tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan, aiotulla ja hyväksytyllä tavalla sekä tehtävään osoitettujen määrärahojen puitteissa.

Kunnan sopimukset on arkistoituna arkistonhoitajan toimesta kunnan arkistossa ja sähköisesti Cloudia-järjestelmässä. Tilikaudella kaikki arkistoidut sopimukset vietiin Cloudia-järjestelmään ja sopimuksille nimettiin seurantavastuuhenkilöt. Cloudiaan tallennusta tehdään tilikausittain, mutta se ei ole aina ajantasaista ja arkistointi laahaa jonkin verran jäljessä.

Tieto ja tiedonvälitys (avoimuus ja hyvä tiedonhallintatapa, raportointi, viestintä)

Tilikaudella 2019 otettiin käyttöön uusi Opiferus taloushallintojärjestelmä ja johdon työpöytä -sovellus, jonka avulla vastuuhenkilöillä on ajantasainen tieto oman seuranta-alueensa talousarvion toteutumisesta. Johdon työpöytää on kehitetty ja kehitetään edelleen tulevilla tilikausilla siten, että myös toimintaa seuraavia mittareita luodaan järjestelmään.

Tietoa jaetaan kunnan sisällä säännöllisissä yksikköpalavereissa mm. johtoryhmän kokoontumisissa, toimistopalavereissa ja esimiestapaamisissa. Tärkeät ohjeet esitellään henkilöstölle näissä tapaamisissa. Ulkoista viestintää toteutetaan yhteisesti sovituilla tavoilla.

Kunnan asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia. Toimialat noudattavat tietoturva- ja tietosuojaohteita ja tietosuojavastaava tukee toimialoja henkilötietojen asianmukaisessa käsittelyssä.

Seuranta ja arviointi

Valvonnassa ei ole tullut esiin olennaisia puutteita tilikaudella. Seuranta ja ohjaus on kunnassa jatkuvaa ja puutteelliset toimintatavat tulevat esiin ja niihin pystytään reagoimaan nopeasti.

Henkilöstöön liittyvänä riskinä on, että ns. vaarallisia työyhdistelmiä ei pystytä täysin poistamaan, mutta siihen liittyvää riskiä on vähennetty hyväksymismenettelyillä ja lisäämällä jälkikäteistä sisäistä valvontaa.

Sisäisen valvonnan kehittäminen

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kehitetään edelleen tulevilla tilikausilla mm. seuraavilla tavoilla:

- esimiesten koulutus
- ohjeistuksien tarkentaminen ja päivittäminen
- talousraportoinnin lisääminen
- riskiarviointien ja valmiussuunnitelmien päivittäminen yksiköittäin
- toimenkuvien ja toimintaketjujen tarkastelu.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2020	2019	2018	2017	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	2 858	2 948	3 512*	3 478	3 236
Toimintakulut	-28 596	-27 452	-26 046	-25 586	-25 142
TOIMINTAKATE	-25 738	-24 504	-22 534	-22 108	-21 906
Verotulot	21 214	20 003	19 682	19 796	19 287
Valtionosuudet	7 654	5 613	5 624	6 001	6 104
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,2	0,2	16	48,2	32
Muut rahoitustuotot	45	36	5	4	6
Korkokulut	-91	-122	-164	-202	-192
Muut rahoituskulut	-1	-6	0	-1	-1
VUOSIKATE	3 084	1 020	2 629	3 538	3 330
Poistot ja arvonalentumiset	-1877	-1 667	-1 627	-1 706	-1 750
Satunnaiset tuotot/kulut	0	0	-109	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1 207	-647	894	1 832	1 581
Tilikauden yli-/alijäämä	1 207	-647	894	1 832	1 581

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2020	2019	2018	2017	2016
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	10,0	10,7	28,6	13,6	12,9
Vuosikate/Poistot, %	164,3	61,2	161,6	207,4	190,3
Vuosikate €/asukas	609	203	518	691	653
Asukasmäärä 31.12.	5068	5035	5 073	5 121	5 096

* ei sisällä Keusoten kuittauserää, joka sekä tulona että menona

	Muutos % Ed. vuosi	Manner Suomi tp-arviot 2020
Toimintatuotot	-3,1 %	-1,6 %
Toimintakulut	4,2 %	2,0 %
TOIMINTAKATE	5,0 %	3,1 %
Verotulot	6,1 %	4,0 %
Valtionosuudet	36,4 %	27,2 %
VUOSIKATE	302,4 %	97,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	12,6 %	2,80 %

Tuloslaskelman toimintakate ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtion-osuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- ja tai alijäämään.

Kuntaliiton keräämien kuntien vuoden 2018 tilinpäätösten mukaan kunnissa vuosikate oli keskimäärin 376 €/as. (594 €/as./2017).

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista: $= 100 \times \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut}$

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina.

Vuosikate prosenttia poistoista: $= 100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$

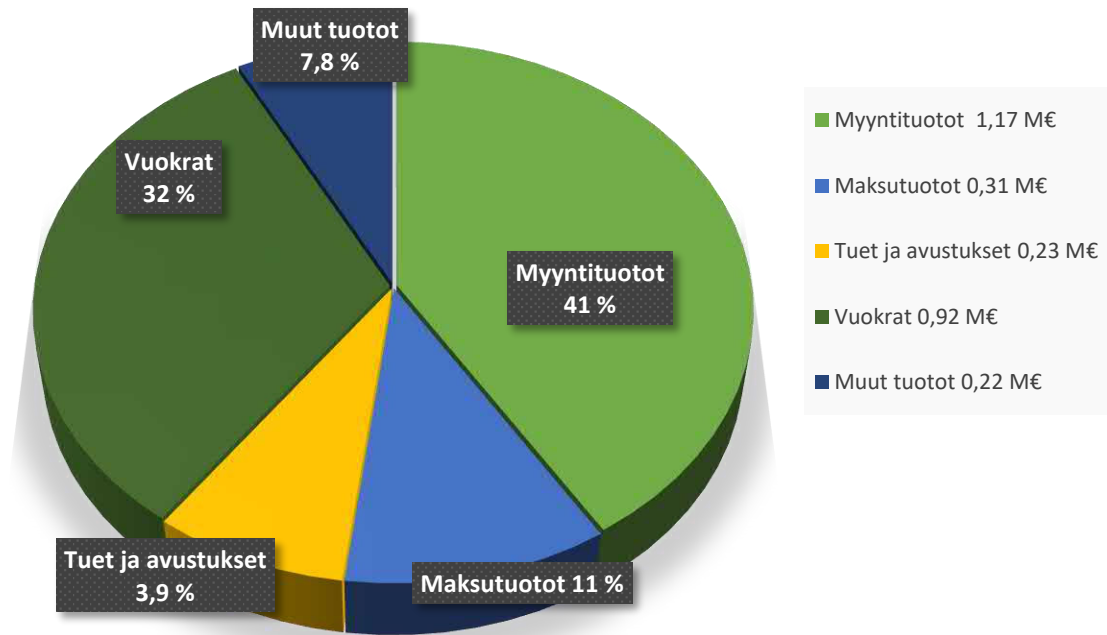
Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot. Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

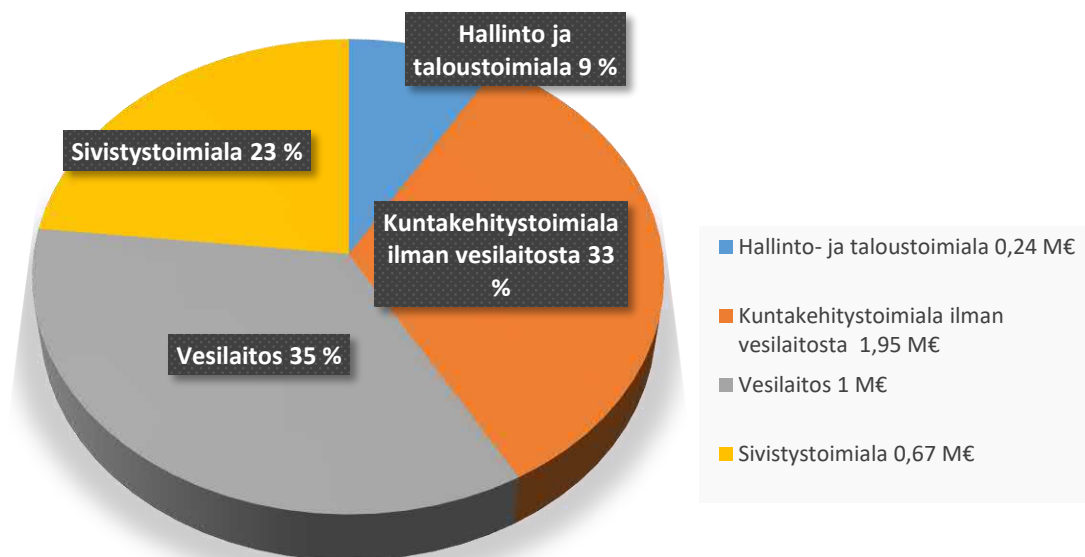
Vuosikate €/asukas:

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

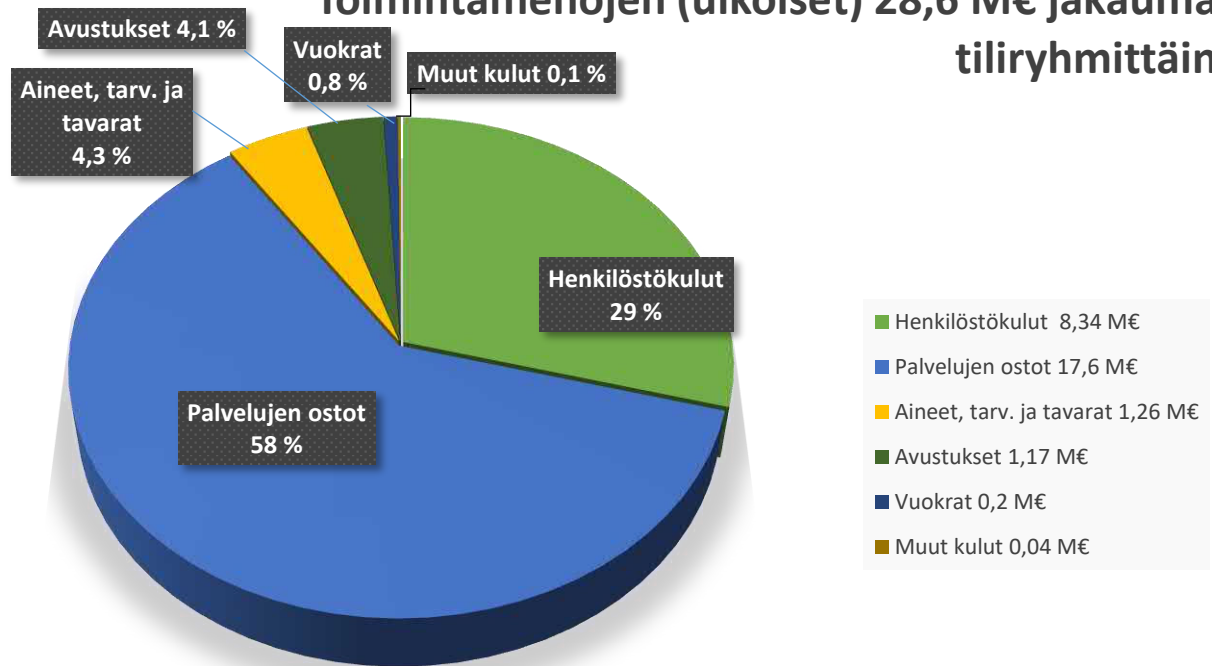
Toimintatuottojen (ulkoiset) 2,9 M€ jakauma tiliryhmittäin

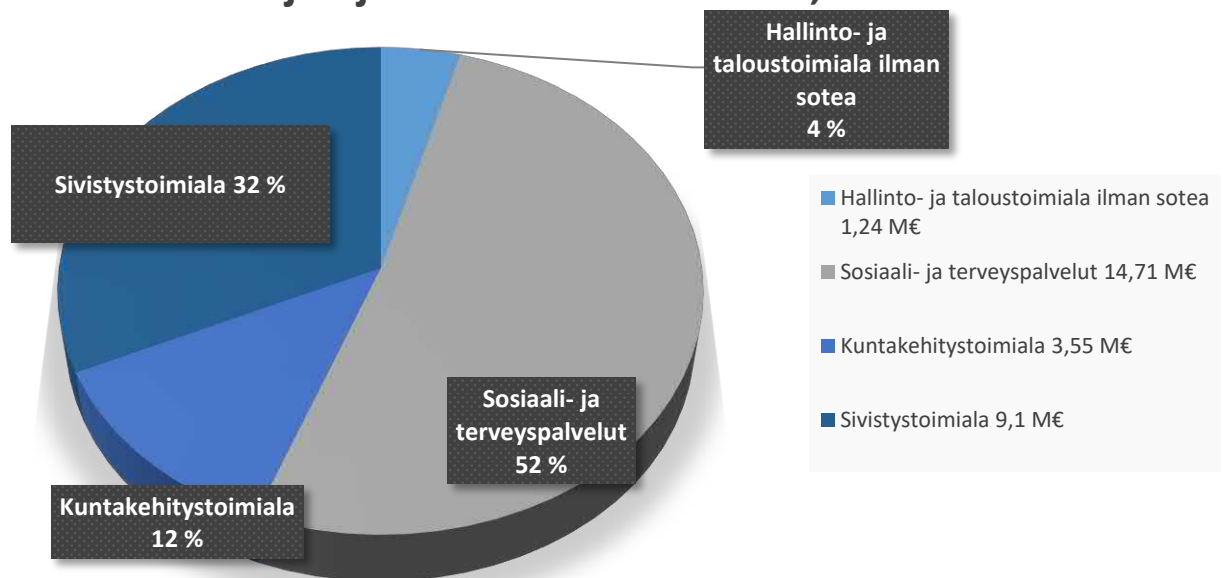
Toimintatulojen jakauma toimialoittain, ulkoiset

Toimintamenojen (ulkoiset) 28,6 M€ jakauma tiliryhmittäin

Toimintamenojen jakauma toimialoittain, ulkoiset

3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2020	2019	2018	2017	2016
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	3 084	1 020	2 629	3 538	3 330
Satunnaiset erät	0	0	-109	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-207	-86	-284	-445	-164
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 189	-1 742	-1 295	-1 535	-1 955
Rahoitusosuudet investointimenoihin	56	82	0	0	50
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	232	95	989	579	365
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 975	-631	1 930	2 138	1 627
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	0	-52	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	52	8	35	15
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	1 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 261	-1 715	-1 034	-535	-1 273
Muut maksuvalmiuden muutokset	883	801	998	-607	860
Rahoituksen rahavirta	-1 378	-862	-80	-1 107	1 103
Rahavarojen muutos	597	-1 493	1 850	1 031	2 729
Rahavarat 31.12., 1.000 €	5 998	5 401	6 894	5 044	4 013
Rahavarat 01.01., 1.000 €	5 401	6 894	5 044	4 013	1 284
	597	-1 493	1 850	1 031	5 297
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
	2020	2019	2018	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	7 039	6 522	3 918	1 074	-1 973
Investointien tulorahoitus %	272,2	61,5	203,0	230,5	174,9
Lainanhoitokate	1,4	0,6	2,3	5,4	2,4
Laskennallinen lainanhoitokate	2,5	0,7	1,5		
Kassasta maksut, milj. €	32	31	34,1	27,9	28,6
Kassan riittävyys, pv	68	64	74	66	51
Asukasmäärä 31.12.	5 068	5 035	5 073	5 121	5 096

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %: $= 100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Kassavarat 31.12.: = rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys (pv): $= 365 \text{ pv} \times \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	25 776	26 544	A OMA PÄÄOMA	18 496	17 289
I Aineettomat hyödykkeet	1 572	1 748	I Peruspääoma	8 048	8 048
Muut pitkävaikutteiset menot	1 572	1 748	IV Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)	9 240	9 888
			V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 207	-647
II Aineelliset hyödykkeet	21 916	22 508	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	73	78
Maa- ja vesialueet	3 780	3 699	Valtion toimeksiannot	0	3
Rakennukset	10 351	11 220	Lahjoitusrahastojen pääomat	73	75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 310	7 001			
Koneet ja kalusto	158	157	E VIERAS PÄÄOMA	13 882	15 420
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	1 317	432	I Pitkäaikainen	7 992	10 585
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 852	9 476
III Sijoitukset	2 288	2 287	Liittymismaksut ja muut velat	1 140	1 108
Osakkeet ja osuudet	2 134	2 134			
Muut saamiset	153	153	II Lyhytaikainen	5 890	4 836
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 625	2 261
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	73	81	Ostovelat	709	1 005
Lahjoitusrahastojen varat	73	81	Muut velat	147	142
			Siirtovelat	2 409	1 427
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 602	6 162	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	32 451	32 787
II Saamiset	604	761	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Lyhytaikaiset saamiset	604	761	Omavaraisuusaste, %	57,0	52,7
Myyntisaamiset	418	391	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,8	54,0
Muut saamiset	150	113	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	10 448	9 240
Siirtosaamiset	36	257	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 062	1 835
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 998	5 401	Lainakanta 31.12., milj. €	9 476	11 737
			Lainakanta 31.12., €/asukas	1 870	2 331
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 451	32 787	Lainat ja vastuut 31.12, milj. €	9 678	11 891
			Lainat ja vastuut, €/asukas	1 910	2 362
			Asukasmäärä	5 068	5 035

Omavaraisuusaste, %:

$$= 100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

$$= 100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin 30 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.:

= vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat). Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla em. lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat}) + \text{vuokravastuut}$$

5. KOKONAISTULOT JA –MENOT

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT						
TULOT		euroa	%	MENOT	euroa	%
Toiminta				Toiminta		
Toimintatuotot		2 858 129,23	8,97 %	Toimintakulut	-28 596 076,67	88,98 %
Verotulot		21 214 180,58	66,60 %	- valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00 %
Valtionosuudet		7 654 129,00	24,03 %	Korkokulut	-90 536,23	0,28 %
Korkotuotot		170,18	0,00 %	Muut rahoituskulut	-952,14	0,00 %
Muut rahoitustuotot		45 194,68	0,14 %	Satunnaiset kulut	0,00	0,00 %
Satunnaiset tuotot		0,00	0,00 %	Tulorahoituksen korjauserät:		
Tulorahoituksen korjauserät:				+/- pakollisten varausten muutos	0,00	0,00 %
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden				- pysyvien vastaavien hyödykkeiden		
luovutusvoitot		-207 295,35	-0,65 %	luovutustappiot	0,00	0,00 %
Investoinnit				Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin		56 000,00	0,18 %	Investointimenot	-1 189 170,80	3,70 %
Pys. vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		231 512,86	0,73 %	Rahoitus		
Rahoitus				Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00 %
Antolainasaamisten vähennykset		0,00	0,00 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 260 907,00	7,04 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00	0,00 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,00	0,00 %	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,00 %
Oman pääoman lisäykset		0,00	0,00 %	Kokonaismenot yhteensä	-32 137 642,84	100,00 %
Kokonaistulot yhteensä		31 852 021,18	100,00 %			
Kokonaistulot		31 852 021,18				
Kokonaismenot		-32 137 642,84				
		<u>-285 621,66</u>				
Muut maksuvalmiuden muutokset		-882 857,81				
Rahavarojen muutos		<u>597 236,15</u>				
		<u>-285 621,66</u>				

6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitos-kuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	<i>Yhdistelty (kpl)</i>	<i>Ei yhdistelty (kpl)</i>
Kuntayhtymät	6	
Osakkuusyhteisöt	1	
Yhteensä	7	

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniyhteisöjen toimintaa valvovat kunnan valitsemat edustajat 6.10.2003 § 213 hyväksymien konserniohjeiden mukaisesti. Kunnalla on hyvin pienet omistussuudet kuntayhtymissä, joissa se on jäsenenä ja todellinen vaikutusvalta näissä kuntayhtymissä on vähäinen. Kunnan virkamiesjohto seuraa tiiviisti Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän toimintaa ja kuntayhtymä raportoi kuukausittain kunnan johdolle toiminnastaan.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän toiminta käynnistyi täysimittaisesti 1.1.2019. Kuntayhtymän menokehitys on ollut huolestuttava. Jäsenkuntien vaatimuksesta kuntayhtymässä on aloitettu toimenpiteet menokehityksen hillitsemiseksi, mutta koronaepidemian vuoksi vuodelta 2020 säästöt jäivät toteutumatta. Edelleen vuodelta 2020 jäi hoitovelkaa tuleville vuosille ja huolena on, että konsernin menokehitys edelleen kasvaa merkittävästi. Tulevaisuudessa menokehitykseen vaikuttaa myös Apotti-järjestelmän mahdollinen käyttöönotto, joka lisää merkittävästi kuntayhtymän tietojärjestelmiin käytettyjä menoja.

6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA			
	1 000 €		
	2020	2019	
Toimintatuotot	28 488	27 720	
Toimintakulut	-54 412	-52 424	
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-5	2	
Toimintakate	-25 929	-24 702	
Verotulot	21 214	20 003	
Valtionosuudet	8 387	6 272	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	1	16	
Muut rahoitustuotot	48	37	
Korkokulut	-97	-142	
Muut rahoituskulut	-35	-44	
Vuosikate	3 588	1 441	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 242	-2 072	
Arvonalentumiset	-72	0	
Tilikauden tulos	1 274	-632	
Tilinpäätössiirrot	1	1	
Tilikauden verot	-0,3	-0,4	
Laskennalliset verot	-0,2	-0,3	
Vähemmistöosuudet	-0,4	-2	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 274	-633	
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	52 %	53 %	
Vuosikate/Poistot, %	155 %	70 %	
Vuosikate, euroa/asukas	708	286	
Asukasmäärä	5 068	5 035	

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2020		1 000 €	
	2019			
Vuosikate	3 588		1 441	
Satunnaiset erät	0		0	
Tilikauden verot	0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-229	3 359	-117	1 323
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 094		-2 522	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	72		82	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	268	-1 754	99	-2 341
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 605		-1 018
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-0,2		-0,4	
Antolainasaamisten vähennys	0,3	0	53	52
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	591		463	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 267		-1 768	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-593	-2 269	593	-713
Oman pääoman muutokset		0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	25		5	
Vaihto-omaisuuden muutos	-88		4	
Saamisten muutos	668		-1 930	
Korottomien velkojen muutos	1 422	2 026	2 190	269
Rahoituksen rahavirta		-243		-392
Rahavarojen muutos		1 362		-1 409
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	7 377		6 015	
Rahavarat 1.1.	6 015	1 362	7 425	-1 409

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	6 132 503	6 031 020
Investointien tulorahoitus, %	177 %	59 %
Laskennallinen lainanhoitokate	2,6	0,8
Kassan riittävyys, pv	46	39

KONSERNITASE					
				1 000 €	
VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	29 154	29 492	A OMA PÄÄOMA	19 467	18 189
I Aineettomat hyödykkeet	1 801	1 980	I Peruspääoma	8 048	8 048
Aineettomat oikeudet	2	4	V Muut omat rahastot	10	10
Muut pitkävaikutteiset menot	1 799	1 977	IV Edell. kausien ylijäämä (alijäämä)	10 136	10 765
Ennakkomaksut	-	-	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 274	-633
II Aineelliset hyödykkeet	26 033	26 254	B VÄHEMMISTÖOSUUDET	9	13
Maa- ja vesialueet	3 848	3 767	E PAKOLLISET VARAUKSET	109	115
Rakennukset	12 856	13 710	Eläkevaraukset	2	2
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 444	7 133	Muut pakolliset varaukset	107	113
Koneet ja kalusto	630	644	F TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	209	119
Muut aineelliset hyödykkeet	11	11	G VIERAS PÄÄOMA	19 661	20 818
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 244	989	Pitkäaikainen korollinen vieras po	8 893	10 943
III Sijoitukset	1 321	1 258	Pitkäaikainen koroton vieras po	1 144	1 113
Osakkuusyhteisöosuudet	950	919	Lyhytaikainen korollinen vieras po	2 686	2 906
Muut osakkeet ja osuudet	210	178	Lyhytaikainen koroton vieras po	6 937	5 856
Muut lainasaamiset	0,1	0,1	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	39 456	39 254
Muut saamiset	161	161			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	176	110			
Lahjoitusrahastojen varat	74	66			
Muut toimeksiantojen varat	102	44			
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 125	9 652	TASEEN TUNNUSLUVUT		
I Vaihto-omaisuus	184	95	Omavaraisuusaste, %	49 %	46 %
II Saamiset	2 564	3 542	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	34 %	39 %
Pitkäaikaiset saamiset	0,2	0,2	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	11 409	10 131
Lyhytaikaiset sasamiset	2 564	3 542	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 251	2 012
III Rahoitusarvopaperit	109	53	Lainakanta 31.12., 1000 €	11 580	13 849
IV Rahat ja pankkisaamiset	7 268	5 962	Lainakanta 31.12., €/asukas	2 285	2 750
VASTAAVAA YHTEENSÄ	39 456	39 254	Lainat ja vuokravastuut 31.12.	14 258	16 209
			Lainat ja vuokravastuut 31.12, €/asukas	2 813	3 219
			Asukasmäärä	5 068	5 035

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Ylijäämäinen tulos voidaan siirtää taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden yli/alijäämä –tilille taseeseen. Osana toimintakertomusta ja tilinpäätöstä hallitus ottaa esityksessään kantaa kaikkiin tilikauden tuloksen jälkeen vaikuttaviin eriin, myös rahaston tai varauksen vähennykseen. Varaus- ja rahastosiirrot yksilöidään ja esitetään bruttomääräisinä.

Kunnanhallitus esittää tilikauden käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden ylijäämä 1 207 452,26 euroa esitetään kirjattavaksi kunnan taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

8. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

8.1 Hallinto- ja taloustoimiala

Hallinto- ja taloustoimialan alle kuuluvat keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta ja kunnanhallitus.

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	176 885	510 200	-212 000	298 200	242 723	55 477	81,4
TOIMINTAMENOT	-14 561 836	-14 553 189	-756 428	-15 309 617	-16 031 359	721 742	104,71
TOIMINTAKATE	-14 384 951	-14 042 989	-968 428	-15 011 417	-15 788 628	777 219	105,18

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	176 885	509 000	-212 000	297 000	242 723	54 277	81,72
TOIMINTAMENOT	-14 479 137	-14 471 849	-756 428	-15 228 277	-15 952 337	724 060	104,75
TOIMINTAKATE	-14 302 252	-13 962 849	-968 428	-14 931 277	-15 709 606	778 329	105,21

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	1 200	0	1 200	0	1 200	0
TOIMINTAMENOT	-82 699	-81 340	0	-81 340	-79 022	-2 318	97,15
TOIMINTAKATE	-82 699	-80 140	0	-80 140	-79 022	-1 118	98,6

Talousarvion toteutuminen: Kunnanhallituksen alaisissa tuloissa ja menoissa oli poikkeamia talousarvioon.

Toimintatuotot alittivat budjetin 55 477 eurolla (tot% 81,4 %) ja toimintamenot ylittivät budjetin 721 742 eurolla (tot% 104,71). Toimintatuloissa alitusta tuli tontin myyntivoitoissa, jotka alittivat budjetin 42 705 eurolla. Toimintakuluissa suurin ylitys oli sosiaali- ja terveystoimen alla olevan Keusoten palvelujen ostoissa, kun Keusoten lisälasku ylitti budjetoidun.

Korona toi toimialalle vain vähäisiä säästöjä matkustus- ja kuljetuspalveluissa ja koulutuspalveluissa. Koronasta aiheutuvia suoria lisäkustannuksia on kirjattu toimialalle n. 23 000 euroa. Suurimpana kustannuksena olivat maskeista aiheutuneet lisäkustannukset n. 22 000 euroa, jotka kirjattiin yleishallintoon, josta ne vyyrytetään muille toimialoille toteutumien suhteessa.

Sosiaali- ja terveystoimen Pornaisten kuntaa koskevat koronakustannukset olivat Keusoten selvityksen mukaan 535 067,89 euroa ja arvioitu koronasta aiheutunut tulonmenetys 130 000 euroa. Yhteensä 665 067,89 €.

Toimialan koronasta aiheutuvat lisäkustannukset olivat yhteensä n. 688 000 euroa.

8.1.1 Keskusvaalilautakunta

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	16 342	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-14 485	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	1 858	0	0	0	0	0	0

Talousarvion toteutuminen: Keskusvaalilautakunnan alle kuuluvat vaalit. Tilikaudella ei järjestetty vaaleja.

8.1.2 Tarkastuslautakunta

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-9 115	-12 000	0	-12 000	-8 821	-3 179	73,51
TOIMINTAKATE	-9 115	-12 000	0	-12 000	-8 821	-3 179	73,51

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio toteutui suunnitellusti.

Valtuuston valitseman tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2020:

Varsinaiset jäsenet

Varajäsenet

Vesa Palmgren, puheenjohtaja

Petra Kyllönen

Mikael Miettinen, varapuheenjohtaja

Gitta Karakorpi

Tamara Talvituuli

Raimo Jokinen, 16.11.2020 tilalle valittiin Raimo Ruotsalainen

Merja Nikula

Roni Latostenmaa

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2020 kolme kertaa.

Tarkastuslautakunta laati vuodeksi 2020 arviointisuunnitelman ja perehtyi ohjelman mukaisesti kunnan hallintoon ja toimialojen toimintaan.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista, hallinnon toimivuutta ja kunnan talouden kehitystä arvioitiin toimialojen raportoinnin ja johtavien viranhaltijoiden laitakunnalle asettamien selvitysten pohjalta. Lisäksi lautakunta tutustui Linnunlaulun päiväkotiin ja Aurinkomäen palvelukeskuksen ja Pellavakodin toimintaan.

Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut BDO Audiator Oy:stä JHTT Ilpo Malinen.

8.1.3 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus yhteensä (sis. Kuntakehitystoimialan)

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	5 305 858	5 414 404	-204 193	5 210 211	5 275 828	-65 617	101,3
TOIMINTAMENOT	-18 248 764	-18 763 910	-495 991	-19 259 901	-19 724 042	464 141	102,4
TOIMINTAKATE	-12 942 907	-13 349 506	-700 184	-14 049 690	-14 448 214	398 524	102,8

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	2 198 029	2 330 193	-204 193	2 126 000	2 192 949	-66 949	103,2
TOIMINTAMENOT	-18 028 295	-18 569 519	-495 991	-19 065 510	-19 493 031	427 521	102,2
TOIMINTAKATE	-15 830 267	-16 239 326	-700 184	-16 939 510	-17 300 082	360 572	102,1

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	3 107 829	3 084 211	0	3 084 211	3 082 879	1 332	99,96
TOIMINTAMENOT	-220 469	-194 391	0	-194 391	-231 011	36 620	118,8
TOIMINTAKATE	2 887 360	2 889 820	0	2 889 820	2 851 868	37 952	98,69

Kunnanhallituksen alle kuuluvat yleishallinto, henkilöstöhallinto, taloushallinto, elinkeinoelämän kehittäminen, maaseutuhallinto, sosiaali- ja terveystoimi sekä kuntakehitystoimiala.

YLEISHALLINTO

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	101 945	468 700	-200 000	268 700	211 023	57 677	78,53
TOIMINTAMENOT	-861 245	-1 107 205	116 800	-990 405	-888 870	-101 535	89,75
TOIMINTAKATE	-759 300	-638 505	-83 200	-721 705	-677 848	-43 858	93,92

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	101 945	467 500	-200 000	267 500	211 023	56 477	78,89
TOIMINTAMENOT	-778 891	-1 025 865	116 800	-909 065	-809 849	-99 217	89,09
TOIMINTAKATE	-676 946	-558 365	-83 200	-641 565	-598 826	-42 740	93,34

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	1 200	0	1 200	0	1 200	0
TOIMINTAMENOT	-82 354	-81 340	0	-81 340	-79 022	-2 318	97,15
TOIMINTAKATE	-82 354	-80 140	0	-80 140	-79 022	-1 118	98,6

Talousarvion toteutuminen: Toimintatuloista jäi toteutumatta tontin myyntituloja. Menojen osalta säästöä syntyi henkilöstökuluissa.

Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2020 aikana 22 kertaa, pykälää kertyi 254, kunnanvaltuusto kokoontui 8 kertaa, pykälää kirjattiin 73.

KUUMA:n hallituksessa jäseninä olivat Juha Virkki ja hänen varajäsenenään Erja Palviainen sekä Liljan-Kukka Runolinna ja hänen varajäsenenään Tea Nieminen.

Kesällä kunta työllisti 9 henkilöä kunnan omissa töissä, tarkoitukseen oli varattu 10 000 €:n määräraha. Lisäksi 4 pornaislaista yritystä työllisti 6 nuorta.

Luonnollisesti Pornainen –tiedotuslehteä julkaistiin vuonna 2020 kaksi kertaa, lehti jaettiin joka talouteen ja siinä kerrottiin kunnan ajankohtaisista asioista. Kunnanhallituksen ja valtuuston pöytäkirjat olivat luettavissa kunnan kotisivuilla.

Yleishallinnon tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-31.12.2020
Myydä 5 – 6 omakotitonttia ja 2 – 3 yritystonttia.	Tavoite on toteutunut osittain. Omakotitontteja on myyty kolme kappaletta ja yksi on vuokrattu. Yritystontteja on myyty yksi ja lisämaata on myyty yhdelle yrittäjälle.
Kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksistä ei laillisuusperustein tehtyjä oikaisuvaatimuksia tai valituksia.	Laillisuusperusteisia valituksia ei vuoden aikana tehty.
Selvitetään sähköiseen arkistointiin liittyvät asiat.	Asian selvittäminen on kesken.

HENKILÖSTÖHALLINTO

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	36 213	30 000	-5 000	25 000	22 594	2 406	90,37
TOIMINTAMENOT	-84 901	-73 367	-17 933	-91 300	-89 205	-2 095	97,71
TOIMINTAKATE	-48 688	-43 367	-22 933	-66 300	-66 611	311	100,47

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	36 213	30 000	-5 000	25 000	22 594	2 406	90,37
TOIMINTAMENOT	-84 556	-73 367	-17 933	-91 300	-89 205	-2 095	97,71
TOIMINTAKATE	-48 343	-43 367	-22 933	-66 300	-66 611	311	100,47

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-345	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-345	0	0	0	0	0	0

Talousarvion toteutuminen: Toimintamenot kasvoivat hieman edellisvuodesta. Tulosalueen menot pysyivät muutetussa talousarviossa.

Henkilöstöhallintoon kuuluvat työterveyshuolto, henkilökunnan virkistystoiminta, merkkipäivät ja yhteistyötoiminta.

Työterveyshuollon palvelujen tuottamisesta on sovittu Porvoon kaupungin kanssa tehdyssä sopimuksessa. Voimassa oleva toimintasuunnitelma on vuosille 2019 – 2020. Työterveyshuollossa painopisteet olivat ennaltaehkäisevässä toiminnassa sisältäen terveystarkastuksia, työpaikkakäyntejä, ryhmäneuvontaa ja fyysiseen kuntoon liittyvää ohjausta ja seuranta.

Työperäisten tuki- ja liikuntaelinsairauksien fysikaalisen hoidon kustannukset olivat kertomusvuonna 4 922,75 €, kustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 3 033,42 €. Kunta maksaa hoidon silloin, kun kysymyksessä on työperäiset tuki- ja liikuntaelinten sairaudet. Fysikaalinen hoito on todettu hyväksi ennaltaehkäiseväksi toimenpiteeksi, jolla on pystytty ainakin osassa tapauksia välttämään sairauslomaa.

Henkilökunnan virkistystoimintaa varten talousarviossa oli varattu 10 000 €:n määräraha. Määrärahaa käytettiin kulttuuriseteleiden hankintaan ja henkilökunnalle ostettuun joululahjaan. Kulttuuriseteleitä otti 80 henkilöä.

Yhteistyötoimikunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Yhteistyötoimikunta käsitteli mm. työterveyshuollon kustannuksista annettavaa lausuntoa, hyväksyi koulutussuunnitelma ja työhyvinvointisuunnitelman sekä käsitteli muita yhteistoimintamenettelyyn liittyviä asioita.

Henkilöstöhallinnon osalta oli tavoitteena, että sairauspäivien määrä säilyy vähintään vuoden 2018 tasolla tai laskee sen alle. Vuonna 2018 sairauslomapäiviä oli 14,69 kalenteripäivää/henkilö.

Koulutusohjelma hyväksyttiin vuodelle 2020 ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vuosille 2021 – 2022. Sähköiset lomakkeet otettiin käyttöön syksyllä 2020.

Henkilöstöhallinnon tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-31.12.2020
Työntekijöiden sairauspäivien määrä ≤ 14,66 pv/hlö.	Vuonna 2020 kertyi sairauspoissaoloja 15,86 kalenteripäivää/henkilö, joten tavoite jäi toteutumatta. Sairauspäivien lisääntymiseen vaikutti osaksi pandemiatilanne.
Henkilöstöhallinnon sähköiset lomakkeet otetaan käyttöön.	Palkanlaskennan sähköiset lomakkeet (matkalaskut ja lomahakemukset) otettiin käyttöön syksyllä.
Laaditaan koulutusohjelma.	Koulutusohjelma laadittiin.
Tehdään työtyytyväisyyskysely.	Työtyytyväisyyskysely toteutettiin marraskuussa.
Päivitetään yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma.	Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vuosille 2021 – 2022 hyväksyttiin joulukuussa

TALOUSHALLINTO

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	500	0	500	0	500	0
TOIMINTAMENOT	-115 276	-117 800	-2 108	-119 908	-119 910	2	100
TOIMINTAKATE	-115 276	-117 300	-2 108	-119 408	-119 910	502	100,42

Talousarvion toteutuminen: Kunnan osuus verotuskustannuksista. Toteutui suunnitellusti.

ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	19 870	4 000	0	4 000	9 106	-5 106	227,66
TOIMINTAMENOT	-157 450	-161 900	0	-161 900	-170 883	8 983	105,55
TOIMINTAKATE	-137 580	-157 900	0	-157 900	-161 776	3 876	102,45

Talousarvion toteutuminen: Toimintamenoissa oli ylitystä johtuen joukkoliikenteen kustannuspaikan talousarviota suuremmista avustuksista yhteisöille.

Yrittäjien neuvontapalveluja hoiti kuntien yhteinen kehittämissyhtiö Keuke Oy. Kunnan markkinointia toteutettiin yhdessä markkinointitoimisto Sensein kanssa. Tontteja markkinoitiin mm. Googlen hakusanamainonnalla ja display-bannereilla, lisäksi oli jonkin verran näkyvyyttä erilaisissa matkailulehdissä ja mainoksia Järvenpään katukuvassa ja urheiluhallilla.

AT-Tuote Oy:n iso rakennushanke valmistui Pornaisten Portin alueelle.

MAASEUTUHALLINTO

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	2 000	-2 000	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-38 895	-46 817	0	-46 817	-43 703	-3 114	93,35
TOIMINTAKATE	-38 895	-44 817	-2 000	-46 817	-43 703	-3 114	93,35

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio toteutui suunnitellusti.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue aloitti toimintansa 1.1.2013. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Mäntsälän, Tuusulan, Askolan, Nurmijärven ja Pornaisten kunnat sekä Hyvinkään, Järvenpään ja Keravan kaupungit. Mäntsälän kunta toimii isäntäkuntana. Yksikön nimi on Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalvelut. Tehtävien hoidosta on tehty maksajavirastosopimus Mäntsälän kunnan ja Maaseutuviraston välillä.

Tukihallinnossa on siirrytty lähes kokonaan sähköiseen hakemusten käsittelyyn ja arkistointiin. Sähköisen asiainnin lisääminen on yksi toiminnan keskeisiä tavoitteita. Sähköisesti jätettyjen tukihakemusten osuus vuonna 2020 oli 92,6 %.

Pornaisten kunnan osuus yhteistoiminta-alueen kustannuksista vuonna 2020 oli 36 647,00 € (8,92 %).

Kuntien kesken jaettava summa oli yhteensä 411 000 €.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	2 516	5 000	-5 000	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-13 280 470	-13 034 100	-853 187	-13 887 287	-14 709 967	822 680	105,92
TOIMINTAKATE	-13 277 954	-13 029 100	-858 187	-13 887 287	-14 709 967	822 680	105,92

Talousarvion toteutuminen: Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset ylittyivät -822 680 € talousarvioon verrattuna. Talousarvioylitykset on käsitelty valtuustossa 22.2.2021 § 7.

Keski-Uudenmaan Sote kuntayhtymän maksuosuus sisältäen erikoissairaanhoidon kustannukset oli 14 122 501,61 €, josta erikoissairaanhoidon osuus oli 5 788 869,99 €. Kuntayhtymän loppulasku oli 978 501,88 euroa, johon ei kokonaisuudessaan ollut varauduttu kunnan talousarviossa. Loppulasku sisälsi kertaluonteisina erinä HUS kuntayhtymän vuoden 2020 kertyneen alijäämän kattamiseen perittyä lisälaskutusta 120 325 euroa ja HUSin valmiusvaraston alaskirjausta 32 720 euroa. Pornaisten kuntaa koskevat koronakustannukset olivat 535 067,89 euroa ja arvioitu koronasta aiheutunut tulonmenetys 130 000 euroa.

Merkittävimmät ylitykset Keusoten talousarvioon nähden olivat lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, hoito- ja hoivapalveluissa ja vastaanottopalveluissa. Lisäksi erikoissairaanhoidon osalta kunnan talousarvio ylittyi merkittävästi. Keusote on tehnyt erillisen selvityksen ylityksistä talousarvioon, joka on tilinpäätöksen liitteenä 1.

Porvoon kaupungille maksettiin eläinlääkintähuollosta ja terveystalvonnasta 86 761 € (vuonna 2019: 91 822 €). Kelalle maksettavan työmarkkinatuen kuntaosuus oli 265 837 € (vuonna 2019: 189 279 €). Muut sosiaali- ja terveystoimen kustannukset olivat 234 867 €.

8.2 Kuntakehitystoimiala

Kuntakehitystoimialan tehtävänä on vastata kunnan kiinteän omaisuuden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta kunnan säännösten mukaan. Tehtäväalueeseen sisältyy myös kunnan keskitetyt ruoka- ja siivouspalvelut sekä ICT-palveluiden koordinointi.

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	5 145 315	4 904 204	7 807	4 912 011	5 033 105	-121 094	102,47
TOIMINTAMENOT	-3 710 528	-4 222 721	260 437	-3 962 284	-3 701 504	-260 780	93,42
TOIMINTAKATE	1 434 787	681 483	268 244	949 727	1 331 600	-381 874	140,21

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	2 037 486	1 821 193	7 807	1 829 000	1 950 226	-121 226	106,63
TOIMINTAMENOT	-3 572 758	-4 109 670	260 437	-3 849 233	-3 549 515	-299 718	92,21
TOIMINTAKATE	-1 535 272	-2 288 477	268 244	-2 020 233	-1 599 289	-420 944	79,16

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	3 107 829	3 083 011	0	3 083 011	3 082 879	132	100
TOIMINTAMENOT	-137 770	-113 051	0	-113 051	-151 989	38 938	134,44
TOIMINTAKATE	2 970 059	2 969 960	0	2 969 960	2 930 890	39 070	98,68

Talousarvion toteutuminen: Koko toimiala pysyi talousarviossa. Toimialan tulot toteutuivat 121 094 euroa yli budjetoidun (tot% 102,47) ja toimialan menot alittivat 260 780 euroa (tot% 93,42) budjetin. Ruoka- ja puhdistuspalvelujen sekä vesihuoltolaitoksen osalta tuli ylityksiä toimintamenoissa.

Koronasta aiheutuvia suoria lisäkustannuksia kirjaantui toimialalle n. 43 000 euroa. Tästä ruokahuolto- ja siivouspalveluiden osuus oli n. 42 000 euroa. Lisäkustannuksia syntyi mm. puhdistusaineista ja tarvikkeista ja etäkoululaisten lounastarvikkeista.

8.2.1 Tekninen hallinto

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	3 401	1 000	0	1 000	1 544	-544	154,38
TOIMINTAMENOT	-625 994	-847 331	120 000	-727 331	-663 978	-63 353	91,29
TOIMINTAKATE	-622 593	-846 331	120 000	-726 331	-662 434	-63 897	91,2

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	212	0	0	0	13	-13	0
TOIMINTAMENOT	-623 694	-823 595	120 000	-703 595	-642 026	-61 569	91,25
TOIMINTAKATE	-623 482	-823 595	120 000	-703 595	-642 013	-61 581	91,25

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	3 189	1 000	0	1 000	1 531	-531	153,13
TOIMINTAMENOT	-2 300	-23 736	0	-23 736	-21 952	-1 784	92,48
TOIMINTAKATE	889	-22 736	0	-22 736	-20 421	-2 316	89,82

Talousarvion toteutuminen: Tulosalue pysyi talousarviossa.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen maksuosuudet (382 883 €) sisältyvät teknisen hallinnon kustannuksiin yhteistoimintaosuutena.

Ympäristöohjelman tarkistustyöhön, ilmastovaikutusten arviointiin sekä uusiutuvan energian kuntakatselmukseen oli varattu 30.000 €:n määräraha palvelujen oston. Määräraha jäi käyttämättä ja siirtyi vuodelle 2021 (20.000 €).

Kunnanhallituksen alaisuudessa kokoontui talousarviokaudella kuntakehitysjaosto, jonka tehtävänä on valmistella kuntakehityksen ja elinvoimaohjelman mukaisia tehtäviä. Kuntakehitysjaosto kokoontui 4 kertaa vuoden 2020 aikana.

Henkilöstömäärä: tekninen johtaja

Tavoitteiden toteutuminen:

Teknisen hallinnon tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Virheettömät hankintakilpailutukset sekä asiakirja-, kokous yms. valmistelu.	Ei menettelytavoista johtuvia oikaisuvaatimuksia eikä valituksia.	Ei ole todettu menettelytavoista johtuvia oikaisuvaatimuksia tai valituksia.
Viihtyisä ja houkutteleva kunta. Elinvoimaohjelman toteuttaminen.	Talousarvion tavoitteiden toteutuminen.	Viihtyisyyttä lisäävät investointihankkeet edenneet suunnitelman mukaisesti.
Kunnan lakisääteisten palveluiden digitalisoinnin käynnistämisen edistäminen ja ylläpito.	Kunnan digitaalisen karttamateriaalin kerääminen ja paikkatiedon kerääminen. Digitaalisten palveluiden ajantasaisuuden tarkastus kerran toimintakaudessa (suomi.fi) ja niihin liittyvien virheiden lukumäärä.	Aloitettu paikkatietoon perustuvan karttaohjelmiston hankinta. Asemakaavatiedot päivitetty ajantasaisiksi.
Kuntalaisten palautteen kerääminen ja osallistaminen.	Reklamaatioiden ja kuntalaisten ohjauksen lukumäärien ja asiasisältöjen tarkastelu. Kuntalaisten palautteiden arviointi (sähköpostit, puhelin, muut sähköiset viestimet). Aloitteiden käsittelymekanismien luominen.	Osallistuvan budjetoinnin menettelystä luovuttiin Koronan johdosta. Kuntalaisten lähettämien palautteiden määrä on ollut kohtuullisen vähäinen ja niihin on pyritty vastaamaan mahdollisimman nopeasti.

8.2.2 Kaavoitus

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-60 610	-107 846	40 000	-67 846	-57 306	-10 540	84,46
TOIMINTAKATE	-60 610	-107 846	40 000	-67 846	-57 306	-10 540	84,46

ulkoiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-60 339	-107 461	40 000	-67 461	-57 240	-10 221	84,85
TOIMINTAKATE	-60 339	-107 461	40 000	-67 461	-57 240	-10 221	84,85

sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-271	-385	0	-385	-66	-319	17,03
TOIMINTAKATE	-271	-385	0	-385	-66	-319	17,03

Talousarvion toteutuminen: Kaavoitus pysyi talousarviossa. Toimintamenot alittuivat.

Vuoden 2019 aikana tuli lainvoimaiseksi Laidunalueen asemakaava ja Kartanorinteen asemakaavan laajennus sekä aloitettiin Koskitien asemakaavatyö. Pohjoisten kylien keskeiset kyläalueet kaava-hanke ei edennyt siinä muodossa kuin oli suunniteltu. Uudenlaista lähestymistapaa mietittiin vuoden 2020 aikana. Pornaisten portin asemakaavan laajennuksen asemakaavatyö aloitettiin.

Luovutusvalmiit asemakaavatontit 31.12.2020

	kpl	rakennusoikeus m ²
Omakotitontit yhteensä	53	13 772
Ylijoki	5	1479
Linnunlaulu	10	3706
Kartanorinne	9	2971
Pellavarinne	28	5320
Koskikaari	1	296
Rivitalotontit	4	5292
Yritystontit	2	1 651
Yritystontit / Portin alue	9	37 149
Kerrostalotontit	1	2 400

Vuoden 2020 aikana myytiin 3 omakotitonttia asemakaava-alueelta.

Kaavoituksen tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Kaavoitusohjelman toteuttaminen.	Asemakaavoitettuja omakoti- ja teollisuustontteja on riittävästi tarjolla.	Asemakaavoitus edennyt kaavoitusohjelman mukaisesti. Kylien kehittämishanke on viivästynyt ja siihen etsittiin uudenlaista toteutustapaa.

8.2.3 Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimi rakennuttaa, ylläpitää ja vuokraa kunnan toimialoille niiden toiminnan edellyttämiä tiloja. Tilat ovat toimintaan sopivia, tarkoituksenmukaisia, turvallisia, monikäyttöisiä ja kustannuksiltaan kilpailukykyisiä. Kiinteistötoimen alle kuuluvat vuokratilat ja ruoka- ja puhdistuspalvelut sekä rakennusten kunnossapito. Sisäisen vuokran periaate on ollut käytössä koko kunnan kiinteistökannassa vuoden 2013 alusta lukien.

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	3 946 883	4 036 604	-107 193	3 929 411	3 912 211	17 200	99,56
TOIMINTAMENOT	-2 105 268	-2 325 931	169 030	-2 156 901	-2 059 909	-96 992	95,5
TOIMINTAKATE	1 841 616	1 710 673	61 837	1 772 510	1 852 301	-79 792	104,5

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	892 285	991 193	-107 193	884 000	907 546	-23 546	102,66
TOIMINTAMENOT	-1 970 080	-2 237 087	169 030	-2 068 057	-1 929 940	-138 116	93,32
TOIMINTAKATE	-1 077 795	-1 245 894	61 837	-1 184 057	-1 022 395	-161 662	86,35

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	3 054 598	3 045 411	0	3 045 411	3 004 665	40 746	98,66
TOIMINTAMENOT	-135 187	-88 844	0	-88 844	-129 969	41 124	146,29
TOIMINTAKATE	2 919 411	2 956 566	0	2 956 566	2 874 696	81 870	97,23

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio toteutui lähes suunnitelman mukaan.

8.2.3.1 Ruoka- ja puhdistuspalvelut

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	849 714	815 600	0	815 600	835 344	-19 744	102,42
TOIMINTAMENOT	-754 580	-762 924	-5 000	-767 924	-775 918	7 994	101,04
TOIMINTAKATE	95 134	52 676	-5 000	47 676	59 426	-11 750	124,65

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	13 481	0	0	0	2 275	-2 275	0
TOIMINTAMENOT	-754 580	-762 924	-5 000	-767 924	-775 918	7 994	101,04
TOIMINTAKATE	-741 099	-762 924	-5 000	-767 924	-773 643	5 718	100,74

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	836 233	815 600	0	815 600	833 069	-17 469	102,14
TOIMINTAMENOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	836 233	815 600	0	815 600	833 069	-17 469	102,14

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio toteutui lähes suunnitelman mukaisesti. Toimintamenot ylittyivät hieman talousarviosta. Koronasta aiheutuvia lisäkustannuksia kirjaantui ruoka- ja siivouspalveluihin n. 42 000 euroa.

Ruoka- ja puhdistuspalvelut ovat kuntakehitystoimialan alainen yksikkö. Ruokapalvelut vastaavat kunnan koulujen ruokapalveluista. Pornaisten kunnan kouluilla on yksi valmistuskeittiö, sekä kaksi jakelukeittiötä.

Puhdistuspalvelulla oli 7 henkilöä ja ruokapalvelulla 6 henkilöä palveluksessa vuonna 2020. Heidän lisäksi oli palveluksessa 1 ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö.

Ruoka- ja puhdistuspalvelujen tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Ruoka- ja puhdistuspalveluiden ammattitaidon ja työmotivaation ylläpitäminen, sekä kehittäminen koulutuksilla, ohjauksilla ja työhön perehdyttämisellä. Asiakastytytyväisyyden jatkuva parantaminen.	Asiakastytytyväisyyskyselyt, laatu- kierrokset, henkilökohtaiset keskustelut asiakkaiden, sekä henkilökunnan kanssa.	Asiakastytytyväisyyskyselyiden perusteella ruokalista supistettu kuuden viikon kiertävästä neljän viikon kiertävään ruokalistaan, jossa otettu huomioon asiakkaiden lempiruokat, kouluruokasuositukset huomioiden. Kesäkuussa koulutus- päivä koko ruoka- ja puhdistuspalveluiden henkilöstölle. Laatu- kierrokset 1-2kpl/kk/kohde.

Ruokahuolto	TP2019	TA2020	TOT2020
Henkilöstö	7	7	7
Ateriat/pv	960	900	920
Ateriat/v (188 pv)	180 840	169 200	172 960
Aterian hinta/pv (sis. aineet ja palkat)	2,23	2,95	2,34

8.2.3.2 Rakennusten kunnossapito

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	3 025 575	3 121 004	-107 193	3 013 811	2 993 067	20 744	99,31
TOIMINTAMENOT	-1 301 216	-1 503 007	174 030	-1 328 977	-1 233 308	-95 669	92,8
TOIMINTAKATE	1 724 359	1 617 997	66 837	1 684 834	1 759 759	-74 925	104,45

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	807 209	891 193	-107 193	784 000	821 471	-37 471	104,78
TOIMINTAMENOT	-1 166 028	-1 414 162	174 030	-1 240 132	-1 103 339	-136 793	88,97
TOIMINTAKATE	-358 819	-522 969	66 837	-456 132	-281 868	-174 264	61,8

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	2 218 366	2 229 811	0	2 229 811	2 171 597	58 214	97,39
TOIMINTAMENOT	-135 187	-88 844	0	-88 844	-129 969	41 124	146,29
TOIMINTAKATE	2 083 178	2 140 966	0	2 140 966	2 041 628	99 339	95,36

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio toteutui lähes suunnitelman mukaan.

Toteutettuja suunnitelmallisia peruskorjauksia vuonna 2020 olivat:**Yhtenäiskoulu**

- keittiö, tiskialueelle lisätty ilmalämpöpumppu
- sisäpuolisia maalaustöitä
- kameravalvontaa lisätty, lukitusta uusittu/parannettu
- piha-alueita aidattu, lisätty puomeja

Wanha koulu

- piha-alue aidattu

Parkkojan ala-aste

- lisätty kameravalvontaa

Mika Waltarin koulu

- salin valaistus muutettu ledeiksi
- lisätty kameravalvontaa, parannettu lukitusta

Aurinkomäki

- palvelutalo, julkisivumaalaus

Suunnitelman mukaiset toteutumattomat korjaukset suoritetaan tulevien vuosien aikana.

Kiinteistötoimen tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Kunnanhallitus hyväksyy kiinteistöjen vuosi- ja peruskorjaussuunnitelman talousarviovuodelle ja suunnitelmakaudelle vuonna 2013 hyväksytyn kunnan kiinteistöjen ylläpito-, korjaus- ja kehitysohjelman tavoitteiden mukaisesti.	Vuosi- ja peruskorjaustyöt on tehty hyvää rakentamistapaa noudattaen.	Vuosi- ja peruskorjauksia on suoritettu suunnitelman mukaisesti noudattaen hyvää rakennustapaa.

Määrätavoitteet	TA 2020	TOT2020
Rakennuskanta		
Omat m2	22 267	29 467
Omat m3	105 155	139 159
Vuokratut (1.1.2019 K-U SOTE) m2	5 613	3 022
Vuokratut (1.1.2019 K-U SOTE) m3	16 839	9 066
Kunnossapitomenot*		
€/m2	51,90	41,85
€/m3	10,99	8,86

*laskettu käyttäen kaavaa: toimintakulut/m2. Talousarviossa käytetty tarkistettua rakennuskannan neliömäärää.

8.2.4 Liikenneväylät, yleiset alueet, maaperän puhdistus

Liikenneväylien ja yleisten alueiden tehtäviin kuuluu suunnitella, rakentaa ja ylläpitää asemakaava-alueiden katuverkkoa, viher- ja virkistysalueita sekä päättää kunnan myöntämistä yksityistieavustuksista.

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	4	0	0	0	35	35	0
TOIMINTAMENOT	-221 001	-296 100	65 000	-231 100	-174 526	-56 574	75,52
TOIMINTAKATE	-220 998	-296 100	65 000	-231 100	-174 491	56 609	75,50

Talousarvion toteutuminen: Toimintamenot alittuivat talousarviosta suotuisien sääolosuhteiden vuoksi.

Liikenneväylät, yleiset alueet, maaperän puhdistus tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Katuja ja liikenneväyliä rakennetaan/ korjataan vuosittain hyväksytyn korjaussuunnitelman/ investointiohjelman mukaisesti.	Korjattujen katualueiden määrä.	Ei ole korjattu katualueita tilikaudella.
Toteutetaan yhtenäisiä liikenne-merkkiratkaisuja liikenne- ja huoltoturvallisuuden parantamiseksi.	Saatujen asiakaspalautteiden määrä.	6 kpl
Viheralueiden hoito toteutetaan hoitoluokituksen mukaisesti.	Korvausvaatimusten lukumäärä/ myönnetty korvaukset laiminlyönneistä.	1 korvausvaatimus.
Puisto- ja metsäalueiden hoitoon saadaan lisää henkilöresursseja (elinvoimaohjelma, viihtyisä ja turvallinen kunta).		Viheralueiden hoitoluokituksia ei ole määritetty.
		Puistoalueiden hoitoon ei ole saatu lisäresursseja.
Liikenneväylien talvihoito hyväksytyn alueurakkakilpailun hoito-olosuhteiden mukaisesti.	Palautteiden lukumäärä.	3 kpl

Liikenneväylät, yleiset alueet, maaperän puhdistus			
	TP2019	TA2020	TOT2020
Kaavatiet km	15,5	15	15,5
Avustettavat yksityistiet km	126	134	126
Tievalaistuspisteitä kpl	1099	1050	1099

8.2.5 Vesilaitos

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	938 110	801 600	135 000	936 600	1 075 585	-138 985	114,84
TOIMINTAMENOT	-566 219	-512 750	-112 593	-625 343	-641 355	16 012	102,56
TOIMINTAKATE	371 891	288 850	22 407	311 257	434 230	-122 973	139,51

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	888 069	765 000	135 000	900 000	998 902	-98 902	110,99
TOIMINTAMENOT	-566 219	-512 750	-112 593	-625 343	-641 355	16 012	102,56
TOIMINTAKATE	321 850	252 250	22 407	274 657	357 548	-82 891	130,18

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	50 041	36 600	0	36 600	76 683	-40 083	209,52
TOIMINTAMENOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	50 041	36 600	0	36 600	76 683	-40 083	209,52

Talousarvion toteutuminen: Nivokselta saadun selvityksen mukaan käyttötalousmenoja on vuonna 2020 rasittanut mm. jätevesipumppaamoiden korjaukset (pumppujen ja taajuusmuuttajien vaihdot) sekä Hyötinmäen vedenottamon sulkeminen raakavedestä löytyneen epäpuhtauden takia. Lisäksi henkilöstömenot ovat kasvaneet viimeisen viiden vuoden aikana, kun vesihuollon operointikriteerit ovat tiukentuneet viime vuosina, joka on vaatinut mm. henkilöstön kouluttamista ja lisävaatimuksia dokumentointiin.

Vesihuoltolaitoksen toiminta on raportoitu kokonaisuudessaan erillisessä toimintakertomuksessa. Vesihuoltolain muutoksen (22.8.2014/681) mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toimintoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava toimintakertomus sekä kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot.

Vesilaitoksen tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Talousvesi on laadullisesti hyvää.	Veden on täytettävä asetuksen mukaiset laatuvaatimukset.	Talousveden laadussa todettiin yksi poikkeamia vuonna 2020 (Hyötinmäen vedenottamo). Laatusuorannasta toteutettiin Nivos Vesi valvontasuunnitelman ja säännöllisen näytteenoton mukaisesti.

8.2.6 Maa- ja metsätilat

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	256 917	65 000	-20 000	45 000	43 730	1 270	97,18
TOIMINTAMENOT	-17 720	-30 200	-21 000	-51 200	-49 500	-1 700	96,68
TOIMINTAKATE	239 197	34 800	-41 000	-6 200	-5 770	-430	93,07

Talousarvion toteutuminen: Metsän myyntitulot toteutuivat talousarviota hieman pienempinä. Toimintamenot alittuivat talousarviosta.

Suoritettu metsäsuunnitelman 2018-2027 mukaista metsän hoitoa.

Maa- ja metsätilat Tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Metsien järjestelmällinen hoito, suunnitelmallisten harvennusten ja hakkuiden toteuttaminen. Ilmastopoliittisten tavoitteiden huomioiminen metsien hoidossa.	Metsäsuunnitelman toteutumisen seuranta. Metsänhoito- ja myyntitulojen määrä.	Myyntituloissa jäätin hieman alle talousarviosta.

8.2.7 Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-113 716	-102 563	0	-102 563	-54 931	-47 632	53,56
TOIMINTAKATE	-113 716	-102 563	0	-102 563	-54 931	-47 632	53,56

ulkoiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-113 705	-102 478	0	-102 478	-54 928	-47 550	53,6
TOIMINTAKATE	-113 705	-102 478	0	-102 478	-54 928	-47 550	53,6

sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-11	-85	0	-85	-3	-82	3,32
TOIMINTAKATE	-11	-85	0	-85	-3	-82	3,32

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio alittui vuoden 2020 osalta, koska lupamaksutuotot olivat korkeammat kuin vuonna 2019. Kiinteistöveroprojekti on sisältynyt vuoden 2020 talousarviossa rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun kustannuksiin mutta toteuma kirjautui teknisen hallinnon alle. Tämän vuoksi todellinen talousarvion alitus on noin 27 000€. Vuoden 2019 toteutumassa on osittain vuoden 2018 kustannuksia jonka vuoksi se ei ole vertailukelpoinen vuoden 2020 toteuman kanssa.

Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluosasto on toiminut vuoden 2006 alusta alkaen neljän kunnan Askolan, Pornaisten, Pukkilan ja Myrskylän yhteistyönä. Askolan kunta on ns. isäntäkunta ja muut sopijakunnat ostavat palvelut isäntäkunnalta. Kustannukset jaetaan toteutuneiden lupamäärien ja muiden mitattavien suoritteiden perusteella, joista on sovittu yhteistyösopimuksessa.

Yksityistieasioiden käsittely siirtyi 1.6.2017 kuntien yhteisen ympäristö- ja rakennuslautakunnan alaisuuteen perustetun tieasioita hoitavan elimen tehtäväksi. Vuoden 2020 alusta yksityistieasioiden käsittely on siirtynyt pois kunnalta. Yksityistieavustukset jätettiin kuitenkin kuntien päätettäväksi

Toimielimen talousarvio ja taloussuunnitelma tavoitteineen hyväksytään isäntäkunnan talousarvion käsitelystä.

Päivystykset on toteutettu kunnittain. Rakennustarkastaja päivystää Pornaisten kunnanvirastolla torstaisin klo 16 - 18, muulloin sopimuksen mukaan. Ympäristönsuojelusihteeri on tavattavissa pääsääntöisesti keski-
viikkoisin ja /tai sopimuksen mukaan.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu Tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Työn ja toiminnan kehittäminen. Asiakastytyväisyyden parantaminen.	Asiakaspalautteet lkm.	Ei asiakaspalautteita.
Sähköisen rakennuslupakäsittelyn (lupapiste.fi) käyttöönoton jatkaminen.	Myönnetyt rakennusluvut.	60 kpl
Kiinteistöveroselvitysten toteuttaminen kuntatasolla.	Kiinteistöveroselvitysten tulosten lkm.	n. 380 kiinteistöä mitattu.

Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojelu			
	TP2019	TA2020	TOT2020
Myönnetyt			
Rakennus- ja toimenpideluvat	71	80	76
Ympäristöluvut	2	5	1
Maa-ainesluvut	1	5	0

8.3 Sivistystoimiala

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen, musiikki- ja kansalaisopiston sekä vapaa-aikapalvelujen asioista. Varhaiskasvatus siirtyi kunnan omaksi toiminnaksi 1.1.2019 alkaen.

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	732 460	520 000	81 027	601 027	665 181	-64 154	110,67
TOIMINTAMENOT	-12 286 308	-12 206 294	-30 699	-12 236 993	-11 946 093	-290 900	97,62
TOIMINTAKATE	-11 553 848	-11 686 294	50 328	-11 635 966	-11 280 912	-355 053	96,95

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	732 460	520 000	81 027	601 027	665 181	-64 154	110,67
TOIMINTAMENOT	-9 398 948	-9 316 474	-30 699	-9 347 173	-9 094 225	-252 948	97,29
TOIMINTAKATE	-8 666 488	-8 796 474	50 328	-8 746 146	-8 429 044	-317 101	96,37

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-2 887 360	-2 889 820	0	-2 889 820	-2 851 868	-37 952	98,69
TOIMINTAKATE	-2 887 360	-2 889 820	0	-2 889 820	-2 851 868	-37 952	98,69

Talousarvion toteutuminen:

Sivistystoimialan toteuman mukaan vuodelta 2020 toimintamenot olivat n. 290 000 euroa alle budjetoidun (tot% 97,62) ja toimintatulot ylittivät budjetoinnin n. 65.000 eurolla (tot% 110,7). Sivistystoimen toimintakateen poikkeama oli 355.184 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna toteuman ollessa 96,95 %.

Toimintakuluissa henkilöstökulujen osuus toteutui hieman talousarviota suurempana. Toisaalta talousarvio toteutui selkeästi alle budjetoidun muiden tiliryhmien osalta. Toimintakuluissa säästöä muutettuun talousarvioon verrattuna tuli erityisesti palvelujen ostoissa (oppilaskuljetukset) sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä varhaiskasvatuksen avustuksissa.

Koronan vaikutuksesta toimialan tulot (varhaiskasvatus, lp-toiminta ja liikuntatoimen tuotot) on arvioitu olevan kokonaisuutena noin 36 000 euroa pienemmät.

Koronan vaikutuksesta toimialan menoissa on säästetty mm. matkustus- ja kuljetuspalveluissa, koulutuspalveluissa ja oppilaiden kuljetuksessa. Arvioitu säästö on noin 164 000 euroa verrattuna vuoden 2019 kuluihin.

Koronasta aiheutuvia suoria lisäkustannuksia on kirjattu toimialalle n. 4 000 euroa. Maskeista aiheutuneet kulut (yhteensä 22 000 euroa) on kirjattu yleishallintoon, josta ne vyörytetään muille toimialoille toteutumien suhteessa.

Lisäksi toimiala sai koronan aiheuttamien haittojen ehkäisyyn ja korjaamiseen varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen yhteensä 116 000 euroa avustusta. Tilikaudella avustusmäärärahoja käytettiin tukiopetus-tunteihin ja lisäohjaajien palkkaukseen n. 38 000 euroa. Edelleen vuodelle 2021 siirtyi avustusmäärärahoja n. 78 000 euroa käytettäväksi.

Sivistystoimen yhteiset Tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Panostus kasvun ja oppimisen kokonaisuuden sujuvuuteen • Ennaltaehkäisevän ja matalan kynnyksen tuen kehittäminen • Nuorten ja aikuisten tukeminen erityisesti muutosvaiheessa • Uusi kunta tukee kaiken ikäisten hyvinvointia	Koronaviruksen vuoksi tavoitteen toteuttamisen tavat ovat muuttuneet. Ennalta ehkäisevän ja matalan kynnyksen tuen kehittäminen perustuu vuonna 2020 koronaviruksen aiheuttamien tuen tarpeiden huomiointiin. Poikkeuksellisessa tilanteessa tuki on kohdistunut kaikenikäisille painottuen kuitenkin lapsiin ja nuoriin sekä ikäihmisiin.
Toimintatavat ja aktiviteetit • Yhdistysten toimintaa tuetaan tilaratkaisuilla • Tapahtumatarjonnan näkyvyyden ja määrän lisääminen • Osallistuva budjetointi kuntatasolla/oppilaskuntatasolla/ nuorisovaltuusto viihtyvyyden parantamiseksi	Maaliskuusta alkaen kevään ja alkukesän 2020 ajan kunnan käyttämät tilat olivat kiinni ja tapahtumatarjontaa käytännössä pysähdyksissä. Syksyllä perustoinnot käynnistettiin uudestaan ja tapahtumia on toteutettu mahdollisuuksien mukaan sähköisesti etänä. Osallistuvan budjetointi toteutettiin vuonna 2019. Vuonna 2020 osallistuva budjetointi peruuntui koronavirustilanteen vuoksi.
Toiminta- ja oppimisympäristö • Yhtenäiskoulun alueen kehittäminen • Muut toiminnalliset muutokset hyvinvointia tukeviin tiloihin kaiken ikäisille • Liikunta- ja virkistysalueiden suunnittelu kuntalaisten ja intressiryhmien kanssa • Suunnitelma nuorisotilan uudistamisesta	Yhtenäiskoulun alueen kehittämiseksi on alueen rakennuksiin tehty kuntokartoitus. Työ jatkuu vuonna 2021. Nuorisotilan tulevaisuutta arvioidaan osana Yhtenäiskoulun alueen pitkän tähtäimen suunnitelmaa. Toistaiseksi nykyistä tilaa ylläpidetään ja kunnostetaan tarpeen mukaan. Parkkojan koulun lähiliikuntapaikan toinen osa valmistui kevään 2020 aikana.

8.3.1 Sivistystoimen hallinto

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	51	-51	0
TOIMINTAMENOT	-150 838	-117 697	-18 000	-135 697	-134 034	-1 663	98,77
TOIMINTAKATE	-150 838	-117 697	-18 000	-135 697	-133 983	-1 714	98,74

ulkoiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	51	-51	0
TOIMINTAMENOT	-143 450	-110 258	-18 000	-128 258	-127 548	-710	99,45
TOIMINTAKATE	-143 450	-110 258	-18 000	-128 258	-127 497	-761	99,41

sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-7 388	-7 440	0	-7 440	-6 486	-953	87,18
TOIMINTAKATE	-7 388	-7 440	0	-7 440	-6 486	-953	87,18

Talousarvion toteutuminen:

Sivistystoimen hallinnon talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti.

Sivistyslautakunta ohjaa sivistystoimen toimintaa strategian ja hyvinvointiohjelman avulla. Hyvinvointiohjelmassa toimialaa ohjaavat teemat ovat ennalta ehkäisy, viihtyisä ympäristö, osallistaminen ja sähköinen asiointi. Kokouksia pidettiin yhdeksän kappaletta vuonna 2020.

8.3.2 Varhaiskasvatus

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	478 423	218 000	43 000	261 000	276 920	-15 920	106,1
TOIMINTAMENOT	-3 250 577	-3 255 683	-85 000	-3 340 683	-3 203 130	-137 553	95,88
TOIMINTAKATE	-2 772 154	-3 037 683	-42 000	-3 079 683	-2 926 211	-153 472	95,02

ulkoiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	478 423	218 000	43 000	261 000	276 920	-15 920	106,1
TOIMINTAMENOT	-2 864 161	-2 861 249	-85 000	-2 946 249	-2 843 726	-102 523	96,52
TOIMINTAKATE	-2 385 738	-2 643 249	-42 000	-2 685 249	-2 566 806	-118 443	95,59

sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-386 415	-394 433	0	-394 433	-359 404	-35 029	91,12
TOIMINTAKATE	-386 415	-394 433	0	-394 433	-359 404	-35 029	91,12

Talousarvion toteutuminen:

Toimintatulot ylittivät budjetoidun n. 16.000 eurolla, sillä varhaiskasvatuksen asiakasmaksut eivät pienentyneet oletetusti maksuperusteiden muuttuessa. Koronan vaikutuksesta varhaiskasvatusmaksutulot pienenevät noin 20 000 euroa kevään sulkuajalta verrattuna ed. vuoden kevätkuukausiin.

Toimintamenojen osalta henkilöstökulut toteutuivat n. 40.000€ talousarviota suurempana. Koko kunnan tasolla tapahtuva lasten lukumäärän väheneminen painottui yksityisen – ja kotihoidon tuella oleviin lapsiin, joten kunnallisen varhaiskasvatuksen henkilöstökulut toteutuivat jonkin verran arvioitua suurempana. Toisaalta avustusten osalta talousarvio toteutui selvästi alle budjetoidun (n. 120.000€) lapsimäärän vähenemisestä johtuen. Muut toimintakulut toteutuivat n. 50.000€ alle talousarvion lähinnä vuokrista johtuen. Aurinkolinnan päiväkodin toiminta siirrettiin tilapäisesti Yhtenäiskoulun alueella sijaitsevaan Wanhan puukoulun rakennukseen, kunnes Linnunlaulun laajennus valmistuu. Wanhan koulun päiväkodin toiminta käynnistyi 1.8.2020.

Varhaiskasvatuksen tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittäminen uudistetun varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.	Vuoden aikana järjestettiin henkilöstölle yhteisiä koulutuksia. Lisäksi suunniteltiin ja aloitettiin toteutus Pornaisiin sopivan varhaiskasvatuksen arjen pedagogiikan sekä varhaisen tuen mallin osalta. Hankerahalla palkattu työntekijä aloitti kunnassa 21.9.2020.
Palveluverkon kehittäminen - siirtyminen yhden päiväkodin malliin	Linnunlaulun päiväkodin laajennus on edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti. Kunnanhallitus hyväksyi 1.6.2020 rakennushankkeen pääpiirustukset. Päiväkodin laajennuksen toteutus ajoittuu vuodelle 2021.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelutuotannon mahdollistaminen kunnassa kysynnän mukaisesti.	Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 24.2.2020 korottaa yksityisen hoidon tuen kuntalisän määriä, mikä parantaa palveluntuottajien edellytyksiä kannattavan toiminnan järjestämiseksi. Tästä huolimatta yksityisen varhaiskasvatuksen lapsimäärä on vähentynyt vuoden 2020 aikana.

Pornaisten kunta/ kunnallinen varhaiskasvatus	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Päiväkotihoido	119	121	110	110	110
Perhepäivähoito	30	23	22	20	20
Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	37	46	36	34	37
Kunnallinen varhaiskasvatus yht.	186	190	168	164	167

Pornaisten kunta/ yksityinen varhaiskasvatus	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS2023
Päiväkotihoido/ryhmäperhepäivähoito	48	34	42	40	38
Perhepäivähoito	24	17	20	18	16
Yksityinen varhaiskasvatus yht.	72	58	64	58	54

8.3.3 Esi- ja perusopetus

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	179 465	227 550	43 752	271 302	321 076	-49 774	118,35
TOIMINTAMENOT	-8 067 139	-7 970 455	34 248	-7 936 207	-7 840 951	-95 256	98,8
TOIMINTAKATE	-7 887 674	-7 742 905	78 000	-7 664 905	-7 519 875	-145 030	98,11

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	179 465	227 550	43 752	271 302	321 076	-49 774	118,35
TOIMINTAMENOT	-5 732 844	-5 643 254	34 248	-5 609 006	-5 515 402	-93 604	98,33
TOIMINTAKATE	-5 553 379	-5 415 704	78 000	-5 337 704	-5 194 326	-143 378	97,31

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-2 334 295	-2 327 201	0	-2 327 201	-2 325 549	-1 653	99,93
TOIMINTAKATE	-2 334 295	-2 327 201	0	-2 327 201	-2 325 549	-1 653	99,93

Talousarvion toteutuminen:

Esi- ja perusopetuksen osalta toimintatulot toteutuivat 50.000€ talousarviota suurempana valtionavustusten vuoksi.

Toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan n. 95.000€ alle talousarvion. Henkilöstökulut toteutuivat 40.000€ talousarviota suurempana. Oppilaiden tuen lisääminen nosti henkilöstökuluja arvioidusta, mutta muutos oli kuitenkin saman suuruinen kuin koronan vuoksi saadut lisätuet. Palvelujen ostot sekä aineet,

tarvikkeet ja tavarat toteutuivat yhteensä n. 140.000€ alle talousarvion. Erityisesti oppilaskuljetukset toteutuivat selkeästi alle budjetoidun (n. 105.000€) kevään etäopetusjakson vuoksi.

Esi- ja perusopetuksen tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
OPS 2016 käyttöönoton eteneminen - Työtapojen ja oppimisympäristöjen kehittäminen - Oppilaiden osallistaminen, monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutuminen ja laaja-alaisten ja TVT-taitojen kehittyminen	- Työtapoja on uudistettu opetussuunnitelmatyön yhteydessä. Yhteisopettajuutta ja oppimisen tuen muutosta on edistetty koronaviruksen aiheuttamien poikkeusjärjestelyiden sallimissa rajoissa. - Oppilaiden osalta etäopetusjakso paransi huomattavasti oppilaiden ja myös opettajien TVT- taitoja.

Pornaisten kunta	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
OPPILASMÄÄRÄ 0-6	544	514	521	505	474	463
OPPILASMÄÄRÄ 7-9	275	282	252	247	241	231
OPPILASMÄÄRÄ YHT.	819	796	773	752	715	694

PORNAISTEN YHTENÄISKOULU

Pornaisten Yhtenäiskoulu Tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Yhtenäiskoulun alueen kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden suunnitelmallinen toteuttaminen.	Yhtenäiskoulun alueen kehittämiseksi on tehty kuntokartoitus rakennuksista. Tavoitteena on suunnitella osana strategiatyötä v.2021 pitkän tähtäimen ratkaisut alueen kehittämiseksi.
Opetusmenetelmien ja oppimisympäristöjen kehittäminen opettajien koulutusten sekä tilauudistusten avulla (TVT, kouluviihtyvyys ja hyvinvointi, koulun tilat).	Opettajia on koulutettu, perehdytetty opetussuunnitelman mukaisiin opetuksen kehittämissuuntiin. Käytännössä yhteisopettajuutta ja oppimisen tuen muutosta on myös viety eteenpäin. Koulun tiloja on uudistettu Kirveskoski-taloa kalustamalla ja akustoimalla. TVT-laitteita on hankittu lisää sähköisten oppimisympäristöjen käyttöönoton tehostamiseksi.
Oppilaiden varhaisen, laadukkaan ja riittävän oppimisen ja oppilashuollollisen tuen varmistaminen oppilasmäärän vähenemisen huomioiden.	Kevätlukukauden 2020 ajan yhtenäiskoululla oli hankerahalla palkattuna erityisopettaja oppimisen tuen tarpeisiin sekä hyvinvointiopettaja oppilaiden kouluhyvinvoinnin lisäämiseen.

Pornaisten Yhtenäiskoulu	TP2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
OPPILASMÄÄRÄ 0-6	284	264	270	263	236	234
OPPILASMÄÄRÄ 7-9	275	282	252	247	241	231
OPPILASMÄÄRÄ YHT.	559	546	522	510	477	465

PARKKOJAN KOULU

Parkkojan koulu Tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Kouluviihtyvyys ja oppimisympäristöjen kehittäminen ja laajentaminen	Kouluviihtyvyyttä parannettiin kiinnittämällä huomiota yhdessä toimimiseen positiivisen pedagogiikan keinoin. Oppimisympäristöjen kehittäminen ja laajentaminen painottuivat sähköisiin oppimisympäristöihin etäopetuksen vuoksi.
Tasa-arvo, suvaitsevaisuus ja yhdenvertaisuus	Oppilaille annettiin opetusta ja tukea heidän tarpeidensa mukaan.
Oman kotiseudun tuntemuksen lisääminen monitieteisesti oppiaineita yhdistellen	Kotiseudun tuntemukseen lisäämiseen suunnitellut retket jäivät tekemättä keväällä 2020 ja opettajien välinen yhteistyö ei toteutunut suunnitellulla tavalla.
Hyvinvointi ja kiireetön arki	Oppilaille tehdyn kyselyn mukaan oppilaiden hyvinvointi oli hyvällä tasolla. Henkilökunnan poissaolopäiviä oli vähän. Etäopetus kuormitti opetushenkilökuntaa.

Parkkojan koulu	TP2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
OPPILASMÄÄRÄ 0-6	132	127	129	121	119	113

MIKA WALTARIN KOULU

Mika Waltarin koulu Tavoitteet 2020	Toteutuma 2020
Opetussuunnitelman tavoitteiden ja sisältöjen toteuttaminen osallistavasti ja toiminnallisesti henkilöstön itsenäisen opiskelun ja kokeilun lisäksi myös yhteisissä pedagogisissa etukäteen aikatauluteuissa ja suunnitelluissa kokouksissa, työparien viikoittaisissa yhteissuunnitteluissa ja yhdessä toteuttamisen keinoilla sekä kunnan opettajien yhteistoteutuksena.	Opettajakunta on osallistunut kunnan yhteiseen opetussuunnitelmaprosessin eri oppiaineiden tai sisältöluokujen työryhmien työhön. He ovat tuoneet opettajakokouksiin työryhmiensä ajatuksia, joista ovat halunneet oman koulunsa pedagogista näkemystä. Tämän lisäksi koulun kokousaikataulussa on ollut opetussuunnitelman kahden oppiaineen tavoitteiden ja sisältöjen läpikäyntiä. Vuosiluokkien 1 ja 2 liikunnan sekä kuvaamataidon ja käsityön opetus on toteutettu yhteisopettajuuden keinoilla ja koulunkäynninohjaajien resurssilla. Etäopetusjakso aiheutti alkuperäiseen suunnitelmaan muutosta.
Hyvinvoinnin ja osallisuuden kokemukset vahvistuvat vastuunottamisen harjoittelulla siitä saadulla palautteella. Koulun ja luokan yhteiset säännöt ja toimintatavat sekä niiden mukaisesti toimiminen lisäävät turvallisuuden kokemusta ja vastuuta. Osallisuutta harjoitellaan myös oppilaskunnan hallituksen työn avulla.	Luokan- ja hyvinvointiopettaja suunnittelivat kunkin luokan tarpeisiin tarkoituksenmukaisen hyvinvoinnin opetuksen. He jakoivat keskenään sisältöjen toteuttamisen vastuun. Hyvinvointi ja turvallisuus korostuivat voimakkaasti myös poikkeusajan opetusjärjestelyissä sekä lähiopetukseen palaamisen väljentämisen järjestelyissä. Oppilaskunnan

	hallituksessa ovat kaikkien opetusryhmien oppilaiden valitsevat edustajat. Hallitus kokoontui säännöllisesti. Etäopetusjakso aiheutti alkuperäisiin suunnitelmiin muutosta.

Mika Waltarin koulu	TP2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
OPPILASMÄÄRÄ 0-6	128	123	112	121	119	116

8.3.4 Kulttuuripalvelut

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	TA-muutos	MTA	TOT2020	Poikkeama	TOT %
TOIMINTATULOT	1 443	0	0	0	18	-18	0
TOIMINTAMENOT	-10 678	-13 184	500	- 12 684	-9 801	- 2 883	77,27
TOIMINTAKATE	- 9 235	- 13 184	500	- 12 684	- 9 783	- 2 901	77,13

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio alittui, koska koronapandemian takia kirjastotilassa järjestettävät tapahtumat peruttiin alkuvuoden tapahtumia lukuun ottamatta. Lisäksi Sanapaltin arkiston tekemistä varten oli talousarviossa varattu rahaa, mutta arkiston tekeminen siirtyi vuodelle eteenpäin, koska sen toteuttaminen oli teknisesti ennakoitua vaikeampi.

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
Näyttelyt	8	10	9	7

Pornaisten kunnan kulttuuritoimen ohjenuorana on sekä kunnan strategiset tavoitteet että hyvinvointiohjelma. Erityisesti painotamme yhteisöllisyyteen ja osallistuvaan toimintaan. Jokavuotiseksi tapahtumiksi on suunniteltu konsertteja, kansalaisopiston luentoja ja kotiseututuntemukseen liittyviä luentoja ja tapahtumia.

Toimintakertomusvuonna kulttuuritoimi otti jättisuuren digiloikan: aloitimme verkkolähetykset eri tapahtumista. Kirjaston omalla Youtube-kanavalla on katsottavissa muun muassa konsertteja ja luentoja. Kanavalla on tällä hetkellä 385 tilaajaa. Verkkolähetyksiä oli vuoden loppuun mennessä katsottu satoja kertoja. Vuonna 2021 on tarkoitus, että tekstitämme kanavalla olevista tallenteista osan.

Kulttuuripalvelut Tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-30.12.2020
Yhteistyö paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa, osallistuminen yhdistysverkkotapaamisiin.	Koronan vuoksi ei ole voitu toteuttaa.
Pornaisten historiaan liittyvät esitykset ja luennot.	Toteutunut. Tilaisuuksia on järjestetty yhteistyössä usean toimijan kanssa.
Pellavasalissa vuoden aikana vähintään 10 näyttelyä.	Koronatilanteen vuoksi Pellavasali oli suljettu suurimman osan vuotta. Näyttelyitä oli 7 kappaletta.
Kirjaston tilojen käytön lisääminen kulttuuritapahtumiin.	Tilojen fyysinen käyttö väheni koronan takia, mutta aloitimme verkkolähetykset, joten tavoite toteutui.
Sanapalsti teemaesittelyt ja valokuvien tunnistustilaisuudet.	Koronan vuoksi ei ole voitu toteuttaa.

Vähintään yksi kirjailijaluento vuoden aikana.	On toteutunut, tilaisuudet olivat myös nähtävillä verkossa. Osa tapahtumista jätetään verkkoon.
Pornaisissa kuvattujen elokuvien esittely ja esittäminen Pellavasalissa.	On toteutunut.

8.3.5 Kirjastopalvelut

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	TA-muutos	MTA	TOT2020	Poikkeama	TOT%
TOIMINTATULOT	4 667	2 850	-375	2 475	2 530	-55	102,21
TOIMINTAMENOT	-331 186	-344 554	4 000	-340 554	-320 639	19 915	94,15
TOIMINTAKATE	-326 519	-341 704	3 625	-338 079	-318 109	19 969	94,09

ulkoiset

	TP2019	TA2020	TA-muutos	MTA	TOT2020	Poikkeama	TOT%
TOIMINTATULOT	4 667	2 850	-375	2 475	2 530	-55	102,21
TOIMINTAMENOT	-244 976	-257 784	4 000	- 253 784	-234 020	- 19 765	92,21
TOIMINTAKATE	-240 309	-254 934	3 625	- 251 309	-231 490	19 819	92,11

sisäiset

	TP2019	TA2020	TA-muutos	MTA	TOT2020	Poikkeama	TOT%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-86 210	-86 769	0	-86 769	-86 619	-150	99,83
TOIMINTAKATE	-86 210	-86 769	0	-86 769	-86 619	-150	99,83

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio toteutui esityksen mukaisesti.

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
Kokonaislainaus/vuosi	56 828	57 209	56 200	49 360
Aineistoa/as/kpl	7,76	7,74	8,01	7,58
Lainoja/as/kpl	10,93	11,10	13,9	9,80
Kokonaismenot/as	60,17	65,48	58,34	65,78

Talousarviovuodesta muodostui täysin erilainen kuin alkuvuodesta olisi osannut aavistaa. Koronapandemia sulki kirjaston kokonaan 2.5 kuukaudeksi ja osan vuotta kirjasto toimi rajoitetuin palveluin. Normaalia kirjastotoimintaa täysillä aukioloajoilla oli koko vuonna vain noin 7 kuukautta.

Kirjaston toimintaa ohjaa laki yleisistä kirjastoista sekä kunnan strategia että hyvinvointiohjelma. Lisäksi koronavuonna kirjaston toimintaan vaikuttivat erinäiset valtiovallan, Keusoten ja aluehallintoviranomaisten antamat määräykset ja ohjeistukset.

Kirjaston täyssulun aikana kirjaston henkilökunta teki laajamittaisesti kokoelmapolitiikan hoitoa, jonka seurauksena kirjastossa tehtiin muun muassa paljon aineiston poistoa sekä aineiston uudelleenjärjestelyä. Kirjaston henkilökunta auttoi sote-asioissa. Kirjaston palvelunumero oli kevään ajan riskiryhmäläisille palvelunumero, jota kautta saattoi apua tarvitseva muun muassa pyytää apua elintarvikkeiden tai lääkkeiden toimitamisessa kotiinsa. Kirjaston henkilökunta huolehti puheluiden lisäksi myös asiointikuljetukset niitä tarvitseville henkilöille. Lisäksi osa kirjaston henkilökunnasta soitti yli 80 vuotiaille kotona asuville kuntalaisille kaksi kertaa kevään aikana ns. mitä kuuluu –puhelun. Puhelun aikana kartoitettiin, tarvitseeko henkilö apua, pärjääkö hän vielä kotona ja tietysti juteltiin myös ihan arkisista asioista.

Korona toi mukanaan haasteita, mutta se sai myös aikaan uusia toimintamuotoja. Koska kirjastossa olevat tapahtumat jouduttiin peruuttamaan, niin siirryimme verkkoon tuottamaan palveluita. Vuoden aikana tuotimme verkkoon 6 tapahtumaa, joista osa jää verkkoon toistaiseksi.

Myös asiakkaat ottivat suuren digiloikan: kirjaston tarjoamia digitaalisia palveluita käytettiin enemmän kuin koskaan ennen. Koko Helle-kimpan sisällä esim. Kirjastokinon käyttö nousi 377 prosenttiyksikköä, e-kirjoja ja äänikirjoja tarjoavan Ellibsin käyttö nousi 41 prosenttiyksikköä ja lähinnä ruotsinkielistä e-aineistoa tarjoava Biblio-tietokannan käyttö nousi 199 prosenttiyksikköä.

Kuntalaiset, joille painetun kirjan lukeminen tuottaa vaikeuksia, kirjasto on tarjonnut Celia-kirjaston palveluita. Celian palvelut on tarkoitettu vain niille henkilöille, joille painetun tekstin lukeminen on vamman, sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi hankalaa. Celian palveluihin oikeutettu asiakas voi valita, kuunteleeko hän Celian aineistoa verkon kautta vai lainaako kirjastosta Celiasta tilattuja äänikirjoja.

Asiakkaille, joilla ei ollut kirjastokorttia ja jotka eivät koronan takia voineet/uskaltaneet tulla kirjastoon tarjottiin mahdollisuutta e-asiakkuuteen. Sen saattoi saada puhelimitse ja e-asiakas voi käyttää kaikkia kirjaston tarjoamia e-palveluita. Helle-kirjastoverkko on avoinna 24/7 ja sen kautta on tarjolla e-kirjoja, e-lehtiä, äänikirjoja, kaksi elokuvatietokantaa sekä musiikkia suoratoistona.

Koululaisyhteistyötä tehtiin sekä käyttäjäkoulutuksen muodossa että kirjavinkkauksina.

Kirjastopalvelut tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-31.12.2020
Uuden asiakasliittymän käyttöönotto (Finna).	On otettu käyttöön ja toimii hyvin.
Kirjaston henkilökunnan työtilojen päivittäminen vastaamaan tämän päivän tarpeita ja kirjastosalin nykyaikaistaminen osa 2/3.	Uudet huonekalut saatu ja järjestelyjä niiden optimaaliseen käyttöön tehty pitkin kevättä. Työfysioterapeutin käynti siirtyi seuraavalle vuodelle.
Kirjaston henkilöstön koulutustarpeen kartoittaminen sekä henkilökunnan osallistuminen vuoden aikana vähintään viiteen alan koulutukseen (seuranta: tilasto Aville).	Toteutui. Koulutuksia oli vuoden aikana yli 30 kappaletta ja jokainen henkilökunnasta osallistui vähintään viiteen koulutukseen. Suurin osa koulutuksista liittyi digitalisaatioon.
Kirjaston itsepalvelukokeilun aiheuttamien muutostarpeiden toteuttaminen.	Itsepalvelukokeilu oli menestys ja aamun tunnit kirjastossa ovat vakituisesti itsepalvelutunteja.

Taulukossa on kirjastotoimen järjestämät tapahtumat eriteltynä kahdelta edelliseltä vuodelta, jaottelu on tehty silloisten ohjeistuksen mukaisesti. Ensimmäinen luku taulukossa on tapahtumien määrä ja suluissa on osallistujien määrä. Toimintakertomusvuoden tapahtumat ja osallistujamäärät on jaoteltu uuden ohjeistuksen mukaisesti (katso tapahtumatilasto 2020).

Kirjaston tapahtumat	2018	2019
Kotiseutuhistoria A =kuvamatka	9 (207)	3(92)
Kotiseutuhistoria B=jalanjäljillä	1 (25)	1(29)
Kotiseutuhistoria C=Matka menneeseen	**	**
Tiedonhaun opetus	1 (18)	3 (33)
Kirjavinkkaus	5(94)	1 (24)
Digi- ja somekoulutus	2 (14)	19 (35)

Kirjastoon tutustuminen = kerrotaan kirjaston toiminnasta, miten aineistoa lainataan/palautetaan, mitä aineistoa kirjastossa on, mitä aineistoa voit käyttää omalta tietokoneelta, miten kirjaston aineisto on järjestetty hyllyihin ja niin edelleen. Kirjastoon tutustuminen suunnitellaan ja räätälöidään jokaiselle ryhmälle ja koululuokalle sopivaksi kokonaisuudeksi.	3(48)	3 (68)
Muu koulutus	6 (16)***	5 (34)
Kirjailijavierailut	1 (*)	6 (52)
Musiikkitapahtumat	5(150)	15 (*)
Tapahtumat yhteistyössä muiden kanssa	5 (56)***	15 (*)
Satutunnit	8 (110)	9 (108)
Muut tapahtumat	7	11(222)***
Elokuvaesitykset – lisenssi ostettu 2019		13 (150)

*= osallistujamäärä ei tiedossa

** = ko. toimintaa ei järjestetty

***= ko. tapahtuman yleisö määrä on todellisuudessa taulukossa annettua lukua suurempi = osasta tapahtumia ei ole yleisö määrää voitu laskea (tapahtuma esim. pitkäkestoinen tai kirjastoon tultu muusta syystä, mutta on myös osallistuttu tapahtumaan).

Tapahtumatilasto 2020

Huomioitavaa, että koronan takia kirjastossa ei järjestetty tapahtumia paikanpäällä kuin alkuvuodesta. Verkko-lähetyskset aloitettiin lokakuussa 2020 ja niitä oli loppuvuoden aikana kaikkiaan kuusi kappaletta, joista viisi on edelleen katsottavissa kirjaston YouTube-kanavalta. Osa verkkolähetyksistä tullaan tekstittämään vuoden 2021 aikana.

kirjasto / Kirjallisuus, lukemisen edist. LUKUMÄÄRÄ lkm / henk.		kirjasto / Muut kulttuuritap. LUKUMÄÄRÄ lkm / henk.		kirjasto / Yhteiskunn. LUKUMÄÄRÄ lkm / henk.		kirjasto / Muut tapahtumat LUKUMÄÄRÄ lkm / henk.		kirjasto osallistuu muiden toimijoiden tapahtumiin kirjaston ulkopuolella	ulkopuolinen järjestäjä: omaan toimintaan liittyvät (lkm)	kunnan muu toimielin (tapahtumien määrä, ei hlö-määrää)	livelähetys suorana katsojat	tallenteen katsojat
33	378	9	182	0	0	0	0	0	8	0	282	1873

Käyttäjäkoulutus

Monipuoliset lukutaidot: vinkkaus, medialukutaito			Opetus: tiedonhaku, kirjastonkäyttö, viestintä- ja digiteknologia			Muut koulutukset		
kpl	tunnit	henkilöä	kpl	tunnit	henkilöä	kpl	tunnit	henkilöä
5	4	97	37	41,25	224	0	0	0

8.3.6 Musiikkioppilaitokset

ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-38 752	-41 500	4 553	-36 947	-36 915	-32	99,91
TOIMINTAKATE	-38 752	-41 500	4 553	-36 947	-36 915	-32	99,91

Talousarvion toteutuminen: Talousarvio toteutui suunnitelman mukaan.

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
Varsinaiset/tuetut oppilaat	35	35,5	36	36
Muut oppilaat	63	60	60	Valmennusoppilaita 11 *Maksuton musiikkileikkikoulu päiväkodissa 79, jotka 3-5 vuotiaita lapsia, Perusasteen oppilaita 36 Erityislasten ryhmä 4
Kokonaismenot/as	7,70	7,70	7,75	7,28

Pornaisten kunnassa järjestettävään taiteen perusopetukseen musiikin laajaan oppimäärään (tutkintoon johtava opetus) osallistui 36 oppilasta (=varsinaiset oppilaat). Kuntamaksu perustuu varsinaisten oppilaiden (=musiikin perusopetus) oppilaspaikkamäärään.

Maksuissa huomioitiin ja jyvitetiin Pornaisten kunnalle musiikkiopiston ylläpitäjälle opetusministeriön myöntämä lakisääteinen laskennallisiin tunteihin perustuva valtionosuus kunnan oppilasmäärän suhteessa. Kyseinen valtionosuus kasvoi vuodelle 2020 n. 98.000 eurolla. Vuodelle 2020 saatiin tuntiperusteisen valtionosuuden lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriöltä koronatukea 245.000 euroa. Vaikka musiikkiopiston arvioidut tulot eivät koronasta johtuen toteutuneet suunnitelmien mukaisesti, valtion korona-ajan lisätuki kompensoi tilannetta hyvin.

Pornaisten kunta osallistui myös valtionvarainministeriön rahoittamaan (83 %) kaksivuotiseen (2020-2021) musiikkiopiston digihankkeeseen (etäopetus). Kustannukset sisältyvät musiikkiopiston kokonaismenoihin.

Lisäksi Aktia – säätiö tuki päiväkodeissa järjestettävää maksutonta muskaria Pornaisissa. Vuoden 2019 alussa aloitettiin maksuton musiikkileikkikoulu varhaiskasvatuksessa. Toiminta päiväkodeissa on ollut suuri menestys. Muskariryhmien määrää on lisätty, jotta ryhmäkoko pysyisi kohtuullisena, ryhmiä on kahdessa päiväkodissa yhteensä 8 (Linnunlaulussa 5 ja Aurinkolinnassa 3). Opetusta ja ohjausta ovat antaneet musiikkiopiston musiikkileikkikoulun opettajan tukena myös päiväkotien varhaiskasvattajat. Yhteistyö on opetuksen osalta sujunut erinomaisesti.

Myös yhteissoittoa, musiikin hahmotusaineiden opetusta ja mahdollisuutta laulaa kuorossa on lisätty. Musiikkiopisto on pystynyt turvaamaan taiteen perusopetuksen saatavuuden etä- ja lähiopetuksena koronatilanteesta huolimatta Pornaisten kunnassa.

Musiikkiopisto Tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-31.12.2020
Varsinaisten oppilaspaikkojen (laaja oppimäärä) määrä nostetaan 40 oppilaspaikan tasolle talous-suunnitelmakaudella.	Ei noussut kustannusten laskusta huolimatta, korona-aika vaikutti kysyntään.
Tavoitteena on säilyttää varsinaisten oppilaspaikkojen kustannukset (laaja oppimäärä, sopimusten mukainen maksuperuste) kohtuullisina suunnitelmavuosina 2020–2022 ja oppilasmaksut pidetään kohtuullisina.	Molemmat tavoitteet toteutuivat.
Opetussuunnitelman mukaan perusopetuksen opilaiden opetukseen kuuluu pääaineopintojen lisäksi sivuaineen opintomahdollisuus, vaihtoehtoiset/valinnaiset opinnot, yhteissoittoa, musiikin perusteiden opetusta ja konserteissa käyntimahdollisuuksia sekä esiintymiskoulutusta. Lisäksi tarjotaan lapsille ja nuorille valmentavaa soitonopetusta lähipalveluna.	Toteutui koronasta huolimatta.
Musiikkileikkikouluopetuksen tavoitteena on 4-6 ryhmää 3-5 -vuotiaita.	Toteutui yli tavoitteen. Ryhmiä oli 8 kappaletta.
Musiikkiopisto pyrkii yhdessä kunnan kanssa ylläpitämään esitystoimintaa. Oppilaskonsertteja lisätään Soiva kirjasto-konserttisarjassa. Yhteistyötä kirjaston kanssa vahvistetaan.	Koronan takia siirtyy suunnitellut tapahtumat myöhempään ajankohtaan.

8.3.7 Kansalaisopisto

Ulkoiset, euroa (ei sisäisiä eriä)

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-31 114	-28 300	0	-28 300	-31 617	3 317	111,72
TOIMINTAKATE	-31 114	-28 300	0	-28 300	-31 617	3 317	111,72

Talousarvion toteutuminen: Pornaisten ja Mäntsälän kunnat ovat sopineet alueellaan järjestettävästä kansalaisopistotoiminnasta sopimuksella, joka on vuodelta 2012. Tarkoituksena on tänä vuonna toteuttaa kuntien välillä kokous, jonka tavoitteena on uusia sopimus siten, että tuntimäärät ja talousarviossa varattu määräraha ovat tasapainoisessa suhteessa toisiinsa.

Opisto on Mäntsälän kunnan sivistyslautakunnan alainen yksikkö. Pornaisten kunnanvaltuusto valitsee sivistyslautakuntaan yhden jäsenen, jolla on oikeus osallistua lautakunnan kokoukseen käsiteltäessä kansalaisopistoasioita.

Pornaisten kunnan korvattava määrä Mäntsälän kunnalle opiston käyttömenoihin lasketaan siten, että opiston tilinpäätöksen osoittama todellisten menojen ja tulojen erotus jaetaan varainhoitovuoden aikana opistossa pidettyjen tuntien lukumäärällä ja osamäärä kerrotaan kussakin kunnassa pidettyjen tuntien määrällä. Valtionosuus otetaan huomioon tulona laskettaessa Pornaisten osuutta.

Kunta oli varannut vuodelle 2020 kansalaisopiston kurssien suunnitteluun ja toteutukseen rahaa 28 300 euroa. Kansalaisopisto oli arvioinut Pornaisten osuudeksi 10 % koko opiston tuntimäärästä ja summaksi 34 691 euroa. Siitä on laskettu ennakot (80 %), jotka ovat olleet 27 753 euroa. Loppulasku oli 31 618 euroa.

Loppulaskun summa on määritelty Pornaisissa toteutuneiden tuntien suhteessa, joka oli 11 % koko opiston tuntimäärästä. Tavoitteena oli vuonna 2020 toteuttaa 1 000 tuntia opetusta Pornaisissa. Tavoitteesta saatiin toteutettua 799 tuntia. Kurssien määrä oli 48.

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
Opetustuntien määrä kalenteri-vuodessa	1 073	911	992	1 000	799
Opiskelijoita Pornaisissa	340	477	435	410	287
Kokonaismenot/as	5,42	5,29	6,10	5,58	6,24

Kansalaisopiston tavoitteet 2020	Toteutuma 1.1.-31.12.2020
Opiskelijoita 410	287
Tunteja 1 000	799
Opisto järjestää kirjaston tiloissa keväisin kaksi näyttelyä, joista toinen on taiteen perusopetuksen kuvataiteen opetuksen näyttely.	Koronan takia ei voitu järjestää.
Koulujen kanssa pidetään yhteistyössä kuvataiteen työpajoja. Tämän yhteistyön tarkoituksena on tuoda tutuksi taiteen perusopetuksen kuvataiteen opetusta.	Siirretään toteutettavaksi koronatilanteen jälkeiseksi ajaksi.

Vuoden 2020 opetuksen järjestämiseen vaikutti koronapandemia. Vuosittaisista 24 opetusviikoista pystyttiin järjestämään lähiopetuksena 21 opetusviikkoa. Osa kursseista toimi joko etänä tai sitten kurssia ei toteutettu lainkaan. Viranomaiset rajoittivat erityisesti syksyllä kurssien osallistujamääriä.

Luennot:

FM Mari Ahokas Lottien tarinat sekä Viro, Aunus, Karjalan kaunis maa, yks' suuri on Suomen valta- pornais-laisia heimosotaretkillä 1919-1922. Tämä luento toteutettiin yhteistyössä Pornaisten kirjaston YouTube-kanavalla.

Satu Hovi luennoi Suomen luonnon superfoodeista sekä yrtit terveyden tukena.

Syksyllä Monika Matthes luennoi ADHD:sta sekä Autismikirjosta.

Kurssit:

lääkkäämmille eläkeläisille on ollut tarjolla Iloiset laulajat- ryhmä sekä eläkeläisten kansalaistaitoryhmä, joka on toiminut Pornaisissa aina 1970-luvulta lähtien.

Keväällä järjestettiin suuren suosion saavuttanut Harri Virtasen vetämä: Luova oma elämäkerrallisen kirjoittamisen -kurssi.

Kädentaidoissa erikoiskurssina oli Ilona Korhosen vetämä Lankkuvärjäys-kurssi.

Toivekurssina toteutettiin Noora Ihalaisen ohjauksessa Ompele oma keppihevonen.

Erilaiset liikunnankurssit ovat olleet suosittuja.

ILONA2020 tapahtumaa eikä taiteen perusopetuksen kuvataiteen ryhmien näyttelyitä pystytty järjestämään koronarajoitusten vuoksi.

Taiteen perusopetuksen kuvataiteen ryhmiä oli vuoden aikana 5.

Kansalaisopiston tehtävänä on tarjota kaiken ikäisille kuntalaisille lähipalveluna mahdollisuus aktiiviseen elinikäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun ja harrastamiseen.

Kansalaisopiston toiminnalle on tyypillistä vapaaehtoisuus, omaehtoinen oppiminen, kansalaisvalmiuksien kehittäminen ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja sosiaalisten verkostojen luominen ja tukeminen.

Pornaisten osaston yhteyshenkilönä on toiminut KM Eija-Sisko Jokinen.

8.3.8 Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut sisältää vapaa-aikapalveluiden hallinnon, nuorisopalvelut ja liikuntatoimen palvelut.

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	68 462	71 600	-5 350	66 250	64 586	1 664	97,49
TOIMINTAMENOT	-406 024	-434 921	29 000	-405 921	-369 005	-36 916	90,91
TOIMINTAKATE	-337 562	-363 321	23 650	-339 671	-304 419	-35 252	89,62

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	68 462	71 600	-5 350	66 250	64 586	1 664	97,49
TOIMINTAMENOT	-332 973	-360 944	29 000	-331 944	-295 195	-36 749	88,93
TOIMINTAKATE	-264 511	-289 344	23 650	-265 694	-230 609	-35 085	86,79

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-73 051	-73 977	0	-73 977	-73 810	-167	99,77
TOIMINTAKATE	-73 051	-73 977	0	-73 977	-73 810	-167	99,77

VAPAA-AIKAPALVELUJEN HALLINTO

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	9 782	11 200	-1 200	10 000	17 498	-7 498	174,98
TOIMINTAMENOT	-105 387	-107 966	0	-107 966	-104 125	-3 841	96,44
TOIMINTAKATE	-95 605	-96 766	-1 200	-97 966	-86 627	-11 339	88,43

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	9 782	11 200	-1 200	10 000	17 498	-7 498	174,98
TOIMINTAMENOT	-86 919	-88 758	0	-88 758	-84 192	-4 566	94,86
TOIMINTAKATE	-77 137	-77 558	-1 200	-78 758	-66 694	-12 064	84,68

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-18 467	-19 208	0	-19 208	-19 933	725	103,77
TOIMINTAKATE	-18 467	-19 208	0	-19 208	-19 933	725	103,77

Talousarvion toteutuminen: Toimintakaudella vapaa-aikapalvelujen hallinnosta vastaavan vapaa-aikapalvelujen päällikön viranhoito järjestettiin väliaikaisin järjestelyin. Tällä ei kuitenkaan ollut euromääräisesti suurta merkitystä talousarvion toteutumiseen, joten talousarvion menot toteutuivat hallinnon osalta suunnitellusti. Vaikka hallinnon osalta tulot toteutuivat talousarviota suurempana, toteutui vapaa-aikapalvelujen kokonaisuus koronaan liittyvästä tulojen vähennyksestä huolimatta lähes talousarvion mukaisena. Vapaa-aikatoimen hallinnon toimintatuloihin kirjautui seurakunnan laskutus vuodelta 2019, joka vääristää vuoden 2020 tulokertymää n. 9 000 eurolla. Vuoden 2020 tulot putosivat tosiasiaa edelliseen vuoteen nähden.

Pornaisten kunnan hallinnossa Isojärven leirimaja kuuluu sivistystoimen ja vapaa-aikatoimen alaisuuteen.

Taulukossa on Isojärven leirikeskuksen käyttöaste ja vuokrauspäivät 2018-2020. Vuokrauspäivien määrä väheni kokonaisuudessaan selkeästi koronasta johtuen.

Isojärven leirimaja	2018	2019	2020
Vuokrauspäivät	207	176	111
Käyttöaste	57 %	48 %	30 %

NUORISOPALVELUT

ulkoiset ja sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	37 711	43 200	0	43 200	32 227	10 973	74,6
TOIMINTAMENOT	-165 263	-175 977	14 000	-161 977	-140 948	-21 029	87,02
TOIMINTAKATE	-127 552	-132 777	14 000	-118 777	-108 720	-10 056	91,53

ulkoiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	37 711	43 200	0	43 200	32 227	10 973	74,6
TOIMINTAMENOT	-140 350	-150 165	14 000	-136 165	-115 954	-20 211	85,16
TOIMINTAKATE	-102 639	-106 965	14 000	-92 965	-83 726	-9 239	90,06

sisäiset, euroa

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-24 913	-25 812	0	-25 812	-24 994	-817	96,83
TOIMINTAKATE	-24 913	-25 812	0	-25 812	-24 994	-817	96,83

Talousarvion toteutuminen: Etsivä nuorisotyöntekijä aloitti kunnassa helmikuussa 2020, josta syystä tulot toteutuivat talousarviota pienempänä valtionavustusten tuloutuksesta johtuen. Koronaviruksen aiheuttaman toimintaan liittyvien sulkujen vuoksi nuorisopalvelujen toimintatulojen ja -menojen toteuma jäi selkeästi talousarviosta kaikissa tiliryhmissä.

Etsivään nuorisotyöhön saadusta valtionavustuksesta kohdentui vuodelle 2020 n. 19.000 € ja nuorten työpa-jatoimintaan 15.000€. Avustusmäärärahoja on jaksotettu toteutumien suhteessa osavuositarkastuksiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Nuorisopalvelut Tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Yhteydenoton kynnyksen madaltaminen kaiken ikäisillä laajentamalla toimintaa nuorten luonnollisiin toiminta- ja ajanviettoympäristöihin.	Pop up- ja katutoiminnan määrä Uusien toimintamallien määrä koulunuorisotyössä	5 x jalkautuminen kaduille 2 uutta toimintamallia (höntsä + teemavälkät) Korona vaikutti merkittävästi toteumiin.
Nuorten työpaja ja -ohjaamotointa tekevät aktiivista yhteistyötä yritysten, muiden kuntien ja kunnan hallintokuntien kanssa nuorten työllisyyden edistämiseksi.	Pajalta ja Ohjaamosta yrityksiin ja hallintokuntiin ohjattujen asiakkaiden/tehtyjen vierailujen määrä (seinätön pajatoiminta) sekä yhteisten projektien määrä.	5 yhteistyöprojektia 3 eteenpäin ohjautunutta asiakasta Korona vaikutti merkittävästi toteumiin.
Suunnitelma nuorisotilan uudistamisesta	Suunnittelun eteneminen	Nuorisotilan tulevaisuutta arvioidaan osana Yhtenäiskoulun alueen pitkän tähtäimen suunnitelmaa. Toistaiseksi nykyistä tilaa ylläpidetään ja kunnostetaan tarpeen mukaan.

Taulukossa nuorisotoimen toimintojen ja tapahtumien osallistujamääriä vuosilta 2018–2020

Nuorisotoiminta ja tapahtumat	TP2018	TP2019	TP 2020
Nuorisotalon (ka)	15	24	15
Leirit (osallistuja ja määrä)	22(2)	31(3)	Covid-19
Keskustan kiva-kerho	10	10	Covid-19
Parkkojan kivakerho	20	15	Covid-19
Teemavälitunnit yhtenäiskoululla (määrä/osallistujat)		2/150	Covid-19
Tapahtumat (määrä/osallistujat)	5/125	6/139	1/15
Eritysisnuorisotyöasiakkuudet (työpaja/etsivä, tavoittanut + kontaktointi)	+ 5/25/31	8/29+90	8/42+44
Ohjaamoasiakkuudet (yksilöasiakkuudet/ryhmäkohtaamisten määrä/ryhmissä kohdattujen hlömäärä)	46/35/821	ei aset.	(yht.69 ohjaamo asiakasta)44/2/25

LIIKUNTAPALVELUT

ulkoiset ja sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	20 969	17 200	-4 150	13 050	14 861	-1 811	113,88
TOIMINTAMENOT	-135 374	-150 978	15 000	-135 978	-123 933	-12 046	91,14
TOIMINTAKATE	-114 405	-133 778	10 850	-122 928	-109 072	-13 857	88,73

ulkoiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	20 969	17 200	-4 150	13 050	14 861	-1 811	113,88
TOIMINTAMENOT	-105 703	-122 021	15 000	-107 021	-95 050	-11 972	88,81
TOIMINTAKATE	-84 734	-104 821	10 850	-93 971	-80 189	-13 783	85,33

sisäiset

	TP2019	TA2020	Muutos	MTA2020	TOT2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-29 671	-28 957	0	-28 957	-28 883	-74	99,74
TOIMINTAKATE	-29 671	-28 957	0	-28 957	-28 883	-74	99,74

Talousarvion toteutuminen:

Koronaviruksesta johtuen liikuntapalveluiden tulot toteutuivat edellistä vuotta pienempänä, mutta kuitenkin muutetun talousarvion mukaisena. Toimintamenot jäivät alle talousarvion palvelujen ostojen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta. Palvelujen ostojen osalta erityisesti alueiden kunnossapitopalvelut jäivät selkeästi alle talousarvion vuoden 2020 lauhan talven vuoksi.

Liikuntatoimen tavoitteiden saavuttaminen 2020

Liikuntatoimen tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Hyvinvointiohjelman mukaisesti mahdollistaa ja kannustaa erilaisin keinoin monipuolinen omaehtoinen liikunta kaikenikäisille kuntalaisille.	Uuden hankkeen avulla erilaisen pop-up liikuntatapahtumien järjestämien erityisesti luontoa ja ulkoliikuntapaikkoja hyödyn-tään.	1 koko kylän liikuntatapahtuma Talvirieha yli 200 kävijää. 29 luonto/lähiliikunta pop-up ta-pahtumaa.
Hyvinvointineuvonnan säilyttäminen ja kehittäminen yhteistyössä lähikuntien ja Keusoten työryhmän kanssa.	Keusoten yhteistyöryhmässä toimiminen. Yhteistyön aloittaminen koulun ja kouluterveydenhuollon kanssa.	Keusoten yhteistyöryhmässä oltiin mukana. Kouluyhteistyö suunnitellaan osana hyvinvointisuunnitelmaa vuonna 2021.

Taulukoissa liikuntaryhmien osallistujamääriä ja liikuntatilojen varaustilanteita 2018-2020.

Aikuisten ryhmät	TP2018	TP2019	TP 2020
Eläkeläisten kuntosaliryhmät	15 (2kpl)	15 (2kpl)	16 (2 kpl)
Aloittelijoiden kuntosali	8	10	8
Toiminnall. harjoittelu	14	12	19
Vesijumppa ja uinti	30	35	Covid -19
Senioritanssiryhmä	15	10	Covid -19
Kuntojumppa Laukkoski	16	15	16
Kuntojumppa Parkkoja	21	20	20
Kehonhuolto ja venyttely	14	12	20
Lajikokeilut	12	12(2 ryhmää)	10
Lapset ja nuoret	2018 ka.	2019 ka.	
Harrastesähly	10	10	8
Erityisliikunta			
Erityisliikunnan ryhmä	12	12	10
Hyvinvointineuvonta-asiakkuudet	10 (uudet) 2 + 8 (kunnantyöntekijä) +2 (kutsuntaikäiset)	10 (uudet)	12

Kesän liikuntatoiminta; osallistujamäärät	TP2018	TP2019	TP 2020
Uimakoulut 3 ryhmää (5-12 -vuotiaat)	29	30	30
Tenniskoulu	7	ei järj.	ei järj.
Yleisurheilun viikkokisat yhteistyössä urheiluseurojen kanssa	ka. 45	ka. 30	ka. 30
Puistojumpat	8	10	ka 15
Yu-koulu	12 (1ryhmä)	14 (1ryhmä)	10
Liikuntatapahtumat: osallistujamäärät (ei katsojia)	TP2018	TP2019	TP 2020
Kunnanmestaruushiihdot	10	ei järj.	Covid -19
Maastojuoksumestaruuskisat	10	10	Covid-19
Kunnanmestaruus yu-kisat	64	68	58
Frisbeegolf Tournament	24	24	20

Taulukossa liikuntatilojen varaustilanteita ja käyttäjiä 2018-2020.

Varausaste	TP2018	TP2019	TP2020
Yhtenäiskoulun liikuntasali	71 %	64%	80 %
Parkkojan liikuntasali	48 %	59%	84%
Waltarin liikuntasali	47 %	54%	80%
Parkkojan nurmikenttä (touko-syyskuu)	44%	44%	44%
Avaimen lunastaneet			
Kotojärven avanto	18	18	30
Yhtenäiskoulun kuntosali	90	110	80

9. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Ulkoinen/Sisäinen	Alkup TA2020	TA muutos	MTA2020	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
TOIMINTATUOTOT	5 934 404 €	-123 166 €	5 811 238 €	5 941 008 €	-129 771 €	102,23 %
MYYNITUOTOT	1 836 920 €	84 602 €	1 921 522 €	2 101 320 €	-179 798 €	109,36 %
MAKSUTUOTOT	257 000 €	18 000 €	275 000 €	314 435 €	-39 435 €	114,34 %
TUET JA AVUSTUKSET	152 950 €	85 000 €	237 950 €	230 308 €	7 642 €	96,79 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 687 534 €	-310 768 €	3 376 766 €	3 294 945 €	81 821 €	97,58 %
TOIMINTAKULUT/MENOT	-30 982 204 €	-526 690 €	-31 508 894 €	-31 678 956 €	170 062 €	100,54 %
HENKILÖSTÖKULUT	-8 170 614 €	-137 200 €	-8 307 814 €	-8 335 502 €	27 688 €	100,33 %
PALVELUJEN OSTOT	-17 785 858 €	-92 590 €	-17 878 448 €	-18 434 334 €	555 886 €	103,11 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 491 271 €	11 000 €	-1 480 271 €	-1 331 515 €	-148 756 €	89,95 %
AVUSTUKSET	-957 000 €	-332 900 €	-1 289 900 €	-1 167 566 €	-122 334 €	90,52 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 577 461 €	25 000 €	-2 552 461 €	-2 410 038 €	-142 423 €	94,42 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-25 047 800 €	-649 856 €	-25 697 656 €	-25 737 948 €	40 291 €	100,16 %
VEROTULOT	21 400 000 €	-648 000 €	20 752 000 €	21 214 181 €	-462 181 €	102,23 %
VALTIONOSUUDET	6 101 834 €	1 551 812 €	7 653 646 €	7 654 129 €	-483 €	100,01 %
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-80 500 €	0 €	-80 500 €	-46 124 €	-34 376 €	57,30 %
KORKOTUOTOT	48 500 €	0 €	48 500 €	14 882 €	33 618 €	30,69 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 000 €	0 €	2 000 €	45 195 €	-43 195 €	2 259,73 %
KORKOKULUT	-128 000 €	0 €	-128 000 €	-105 248 €	-22 752 €	82,23 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-3 000 €	0 €	-3 000 €	-952 €	-2 048 €	31,74 %
VUOSIKATE	2 373 534 €	253 956 €	2 627 490 €	3 084 238 €	-456 749 €	117,38 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 596 646 €	-95 329 €	-1 691 975 €	-1 876 786 €	184 811 €	110,92 %
TILIKAUDEN TULOS	776 888 €	158 627 €	935 515 €	1 207 452 €	-271 937 €	129,07 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	776 888 €	158 627 €	935 515 €	1 207 452 €	-271 937 €	129,07 %

Toimintatuotot toteutuivat lähes alkuperäisen talousarvion suuruisena ja muutettua talousarviota 129 771 € parempana. Vesimaksutulot ja päivähoitomaksutulot toteutuivat talousarviota suurempina. Muissa toimintatuotoissa jäätin alle talousarviotason.

Toimintakulut toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisena (tot 100,54 %). Ylitystä tuli palvelujen osissa (Keusoten loppulasku).

Verotulot toteutuivat lopulta lähes alkuperäisen talousarvion mukaisena. Verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen n. 7 prosenttiyksikköä. Valtionosuudet kasvoivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 1,5 milj. euroa.

Korkotuotoissa ja -korkomenoissa näkyy vesilaitoksen sisäisen lainan korkotulo kunnalle 14 712. Muihin rahoitustuottoihin on siirretty toteutumassa peruspääoman korot kuntayhtymiltä.

Tilikaudella tehtiin lisäpoistoja 117 659 eurolla ja käytöstä poistetun päiväkodin arvonalentumiskirjaus 72 495 euroa.

	Alkup TA2020	TA muutokset	MTA 2020	TOT 2020	Poikkeama	TOT %
VEROTULOT	21 400 000 €	-648 000 €	20 752 000 €	21 214 181 €	-462 181 €	102,2 %
Kunnan tulovero	19 580 000 €	-476 000 €	19 104 000 €	19 523 771 €	-419 771 €	102,2 %
Kiinteistövero	1 170 000 €	-119 000 €	1 051 000 €	1 090 480 €	-39 480 €	103,8 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	650 000 €	-53 000 €	597 000 €	599 930 €	-2 930 €	100,5 %

Vuosi	Tulovero%	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos %
2017	20,5	18,04	1,14
2018	20,5	17,79	-1,4
2019	20,5	18,20	2,31
2020	20,5	19,52	7,29

Kiinteistövero	%
Vakituiset asuinrakennukset	0,5
Muut asuinrakennukset	1,0
Yleinen kiinteistövero	1,0
Rakentamattomat rakennuspaikat	4,0
Voimalaitokset	1,0
Maamiesseuran, nuorisoseuran ja työväenyhdistyksen omistamat yhdistys- ja seuratalot	0,0

	Alkup TA2020	TA muutokset	TA 2020	TOT 2020	Poikkeama	TOT %
Valtionosuudet				5 727 584 €		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset				6 950 134 €		
Opetus- ja kultt.toimen muut valtionos.				-1 222 550 €		
Verotulomenetysten korvaus				1 926 545 €		
Yhteensä	6 101 834 €	1 551 812 €	7 653 646 €	7 654 129 €	-483,00	100,01 %

10. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIOSA	TA 2020	Muutos	MTA	Tot 2020	Poikkeama	Tot %
Kiinteistöjen perusparannus	-560 000	-5 000	-565 000	-216 505,75	-348 494,25	38 %
Kiinteistöt perusparannukset	-50 000		-50 000	0,00	-50 000,00	0 %
Kunnanvirasto julkisivu	-350 000		-350 000	-163 610,98	-186 389,02	47 %
Aurinkomäki ilmanvaihto	-50 000	50 000	0	0,00	0,00	-
Kirjasto (ilmanvaihto/)=jäähdytys	-50 000	40 000	-10 000	0,00	-10 000,00	0 %
Leirimaja korjaukset Isojärvi	-20 000		-20 000	0,00	-20 000,00	0 %
Yht.koulu korjaus	-40 000		-40 000	0,00	-40 000,00	0 %
Parkkojan koulun lämmityskattila	0	-95 000	-95 000	-52 894,77	-42 105,23	56 %
Koulutilojen rakentaminen	-34 000	-6 000	-40 000	-21 437,27	-18 562,73	54 %
Oppimisymp.kehitt tilamuutokset	-20 000		-20 000	-8 332,52	-11 667,48	42 %
Mika Waltari sadekatos	-14 000	14 000	0	0,00	0,00	0 %
Wanhan koulun tilamuutokset	0	-20 000	-20 000	-13 104,75	-6 895,25	66 %
Uudisrakentaminen	-475 000	425 000	-50 000	-105 296,57	55 296,57	211 %
Linnunlaulu laajennus	-450 000	400 000	-50 000	-105 296,57	55 296,57	211 %
Nuorten oleskelukatos	-25 000	25 000	0	0,00	0,00	0 %
TALONRAKENNUS	-1 069 000	414 000	-655 000	-343 239,59	-311 760,41	52 %

Kiinteistöt, perusparannus

Merkittävin kiinteistöihin kohdistuva perusparannus vuonna 2020 oli kunnanviraston julkisivuremontti jonka valmistuminen siirtyi vuodelle 2021.

Aurinkomäen palveluasuntojen ilmanvaihdon jäähdytyksen suunnittelu ja toteutus sekä kirjaston ilmanvaihtojen jäähdytyksen suunnittelu ja toteutus siirrettiin vuodelle 2021.

Leirimajan korjaukset siirtyivät vuodelle 2021.

Yhtenäiskoulun alueen kunto- ja peruskorjaustarpeen selvitys tehtiin vuonna 2020.

Parkkojan koulun lämmityskattilan muutostyöt saatiin pääosin valmiiksi vuoden 2020 aikana.

Koulutilojen rakentaminen

Mika Waltarin koululle koulukuljetusoppilaiden sadekatoksen ei toteutettu vuonna 2020.

Oppimisympäristöjen kehittäminen uuden opetussuunnitelman mukaisesti toteutettiin vuonna 2020.

Wanhan koulun tilamuutokset saatiin valmiiksi vuoden 2020 aikana.

Uudisrakentaminen

Linnunlaulun päiväkodin laajennuksen suunnittelu toteutettiin pääosin vuoden 2020 aikana.

Nuorten oleskelukatoksen toteuttaminen siirrettiin vuodelle 2021.

INVESTOINTIOSA	TA 2020	Muutos	MTA	Tot 2020	Poikkeama	Tot %
Kadut ja kevyenliikenteen väylät	-755 000	530 000	-225 000	-90 420,66	-134 579,34	40 %
Liikenneympyrä ja kirkko/Aurink. Pysäk	-240 000	240 000	0	0,00	0,00	0 %
Parkkoja sähköautojen latauspisteet	-20 000	15 000	-5 000	0,00	-5 000,00	0 %
Mika Waltari sähköautojen latauspisteet	-20 000	20 000	0	0,00	0,00	-
Anttilantie ja Mika Waltari	-50 000	50 000	0	0,00	0,00	-
Jyrkäntien alkupää	-80 000	80 000	0	0,00	0,00	-
Muu korjausvaraus	-40 000		-40 000	0,00	-40 000,00	0 %
Kirkkotien parannus	-15 000	15 000	0	0,00	0,00	-
Helsingintien kevyenliikenteenväylä	-80 000		-80 000	-56 469,84	-23 530,16	71 %
Keskustan ympäristö ja torialue	-10 000	10 000	0	0,00	0,00	-
Laidunalue 1.vaihe	-150 000	100 000	-50 000	-33 950,82	-16 049,18	68 %
Kevyenliikenteenväylät	-50 000		-50 000	0,00	-50 000,00	0 %
Liikuntapaikkarakentaminen	-500 000	70 000	-480 000	-384 589,49	-95 410,51	80 %
Parkkoja lähiliikuntapaikka*	-230 000	-70 000	-300 000	-276 574,07	-23 425,93	92 %
<i>Valtionosuus</i>	<i>50 000</i>	<i>-30 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>0,00</i>	<i>100 %</i>
Juoksuportaati	-135 000	55 000	-80 000	-72 719,08	-7 280,92	91 %
<i>Valtionosuus</i>			<i>0</i>	<i>20 000</i>	<i>-20 000</i>	<i>0 %</i>
Kotojärven inv	-55 000	55 000	0	0,00	0,00	-
Sisäliikuntapaikkarakentaminen	-20 000	20 000	0	0,00	0,00	-
Pururata korjaus	-100 000		-100 000	-91 296,34	-8 703,66	91 %
<i>Valtionosuus</i>				<i>16 000</i>	<i>-16 000</i>	<i>0 %</i>
Pump-track-rata	-10 000	10 000	0	0,00	0,00	-
Vesi- ja viemärilaitos	-380 000	-25 000	-405 000	-128 676,91	-276 323,09	32 %
Vesihuoltoverkoston runkoventtiilikorjaukset	-30 000		-30 000	-6 485,72	-23 514,28	22 %
Vesiverkoston vuotovesikorjaukset	-25 000		-25 000	0,00	-25 000,00	0 %
Vedenhankinnan automaatio	-50 000		-50 000	-40 869,34	-9 130,66	82 %
Viemäriverkoston vuotovesikorjaukset	-25 000		-25 000	0,00	-25 000,00	0 %
Jäteveden pumppauksen automaatio	-50 000		-50 000	-40 869,35	-9 130,65	82 %
Vesiverkoston laajennusJÄTEVESI	-100 000		-100 000	-15 576,25	-84 423,75	16 %
Vesiverkoston laajennusVESI	-100 000		-100 000	-15 876,25	-84 123,75	16 %
Vedenottamoiden uusimistyöt	0	-25 000	-25 000	-9 000,00	-16 000,00	36 %
Vesiosuuskuntien avustus	-25 000		-25 000	0,00	-25 000,00	0 %
Vesiosuuskuntien avustus	-25 000		-25 000	0,00	-25 000,00	0 %
MAA- JA VESIRAKENNUSHANKKEET yhteensä						
tulot	50 000	-30 000	20 000	56 000,00	-36 000,00	280 %
menot	-1 710 000	605 000	-1 105 000	-659 687,06	-445 312,94	60 %
netto	-1 660 000	575 000	-1 135 000	-603 687,06	-531 312,94	53 %

Kadut ja kevyenliikenteen väylät

Liikenneympyrän ja Kirkon parkkialueen rakentamissuunnitelmien laadinta ja toteutus siirretty vuodelle 2021.

Parkkojen ja Mika Waltarin koulujen sähköautojen latauspisteitä ei toteutettu vuonna 2020.

Katujen rakentamiseen ja perusparannukseen liittyvät hankkeet:

Kirkkotien parannus kunnanviraston kohdalla, suunnitelman päivitys siirretty vuodelle 2021.

Liikenneturvallisuussuunnitelman mukaiset hankkeet: Sonnikonmäestä Vähä-Laukkoskentielle johtavan kevyen liikenteen väylän rakentamissuunnitelmat on toteutettu vuonna 2020 (Yhteisprojekti Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa).

Laidunalueen 1. vaiheen kunnallistekniikan rakentaminen aloitettiin vuonna 2020 ja sen valmistuminen on vuonna 2021.

Liikuntapaikkarakentaminen

Parkkojan koulun lähiliikuntapaikan toinen vaihe toteutettiin vuonna 2020. Hankkeeseen saatiin valtionavustusta 100 000 €, josta 80 000 € kirjattiin vuodelle 2019 ja 20 000 € vuodelle 2020.

Kotojärven ulkoilualueelle rakennettiin kuntoportaat sekä perusparannettiin kuntorataa vuoden 2020 aikana.

Vesi- ja viemärilaitos

Vesihuoltoverkoston runkoventtiilikorjaukset ja vesi- ja viemäriverkoston vuotovesikorjaukset toteutettiin talousarvion mukaisesti vuonna 2020.

Laidunalueen kunnallistekniikan suunnittelu toteutettiin vuoden 2020 aikana. Rakentaminen aloitettiin vuonna 2020 ja hanke valmistuu vuoden 2021 aikana.

Vesilaitoksen automaatiouudistus toteutettiin pääosin vuonna 2020. Hanke valmistuu vuoden 2021 puolella.

Vedenottamoiden puhdistuslaitteistojen ja automaation uusimisen suunnittelu valmistui vuoden 2020 aikana ja toteutus siirrettiin vuodelle 2021.

INVESTOINTIOSA	TA 2020	Muutos	MTA	Tot 2020	Poikkeama	Tot %
Kiinteistöjen osto	-250 000		-220 000	-101 897,46	-118 102,54	46 %
Maan osto	-200 000		-200 000	-101 568,00	-98 432,00	51 %
Tontin jalostaminen	-50 000		-50 000	0,00	-50 000,00	0 %
Tontti/kiinteistö myynti	30 000		30 000	20 694,65	9 305,35	69 %
Aurinkolinna purku	0	0	0	-329	329	0 %
KIINTEISTÖJEN OSTO/MYYNTI netto	-220 000	0	-220 000	-81 202,81	-138 797,19	37 %

Kiinteistöjen osto/myynti

Varaus tontin jalostamiseen (Pornaisten Portti) on siirretty käytettäväksi tarvittaessa vuonna 2021.

INVESTOINTIOSA	TA 2020	Muutos	MTA	Tot 2020	Poikkeama	Tot %
Kunnanhallitus	-145 000	101 000	-44 000	-25 690,36	-18 309,64	58 %
Sähköiset palvelut	-50 000	16 000	-34 000	-25 690,36	-8 309,64	76 %
Palkanlask. sähköiset lomakkeet			-11 500	-12 094,00	594,00	105 %
Uusi tietokanta Premiumiin			-22 500	-13 596,36	-8 903,64	60 %
Arkistotilat	-50 000	50 000	0	0,00	0,00	-
Huoltolaitteistot	-45 000	35 000	-10 000	0,00	-10 000,00	0 %
Sivistyslautakunta	-90 000	25 000	-65 000	-49 583,28	-15 416,72	76 %
Teknityön luokka Parkkoja ja työturvall.parantaminen	-30 000	30 000	0	0,00	0,00	-
Oppimisympäristöt kalustaminen	-20 000	-5 000	-25 000	-29 792,28	4 792,28	119 %
Kirjasto kalusteet	-10 000		-10 000	-8 109,00	-1 891,00	81 %
Yhtenäiskoulu teknityön työpenkit	-30 000		-30 000	-11 682,00	-18 318,00	39 %
IRTAIN OMAISUUS	-235 000	126 000	-109 000	-75 273,64	-33 726,36	69 %

Kunnanhallitus

Tilikaudella toteutettiin ja otettiin käyttöön sähköiset palkanlaskennan lomakkeet. Kuntatalouden talousraportoinnin muutoksen vuoksi hankittiin tilikaudella uusi kirjanpitojärjestelmän tietokanta. Kuntatalousraportointia varten edelleen tehdään vuonna 2021 määrityksiä kirjanpitojärjestelmään ja hanke jatkuu vielä vuodelle 2021.

Arkistotilojen arkistokaappien hankinta siirrettiin vuodelle 2022.

Huoltolaitteistoina hankittiin tilikaudella ruohonleikkuri, mutta hankinta alitti investointimenon 8 000 euron määrärajan ja kirjattiin käyttötalousmenoihin.

Sivistyslautakunta

Parkkojen teknisen työn luokan uudistaminen ja työturvallisuuden parantamisen toteuttaminen siirtyi vuodelle 2021. Suunnitelma laadittiin vuonna 2020.

Oppimisympäristöjen kehittäminen uuden opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti sisälsi kalustehankintoja Yhtenäiskoulun Kirveskoskitalon kirjastotilan muuntamiseksi opetustilakäyttöön.

Kirjaston kalustehankinnat (pyörillä varustettuja hyllyjä) toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Yhtenäiskoulun teknisen työn työpenkkien hankinta (4 kpl) toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

INVESTOINTIOSA	TA 2020	Muutos	MTA	Tot 2020	Poikkeama	Tot %
Tievalaistuksen maksusuudet	-15 000		-15 000	-9 073,05	-5 926,95	60 %
Monninkyläntien valaistus	-15 000		-15 000	-9 073,05	-5 926,95	60 %
AINEETON OMAISUUS	15 000		15 000	-9 073,05	5 926,95	-60 %

Tievalaistus, maksusuudet

Tievalaistuksen maksusuudet Porvoon Sähköverkko Oy:lle: Monninkyläntien valaistuksen rakentamisen jälkityöt.

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	TA 2020	Muutos	MTA	Tot 2020	Poikkeama	Tot %
Menot	-3 279 000	1 115 000	-2 164 000	-1 189 170,80	-974 829,20	55 %
Tulot	80 000	-30 000	50 000	76 694,65	-26 694,65	153 %
Netto	-3 199 000	1 085 000	-2 114 000	-1 112 476,15	-1 001 523,85	53 %

11. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSLASKELMA				1 000 €
	TA 2020	MTA 2020	TP 2020	Poikk.
Toiminta ja investoinnit				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 391	2 645	3 084	439
Tulorahoituksen korj.erät	-450	-250	-207	43
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 279	-2 164	-1 189	975
Rahoitusosuudet inv.menoihin	50	30	56	26
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	480	280	231	-49
Toiminta ja investoinnit, netto	-808	541	1 975	1 434
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset	35	35	35	0
Lainakannan muutokset	-296	-296	-2 296	2 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000	2 000	0	2 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 296	-2 296	-2 296	0
Oman pääoman muutokset				
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 034	280	597	317
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot:				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	87		7 039	
Lainanhoitokate	1,1		1,4	
Kassan riittävyys, pv	45		68	
Valtuustoon nähden sitova				

Antolainauksen muutoksissa ja pitkäaikaisten lainojen vähennyksissä näkyy vesihuoltolaitoksen sisäisen lainan muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirta kasvoi tilikaudella 1 975 t euroa ja oli siten reilusti alkuperäistä talousarviota suurempi. Investointimenoja jäi toteutumatta tilikaudella 975 t euroa ja vuosikatekin kasvoi 439 t eurolla muutettuun talousarvioon.

Pitkäaikaista lainaa ei tarvinnut tämän johdosta nostaa tilikaudella. Investointimenot pystyttiin rahoittamaan tulorahoituksella.

12. YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMISESTA

Toimiala	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
Tulosalue	N B	TA 2020	TA:n muutos	TA + muutos	Toteuma	Poik- keama	TA 2020	TA:n muutos	TA + muutos	Toteuma	Poik- keama
KAYTTOTALOUS YHTEENSÄ		30 982 204	526 690	31 508 894	31 678 956	-170 062	5 934 404	-123 166	5 811 238	5 941 009	129 772
JOSTA ULKOINEN		27 897 993	526 690	28 424 683	28 596 077	-171 394	2 850 193	-123 166	2 727 027	2 858 130	131 103
Hallinto- ja taloustoimiala		14 553 189	756 428	15 309 617	16 031 359	-721 742	510 200	-212 000	298 200	242 723	-55 477
- josta ulkoinen		14 471 849	756 428	15 228 277	15 952 338	-724 061	509 000	-212 000	297 000	242 723	-54 277
Keskusvaalilautakunta/vaalit	B										
- josta ulkoinen	B	12 000	0	12 000	8 821	3 179	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta		12 000	0	12 000	8 821	3 179	0	0	0	0	0
- josta ulkoinen											
Kunnanhallitus		18 763 910	495 991	19 259 901	19 724 043	-464 142	5 414 404	-204 193	5 210 211	5 275 828	65 617
- josta ulkoinen	B	18 569 520	495 991	19 065 511	19 493 032	-427 521	2 330 193	-204 193	2 126 000	2 192 949	66 949
Yleishallinto		1 107 205	-116 800	990 405	888 870	101 535	468 700	-200 000	268 700	211 023	-57 677
- josta ulkoinen	B	1 025 865	-116 800	909 065	809 849	99 216	467 500	-200 000	267 500	211 023	-56 477
Henkilöstöhallinto		73 367	17 933	91 300	89 205	2 095	30 000	-5 000	25 000	22 594	-2 406
- josta ulkoinen	B	73 367	17 933	91 300	89 205	2 095	30 000	-5 000	25 000	22 594	-2 406
Taloushallinto		117 800	2 108	119 908	119 910	-2	500	0	500	0	-500
- josta ulkoinen	B	117 800	2 108	119 908	119 910	-2	500	0	500	0	-500
Elinkeinoelämän kehittäminen		161 900	0	161 900	170 883	-8 983	4 000	0	4 000	9 106	5 106
- josta ulkoinen	B	161 900	0	161 900	170 883	-8 983	4 000	0	4 000	9 106	5 106
Maaseutuhallinto		46 817	0	46 817	43 703	3 114	2 000	-2 000	0	0	0
- josta ulkoinen	B	46 817	0	46 817	43 703	3 114	2 000	-2 000	0	0	0
Sosiaali- ja terv.toimi	N	13 034 100	853 187	13 887 287	14 709 967	-822 680	5 000	-5 000	0	0	0
- josta ulkoinen	B	13 034 100	853 187	13 887 287	14 709 967	-822 680	5 000	-5 000	0	0	0
Kuntakehitystoimiala		4 222 721	-260 437	3 962 284	3 701 505	260 779	4 904 204	7 807	4 912 011	5 033 105	121 094
- josta ulkoinen	B	4 109 671	-260 437	3 849 234	3 549 515	299 719	1 821 193	7 807	1 829 000	1 950 226	121 226
Tekninen hallinto		847 331	-120 000	727 331	663 978	63 353	1 000	0	1 000	1 544	544
- josta ulkoinen		823 595	-120 000	703 595	642 026	61 569	0	0	0	13	13
Kaavoitus		107 846	-40 000	67 846	57 306	10 540	0	0	0	0	0
- josta ulkoinen		107 461	-40 000	67 461	57 240	10 221	0	0	0	0	0
Kiinteistötoimi		2 325 931	-169 030	2 156 901	2 059 909	96 992	4 036 604	-107 193	3 929 411	3 912 211	-17 200
- josta ulkoinen		2 237 087	-169 030	2 068 057	1 929 940	138 117	991 193	-107 193	884 000	907 546	23 546
Liikenneväylät, yl.alueet		296 100	-65 000	231 100	174 526	56 574	0	0	0	35	35
- josta ulkoinen		296 100	-65 000	231 100	174 526	56 574	0	0	0	35	35
Vesihuoltolaitos		512 750	112 593	625 343	641 355	-16 012	801 600	135 000	936 600	1 075 585	138 985
- josta ulkoinen		512 750	112 593	625 343	641 355	-16 012	765 000	135 000	900 000	998 902	98 902
Maa- ja metsätilat		30 200	21 000	51 200	49 500	1 700	65 000	-20 000	45 000	43 730	-1 270
- josta ulkoinen		30 200	21 000	51 200	49 500	1 700	65 000	-20 000	45 000	43 730	-1 270
Rak.valvonta ja ymp.suoj.		102 563	0	102 563	54 931	47 632	0	0	0	0	0
- josta ulkoinen		102 478	0	102 478	54 928	47 550	0	0	0	0	0
Sivistystoimiala		12 206 294	30 699	12 236 993	11 946 092	290 901	520 000	81 027	601 027	665 181	64 154
- josta ulkoinen	B	9 316 473	30 699	9 347 172	9 094 224	252 948	520 000	81 027	601 027	665 181	64 154
Sivistystoimen hallinto		117 697	18 000	135 697	134 034	1 663	0	0	0	51	51
- josta ulkoinen	B	110 258	18 000	128 258	127 548	710	0	0	0	51	51
Varhaiskasvatus		3 255 683	85 000	3 340 683	3 203 130	137 553	218 000	43 000	261 000	276 920	15 920
- josta ulkoinen	B	2 861 249	85 000	2 946 249	2 843 726	102 523	218 000	43 000	261 000	276 920	15 920
Esi- ja perusopetus		7 970 455	-34 248	7 936 207	7 840 951	95 256	227 550	43 752	271 302	321 076	49 774
- josta ulkoinen	B	5 643 254	-34 248	5 609 006	5 515 402	93 604	227 550	43 752	271 302	321 076	49 774
Kulttuuripalvelut		13 184	-500	12 684	9 801	2 883	0	0	0	18	18
- josta ulkoinen	B	13 184	-500	12 684	9 801	2 883	0	0	0	18	18
Kirjastopalvelut		344 554	-4 000	340 554	320 639	19 915	2 850	-375	2 475	2 530	55
- josta ulkoinen	B	257 784	-4 000	253 784	234 020	19 764	2 850	-375	2 475	2 530	55
Kansalaisopisto		28 300	0	28 300	31 617	-3 317	0	0	0	0	0
- josta ulkoinen	B	28 300	0	28 300	31 617	-3 317	0	0	0	0	0
Musiikkioppilaitokset		41 500	-4 553	36 947	36 915	32	0	0	0	0	0
- josta ulkoinen	B	41 500	-4 553	36 947	36 915	32	0	0	0	0	0
Vapaa-aikapalvelut		434 921	-29 000	405 921	369 005	36 916	71 600	-5 350	66 250	64 586	-1 664
- josta ulkoinen		360 944	-29 000	331 944	295 195	36 749	71 600	-5 350	66 250	64 586	-1 664
Hallinto		107 966	0	107 966	104 125	3 841	11 200	-1 200	10 000	17 498	7 498
- josta ulkoinen		88 758	0	88 758	84 192	4 566	11 200	-1 200	10 000	17 498	7 498
Nuorisopalvelut		175 977	-14 000	161 977	140 948	21 029	43 200	0	43 200	32 227	-10 973
- josta ulkoinen		150 165	-14 000	136 165	115 954	20 211	43 200	0	43 200	32 227	-10 973
Liikuntapalvelut		150 978	-15 000	135 978	123 933	12 045	17 200	-4 150	13 050	14 861	1 811
- josta ulkoinen		122 021	-15 000	107 021	95 050	11 971	17 200	-4 150	13 050	14 861	1 811

Toimiala	Sitovuus	Määrärahat					Tuloarviot				
Tulosalue	N B	TA 2020	TA:n muutos	TA + muutos	Toteuma	Poik- keama	TA 2020	TA:n muutos	TA + muutos	Toteuma	Poik- keama
TUOLOSASKELMAOSA		114 000		114 000	106 200	7 800	27 552 334	903 812	28 456 146	28 928 387	472 241
Verotulot	B	0	0	0	0	0	21 400 000	-648 000	20 752 000	21 214 181	462 181
Valtionosuudet	B	0	0	0	0	0	6 101 834	1 551 812	7 653 646	7 654 129	483
Korkotulot	B	0	0	0	0	0	48 500	0	48 500	14 882	-33 618
Muut rahoitustulot	B	0	0	0	0	0	2 000	0	2 000	45 195	43 195
Korkomenot	B	111 000	0	111 000	105 248	5 752	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	B	3 000	0	3 000	952	2 048	0	0	0	0	0
INVESTOINTIOSA		3 279 000	-1 115 000	2 164 000	1 189 171	974 829	80 000	-30 000	50 000	76 695	26 695
Irtain omaisuus	B					0					0
Irtain omaisuus, kunnanhallitus		145 000	-101 000	44 000	25 690	18 310	0	0	0	0	0
Irtain omaisuus, sivistysltk		90 000	-25 000	65 000	49 583	15 417	0	0	0	0	0
Kiint. osto / myynti	B	250 000	0	250 000	101 897	148 103	30 000	0	30 000	20 695	-9 305
Aineeton omaisuus	B	15 000	0	15 000	9 073	5 927	0	0	0	0	0
Talonrakennushankkeet	B					0					0
Kiinteistöt, perusparannus		560 000	5 000	565 000	216 506	348 494	0	0	0	0	0
Uudisrakentaminen		475 000	-425 000	50 000	105 297	-55 297	0	0	0	0	0
Koulutilat		34 000	6 000	40 000	21 437	18 563	0	0	0	0	0
Maa- ja vesirakennushankkeet	B					0					0
Liikuntapaikkarakentaminen		550 000	-70 000	480 000	440 589	39 411	50 000	-30 000	20 000	56 000	36 000
Vesi- ja viemärilaitos		380 000	25 000	405 000	128 677	276 323	0	0	0	0	0
Vesiosuuskuntien avustus	B	25 000	0	25 000	0	25 000	0	0	0	0	0
Kadut ja kevyenliik. väylät		755 000	-530 000	225 000	90 421	134 579	0	0	0	0	0
RAHOITUSOSA		2 295 907		2 295 907	2 295 826	81	3 104 373	-1 338 956	1 765 417	324 063	-1 441 354
Antolainauksen muutokset						0					0
Antolainauksen lisäykset		0	0	0	0	0					0
Antolainauksen vähennys							35 000	0	35 000	34 919	81
Lainakannan muutokset						0					0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						0	2 000 000	0	2 000 000	0	2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		2 295 907	0	2 295 907	2 295 826	81					0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/väh.		0	0	0	0	0					0
Vaikutus maksuvalmiuteen							1 069 373	-1 338 956	-269 583	289 144	
YHTEENSÄ		36 671 111	-588 310	36 082 801	35 270 153	812 648	36 671 111	-588 310	36 082 801	35 270 154	-812 646

1) N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

Talousarviomuutoksia on hyväksytty tilikaudella seuraavasti:

Kunnanvaltuusto 24.2.2020 § 7

- Valtionavustuspäätösten mukaiset muutokset valtionosuuksiin: -185.887

Kunnanvaltuusto 25.5.2020 § 17

- Osavuositarkastus 1/2020 useita talousarviomuutoksia/säästötoimenpiteitä

Kunnanvaltuusto 22.6.2020 § 32

- Investoinnit/Wanhan koulun rakennuksen muutos ja pihatyöt + 20 000 €
- Investoinnit/kiinteistöjen osto/myynti/aurinkolinjan purku +20 000 €

Kunnanvaltuusto 31.8.2020 § 38

- Osavuositarkastus 2/2020, useita muutoksia:

Kunnanvaltuusto 16.11.2020 § 53

- Muutos yksityisyritystien käsittelyyn, käsitellään tasetilien kautta toimeksiantojen varoissa ja poistetaan käyttötaloudesta 90 000 €

Kunnanhallitus 7.12.2020 § 221

- Kuntakehityksen määrärahamuutos erien välillä: ruokahuolto ja siivouspalvelut lisäys 30 000 € ja Rakennusten kunnossapitoon vähennys 30.000 €

Kunnanvaltuusto 21.12.2020 § 64

- Valtionosuudet + 414 333 €

Kunnanvaltuusto 22.2.2021 § 5

- Investointien toteutuminen ja määrärahaylitykset merkittiin tiedoksi ja hyväksyttiin

Kunnanvaltuusto 22.2.2021 § 5

- Sosiaali- ja terveystoimen määrärahaylitys 822 680 euroa hyväksyttiin.

13. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

13.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA				
	2020		2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 172 429,68		1 246 110,60	
Maksutuotot	314 435,06		391 740,17	
Tuet ja avustukset	230 308,42		132 403,13	
Vuokratuotot	918 340,50		920 387,86	
Muut toimintatuotot	222 615,57	2 858 129,23	257 806,33	2 948 448,09
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-6 678 714,08		-6 835 445,21	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 477 946,93		-1 459 190,10	
Muut henkilösivukulut	-178 841,48		-221 786,25	
Palvelujen ostot	-17 572 953,96		-16 274 741,04	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 257 557,68		-1 308 532,17	
Avustukset	-1 167 566,32		-1 086 236,11	
Vuokratulot	-217 697,36		-195 685,82	
Muut toimintakulut	-44 798,86	-28 596 076,67	-70 842,64	-27 452 459,34
Toimintakate		-25 737 947,44		-24 504 011,25
Verotulot		21 214 180,58		20 003 417,88
Valtionosuudet		7 654 129,00		5 613 084,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	170,18		196,26	
Muut rahoitustuotot	45 194,68		35 398,23	
Korkokulut	-90 536,23		-122 354,07	
Muut rahoituskulut	-952,14	-46 123,51	-5 577,08	-92 336,66
Vuosikate		3 084 238,63		1 020 153,97
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 804 291,49		-1 667 340,74	
Arvonalentumiset	-72 494,88	-1 876 786,37	0,00	-1 667 340,74
Tilikauden tulos		1 207 452,26		-647 186,77
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		1 207 452,26		-647 186,77

13.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA				
Toiminnan rahavirta	2020		2019	
Vuosikate	3 084 238,63		1 020 153,97	
Tulorahoituksen korjauserät	-207 295,35	2 876 943,28	-86 425,02	933 728,95
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 189 170,80		-1 742 352,95	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	56 000,00		82 384,73	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	231 512,86	-901 657,94	95 256,00	-1 564 712,22
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 975 285,34		-630 983,27
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00	52 475,00	52 475,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 260 907,00		-1 715 453,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-2 260 907,00	0,00	-1 715 453,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 001,36		-6 697,61	
Saamisten muutos	-152 782,53		419 264,02	
Korottomien velkojen muutos	1 032 638,98	882 857,81	387 997,22	800 563,63
Rahoituksen rahavirta		-1 378 049,19		-862 414,37
Rahavarojen muutos		597 236,15		-1 493 397,64
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	5 997 854,59		5 400 618,44	
Rahavarat 1.1.	-5 400 618,44	597 236,15	-6 894 016,08	-1 493 397,64

13.3 Tase

TASE					
VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	25 775 782,58	26 543 615,66	A OMA PÄÄOMA	18 495 500,12	17 288 047,86
I Aineettomat hyödykkeet	1 571 739,36	1 747 562,87	I Peruspääoma	8 047 714,76	8 047 714,76
Muut pitkävaikutteiset menot	1 571 739,36	1 747 562,87	IV Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)	9 240 333,10	9 887 519,87
II Aineelliset hyödykkeet	21 916 236,08	22 508 245,65	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 207 452,26	-647 186,77
Maa- ja vesialueet	3 779 745,87	3 698 872,52	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	73 381,07	78 236,74
Rakennukset	10 351 390,55	11 220 208,94	Valtion toimeksiannot	0,00	2 873,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 309 869,53	7 000 713,35	Lahjoitusrahastojen pääomat	73 381,07	75 363,27
Koneet ja kalusto	157 999,94	156 626,51	E VIERAS PÄÄOMA	13 882 076,58	15 420 400,53
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	1 317 230,19	431 824,33	I Pitkäaikainen	7 991 857,80	10 584 571,75
III Sijoitukset	2 287 807,14	2 287 807,14	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 851 826,00	9 476 368,00
Osakkeet ja osuudet	2 134 433,04	2 134 433,04	Liittymismaksut ja muut velat	1 140 031,80	1 108 203,75
Muut saamiset	153 374,10	153 374,10	II Lyhytaikainen	5 890 218,78	4 835 828,78
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	73 373,51	81 230,54	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 624 542,00	2 260 907,00
Lahjoitusrahastojen varat	73 373,51	81 230,54	Ostovelat	709 325,30	1 005 229,09
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 601 801,68	6 161 838,93	Muut velat	147 044,22	142 309,80
II Saamiset			Siirtovelat	2 409 307,26	1 427 382,89
Lyhytaikaiset saamiset	603 947,09	761 220,49	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	32 450 957,77	32 786 685,13
Myyntisaamiset	417 981,89	391 325,70			
Muut saamiset	150 046,51	113 090,70			
Siirtosaamiset	35 918,69	256 804,09			
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 997 854,59	5 400 618,44			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 450 957,77	32 786 685,13			

13.4 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA			
	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2019
Toimintatuotot	28 487 772,17		27 719 921,67
Toimintakulut	-54 412 059,52		-52 423 924,49
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-5 076,62		2 272,78
Toimintakate	-25 929 363,97		-24 701 730,04
Verotulot	21 214 180,58		20 003 417,88
Valtionosuudet	8 386 728,56		6 271 622,42
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	1 210,93	16 032,44	
Muut rahoitustuotot	47 648,70	37 354,87	
Korkokulut	-96 726,89	-142 283,54	
Muut rahoituskulut	-35 185,11	-43 735,38	
	-83 052,37	-132 631,61	
Vuosikate	3 588 492,80		1 440 678,65
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 241 938,98	-2 072 447,86	
Arvonalentumiset	-72 494,88		
	-2 314 433,86		-2 072 447,86
Tilikauden tulos	1 274 058,94		-631 769,21
Tilinpäätössiirot	677,51		677,51
Tilikauden verot	-306,11		-447,37
Laskennalliset verot	-153,69		-322,67
Vähemmistöosuudet	-403,77		-1 636,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 273 872,88		-633 498,36

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2020		2019	
Vuosikate	3 588 492,80		1 440 678,65	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tilikauden verot	-306,11		-447,37	
Tulorahoituksen korjauserät	-229 346,90	3 358 839,79	-117 105,22	1 323 126,06
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 094 026,16		-2 522 489,54	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	71 729,83		82 384,73	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	268 119,51	-1 754 176,82	99 456,30	-2 340 648,51
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 604 662,97		-1 017 522,45
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-219,22		-446,19	
Antolainasaamisten vähennys	315,70	96,48	52 536,10	52 089,91
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	590 763,03		462 727,84	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 266 611,36		-1 768 357,28	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-592 867,49	-2 268 715,82	592 867,50	-712 761,94
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	24 574,31		5 087,78	
Vaihto-omaisuuden muutos	-88 177,36		3 578,61	
Saamisten muutos	667 918,26		-1 930 215,92	
Korottomien velkojen muutos	1 421 603,10	2 025 918,31	2 190 265,60	268 716,09
Rahoituksen rahavirta		-242 701,02		-391 955,93
Rahavarojen muutos		1 361 961,95		-1 409 478,41
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	7 377 107,32		6 015 145,38	
Rahavarat 1.1.	6 015 145,38	1 361 961,94	7 424 623,79	-1 409 478,41

KONSERNITASE					
VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	29 154 452,95	29 492 005,49	A OMA PÄÄOMA	19 467 008,88	18 189 430,10
I Aineettomat hyödykkeet	1 800 788,09	1 980 461,75	I Peruspääoma	8 047 714,76	8 047 714,76
Aineettomat oikeudet	1 843,48	3 953,42	V Muut omat rahastot	9 920,64	10 314,72
Muut pitkävaikutteiset menot	1 798 944,61	1 976 508,33	IV Edellisten kausien ylijäämä	10 135 500,59	10 764 898,98
Ennakkomaksut	0,00	0,00	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 273 872,89	-633 498,36
II Aineelliset hyödykkeet	26 032 934,16	26 253 974,02	B VÄHEMMISTÖOSUUDET	8 999,61	12 961,58
Maa- ja vesialueet	3 847 868,37	3 766 882,02	E PAKOLLISET VARAUKSET	109 016,64	115 480,91
Rakennukset	12 856 037,66	13 709 599,61	Eläkevaraukset	2 230,19	2 352,72
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 444 009,45	7 158 619,36	Muut pakolliset varaukset	106 786,45	113 128,19
Koneet ja kalusto	629 709,22	643 958,00	F TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	209 361,56	118 667,35
Muut aineelliset hyödykkeet	11 471,24	10 775,10	G VIERAS PÄÄOMA	19 661 178,87	20 817 682,74
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 243 838,22	964 139,93	Pitkäaikainen korollinen vieras po	8 893 464,87	10 942 706,08
III Sijoitukset	1 320 730,70	1 257 569,72	Pitkäaikainen koroton vieras po	1 144 347,40	1 112 573,07
Osakkuusyhteisöosuudet	950 091,91	918 732,37	Lyhytaikainen korollinen vieras po	2 686 359,63	2 905 964,38
Muut osakkeet ja osuudet	210 010,65	178 224,22	Lyhytaikainen koroton vieras po	6 937 006,97	5 856 439,21
Muut lainasaamiset	72,79	109,18	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	39 455 565,56	39 254 222,68
Muut saamiset	160 555,35	160 503,95			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	175 995,51	109 875,62			
Lahjoitusrahastojen varat	73 507,68	65 560,85			
Muut toimeksiantojen varat	102 487,83	44 314,77			
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 125 117,10	9 652 341,57			
I Vaihto-omaisuus	183 562,98	95 385,62			
II Saamiset	2 564 446,80	3 541 810,57			
Pitkäaikaiset saamiset	169,64	174,66			
Lyhytaikaiset sasamiset	2 564 277,16	3 541 635,91			
III Rahoitusarvopaperit	109 155,78	53 483,90			
IV Rahat ja pankkisaamiset	7 267 951,54	5 961 661,48			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	39 455 565,56	39 254 222,68			

14. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetiedot on numeroitu käyttäen Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston liitetietojen laatimisesta annettua yleisohjetta.

14.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatettavat arvostusperiaatteet ja menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on hallinto- ja laitosrakennusten poistoaika tarkistettu 1.1.2008 alkaen. Poistosuunnitelmaa on päivitetty Kunnanvaltuuston 28.9.2009 hyväksymällä päätöksellä koskien lähinnä poistorajojen ala- ja ylärajojen muutoksia Yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista v. 2008 mukaan. Lisäksi poistosuunnitelmaa on tarkistettu ja muutettu Kunnanvaltuuston hyväksymällä päätöksellä 29.10.2012 perustuen Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston v. 2011 tarkistamaan yleisohjeeseen poistoaajan pituuksista. Verkostojen ja katuvalaistuksen maksuosuuksien poistosuunnitelmaa on muutettu 1.1.2014 alkaen Kunnanvaltuuston päätöksen 25.8.2014 mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Vesihuoltolaitoksen liittymismaksut

1.4.2004 lukien on palautuskelpoiset liittymismaksut kirjattu muihin velkoihin. Sitä ennen liittymismaksurahastoissa olleet on siirretty edellisten tilikausien ylijäämätilille.

Vesiosuuskunta-avustukset

Vuosina 2003 – 2005 maksetut vesiosuuskuntien avustukset, yhteensä 258.659,08 euroa on siirretty v. 2007 Vesihuoltolaitoksen taseen muista pitkävaikutteisista menoista ja käyttöomaisuuskirjanpidosta Kunnan taseen muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja käyttöomaisuuskirjanpitoon.

2) Kunnan tilinpäätöksen esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen

3) Tilinpäätöksen oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Peruspääoman korot kuntayhtymiltä 31 749,48 euroa on kirjattu vuonna 2020 muihin rahoitustuottoihin JHS tilikartta suosituksen mukaisesti. Vuonna 2019 ne oli kirjattu muihin korkotuloihin. Vuoden 2019 vertailutieto on oikaistu.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä keskeneräisiä investointikohteita yht. 25 187,81 euroa oli siirretty virheellisesti valmiiksi. Vuoden 2020 alussa korjattiin investoinnit takaisin keskeneräiseksi. Vuoden 2019 taseen vertailutieto keskeneräiset hankinnat on oikaistu.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2020 ja 2019 laskelmien vertailukelpoisuuteen vaikuttaa vuoden 2020 poikkeusolot koronan vaikutuksesta.

Myyntituotoissa vähennys johtuu puun myyntivoitoista, joita saatiin n. 162 000 euroa vähemmän vuoteen 2019 verrattuna. Maksutuottoihin vaikutti korona-sulku päivähoidossa ja koululaisten iltapäivätoiminnassa. Tukia ja avustuksia saatiin vuonna 2020 enemmän sivistystoimeen. Muissa toimintatuotoissa Mäntsälältä laskutettu lomapalkkavelka n.156 000 euroa vaikutti muita toimintatuottoja kasvattavasti vuonna 2019.

Palkkakustannuksissa vaikuttaa lomapalkkavelan muutos, joka oli tänä vuonna 130 000 euroa pienempi kuin viime vuonna johtuen varhaiskasvatushenkilöstön kertaluonteisesta lomapalkkavelan kasvusta vuonna 2019. Henkilöstökorvauksia saatiin n. 42 800 euroa enemmän kuin viime vuonna.

Palvelujen ostoissa koronan vuoksi säästettiin mm. oppilaskuljetuksissa, koulutuspalveluissa ja matkustus- ja kuljetuspalveluissa. Keusoten laskutus viime vuodelta kasvoi kuitenkin 13 % (1,6 miljoonaa euroa) jonka vuoksi palvelujen ostot kokonaisuutena kasvoivat 8 % verrattuna vuoteen 2019.

Verotulokertymään vuodelle 2020 vaikuttaa viive verotulojen maksatuksessa vuodelta 2019 ja vuoden 2020 verotulot kokonaisuutena kasvoivat 6 %. Valtionosuuksien kasvuun vaikuttaa kertaluonteinen koronatukirahoitus kunnille, joka maksettiin osana peruspalvelujen valtionosuuksia. Pornaisten osalta tuki oli noin 1,5 miljoonaa euroa.

5) Aikaisempiin tilikausiin ei kohdistu tuottoja eikä kuluja eikä virheiden korjauksia.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kuusi kuntayhtymää, joissa kunta on jäsenenä sekä yksi osakkuusyhteisö.

Sisäiset liiketapahtumat

Sisäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia sisäisiä katteita ei ole.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntakonserniin kuuluvat kuntayhtymät kirjaavat suunnitelmanmukaiset poistot, jotka perustuvat ennalta vahvistettuun suunnitelmaan. Osakkuusyhteisö on kirjannut vain osittain poistot, mutta niitä ei ole epäolennaisuuden takia yhtenäistetty.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Peruspääoman korot kuntayhtymiltä 31 749,48 euroa on kirjattu vuonna 2020 muihin rahoitustuottoihin. Vuonna 2019 ne oli kirjattu muihin korkotuloihin. Vuoden 2019 vertailutieto on oikaistu samaan tiliryhmään.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän ja Uudenmaan liiton edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) ei ole vertailukelpoinen edelliseen vuoteen nähden.

Konsernitaseessa omina riveinään esitetyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on lisätty omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämään (alijäämään).

14.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Toimintatuotot tehtäväalueittain	28 487 772,17	27 719 921,67	2 858 129,23	2 948 448,09
Yleishallinto	242 723,03	174 369,14	242 723,03	174 369,14
Kuntakehitys (ilman vesilaitosta)	985 642,86	1 241 169,55	951 323,16	1 151 033,60
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 154 297,22	1 250 980,29	665 180,70	732 460,43
Sosiaali- ja terveyspalvelut	25 106 206,72	24 165 334,05	0,00	2 516,28
Vesilaitos				
Liikevaihto	995 876,30	885 962,55	995 876,30	885 962,55
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	3 026,04	2 106,09	3 026,04	2 106,09
Yhteensä	998 902,34	888 068,64	998 902,34	888 068,64

7) Verotulojen erittely

	2020	2019
Kunnan tulovero	19 523 770,66	18 196 389,94
Osuus yhteisöveron tulosta	599 929,85	619 480,57
Kiinteistövero	1 090 480,07	1 187 547,37
Verotulot yhteensä	21 214 180,58	20 003 417,88

8) Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvauksien erittely	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	6 853 936	6 781 138
<i>Siitä: verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus</i>	898 511	951 777
Verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensatio	96 198	
Opetus- ja kultt.toimen muut valtionos.	-1 222 550	-1 168 054
Verotulomenetysten korvaus	1 926 545	
Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvauksien yhteensä	7 654 129	5 613 084

9) Palvelujen ostojen erittely

Kunta		
Palvelujen ostojen erittely	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	14 781 452,38	13 348 523,52
Muiden palvelujen ostot	2 791 501,58	2 926 217,52
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	17 572 953,96	16 274 741,04

10) Valtuustoryhmille ei ole annettu tukia

11) Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista ja niiden muutoksista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät ovat:

Pysyvien vastaavien hyödykelaji	Poistoaika/ Poistoprosentti	Poistotapa	Kilan kuntajaoston yleisohje 2011	
			Tasapoisto	Menojäännöspoisto
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Kehittämismenot	2v		2 – 5v	
Aineettomat oikeudet	5v	tasapoisto	5 – 20v	
Muut pitkävaikutteiset menot		tasapoisto		
- ATK-ohjelmistot	2v		2 – 5v	
- muut	2v		2 – 5v	
- vesihuoltoavustukset	20v			
- katuvalaistuksen maksuosuudet	5v			
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet		ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat				
- hallinto- ja laitosrakennukset	30v	tasapoisto	20 – 50v	5 – 10%
- tehdas- ja tuotantorakennukset	25v	tasapoisto	20 – 30v	10 – 15%
- talousrakennukset	17v	tasapoisto	10 – 20v	15 – 20%
- vapaa-ajan rakennukset	25v	tasapoisto	20 – 30v	10 – 15%
- asuinrakennukset	30v	tasapoisto	30 – 50v	5 – 10%
- muut rakennukset	10v	tasapoisto	ei mainittu	
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
- kadut, tiet, torit ja puistot	15v	tasapoisto	15 – 20v	15 – 20%
- sillat, laiturit, uimalat	10v	tasapoisto	10 – 30v	10 – 25%
- muut maa- ja vesirakenteet	15v	tasapoisto	15 – 30v	10 – 20%
- vedenjakeluverkosto	9%	menojäännöspoisto	30 – 40v	7 – 10%
- viemäriverkko	9%	menojäännöspoisto	30 – 40v	7 – 10%
- kaukolämpöverkko	15%	menojäännöspoisto	20 – 30v	10 – 15%
- sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20%	menojäännöspoisto	15 – 20v	15 – 20%
- muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10v	tasapoisto	10 – 15v	20 – 25%
Koneet ja kalusto				
- muut kuljetusvälineet (paloautot)	4v	tasapoisto	4 – 7v	25 – 30%
- muut liikkuvat työkoneet	5v	tasapoisto	5 – 10v	25 – 30%
- sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5v	tasapoisto	5 – 15v	20 – 30%
- ATK-laitteet	3v	tasapoisto	3 – 5v	30 – 40%
- muut laitteet ja kalusteet	3v	tasapoisto	3 – 5v	30 – 40%
Muut aineelliset hyödykkeet				
- luonnonvarat		käytön mukaan	käytön mukainen	
- arvo- ja taide-esineet		ei poistoa	ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat		ei poistoa	ei poistoa	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		ei poistoa	ei poistoa	

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

	Konserni	
	2020	2019
Eläkevastuu 1.1.	2 352,72	2 716,26
Lisäykset tilikaudella	-	-
Vähennykset tilikaudella	122,53	363,54
Eläkevastuu 31.12.	2 230,19	2 352,72
Potilasvakuutusmaksu 1.1.	103 593,03	129 844,40
Lisäykset tilikaudella	-	-
Vähennykset tilikaudella	1 370,13	26 251,37
Potilasvakuutusmaksu 31.12.	102 222,90	103 593,03
Ympäristövastuut 1.1.		-
Lisäykset tilikaudella		-
Vähennykset tilikaudella		-
Ympäristövastuut 31.12.		-
Muut varaukset 1.1.	9 535,16	9 414,41
Lisäykset tilikaudella	763,06	4 150,34
Vähennykset tilikaudella	5 734,68	4 029,58
Muut varaukset 31.12.	4 563,55	9 535,16

13) Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	207 295,35	86 454,86	207 295,35	86 425,02
Rakennusten luovutusvoitot		542,15	0	0
Osakkeet ja osuudet	215,34	684,74	0	0
Muut luovutusvoitot	25 860,32	1 080,90	0	0
Luovutusvoitot yhteensä	233 371,01	88 762,65	207 295,35	86 425,02
Muut toimintakulut				
Osakkeet ja osuudet		13 762,00		
Muut luovutustappiot	4 730,10			
Luovutustappiot yhteensä	4 730,10	13 762,00	0,00	0,00

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei satunnaisia tuottoja tai kuluja.

15) Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä, jos ne ovat olennaisia.

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2020	2019
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 358,00	1 361,25
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	31 749,48	31 749,48

16) Kunnalla ei ole poistoeron muutoksia.

14.3 Tasetta koskevat liitetiedot

14.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Kunnalla ei ole joukkovelkakirjalainoja

18) Arvonkorotuksia ei ole tehty

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet							
	Aineettomat hyödykkeet Muut pitkävaik. menot	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
		Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 747 562,87	3 698 872,52	11 220 208,94	7 000 713,35	156 626,51	431 824,33	22 508 245,65
Lisäykset tilikauden aikana	34 763,41	101 897,46	161 790,55	14 056,45	57 763,28	818 899,65	1 154 407,39
Rahoitusosuudet tilikaudella				-20 000,00		-36 000,00	-56 000,00
Vähennykset tilikauden aikana		-20 694,65				-3 522,86	-24 217,51
Siirrot erien välillä	-13 596,36	-329,46	-150 918,40	58 662,63	152,52	106 029,07	13 596,36
Tilikauden poisto	-196 990,56		-879 690,54	-743 562,90	-56 542,37		-1 679 795,81
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 571 739,36	3 779 745,87	10 351 390,55	6 309 869,53	157 999,94	1 317 230,19	21 916 236,08

Pysyvien vastaavien sijoitukset				
	Osakkeet ja osuudet			Yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kuntayht. osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	
Hankintameno 1.1.	796 117,52	1 213 103,02	125 212,50	2 134 433,04
Lisäykset				
Vähennykset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	796 117,52	1 213 103,02	125 212,50	2 134 433,04

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä
	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	
Hankintameno 1.1.				153 374,10	153 374,10
Lisäykset					0,00
Vähennykset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.				153 374,10	153 374,10

20 - 22) Omistukset muissa yhteisöissä

Kuntayhtymät					
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus, euroa		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	1,40 %	36 834	6 744	8 975
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	0,56 %	100 739	276 144	3 292
Uudenmaan liitto	Helsinki	0,35 %	5 957	7 463	-138
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	Järvenpää	1,27 %	966 389	130 719	57 971
HUS	Helsinki	0,27 %	1 021 245	3 312 285	-1 720
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä	Hyvinkää	2,60 %	2600	2 048 805	2586
Osakkuusyhteisöt					
Asunto Oy Kirveskoski (-paperiosakkeet)	Pornainen	39,60 %	71 987	51 200	-4 545
Muut merkittävät yhteisöt, joissa kunnalla omistusta					
Asunto Oy Pornaisten Katajisto	Pornainen	10,12 %			
Asunto Oy Pornaisten Niittyrinne	Pornainen	19,88 %			
Asunto Oy Pornaisten Puistomäki	Pornainen	11,65 %			
Asunto Oy Pornaisten Kirkkotien Helmi	Pornainen	16,65 %			

23) Saamisten erittely

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
	2020	2019
Myyntisaamiset	117 652,97	305,00
Yhteensä	117 652,97	305,00

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
Lyhytaikaiset	2020	2019	2020	2019
Kela, työterveyshuollon kustannukset	68 374,06	75 385,75	33 382,44	43 691,25
Projektien avustussaatavat	4 237,70	53 947,38		50 000,00
ESR-hankkeiden tuet ja avustukset	312,32	349,11		
Muut tulojäämät	1 306 219,19	1 708 785,13	2 536,25	163 112,84
Yhteensä	1 379 143,26	1 838 467,37	35 918,69	256 804,09

14.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1	8 047 714,76	8 047 714,76	8 047 714,76	8 047 714,76
Peruspääoma 31.12	8 047 714,76	8 047 714,76	8 047 714,76	8 047 714,76
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1	10 314,72	10 314,72		
Vähennykset	-394,08	0,00		
Lisäykset	0,00	0,00		
Rahaston pääoma 31.12	9 920,64	10 314,72		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	10 122 815,92	10 761 466,22	9 240 333,10	9 887 519,87
Vähennykset	-680,43	-12 350,09		
Lisäykset	13 365,11	15 782,85		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	10 135 500,59	10 764 898,98	9 240 333,10	9 887 519,87
Tilikauden yli/alijäämä	1 273 872,89	-633 498,36	1 207 452,26	-647 186,77
Oma pääoma yhteensä	19 467 008,88	18 189 430,10	18 495 500,12	17 288 047,86

26) Kunnalla ei ole poistoeroja

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden (1.1.2026) kuluttua

Pitkäaikaiset velat	Kunta	
Lainat, jotka erääntyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Kuntarahoitus	136 370,00	681 825,00

28) Joukkovelkakirjalainoja ei ole

29) Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset	Konserni	
Olennaiset erät	2020	2019
Omat eläkkeet	2 230,19	2 352,72
Potilasvahinkovakuutusmaksu	102 222,90	103 593,03
Ympäristövastuut		0,00
Muu pakollinen varaus	4 563,55	9 535,16
Yhteensä	109 016,64	115 480,91

30) Konsernin keskinäisten velkojen erittely

Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä	2020	2019
Ostovelat	0,00	5 722,81
Siirtovelat	825 456,35	477 336,62
Yhteensä	825 456,35	483 059,43

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävää sekkitililimiittiä ei ole

32) Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely Pitkäaikaiset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Liittymismaksut	1 140 156,49	1 107 945,72	1 140 031,80	1 107 821,03
Muut velat	0,00	382,72	0,00	382,72
Yhteensä	1 140 156,49	1 108 328,44	1 140 031,80	1 108 203,75

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Tuloennakot	31 728,13	25 116,42		
Etukäteen saadut valtionavustukset	248 913,44	168 930,58	248 913,44	160 196,30
Korkojaksotukset	16 977,48	20 915,64	16 292,92	20 124,12
Eläkevakuutusmaksuvelka	8 309,28	7 666,47		
Lomapalkka ja lomarahavelka	2 061 386,76	1 915 452,45	711 597,52	647 173,82
Muut menojäämät	2 124 073,06	954 993,75	1 432 503,38	599 888,65
Yhteensä	4 491 388,15	3 093 075,31	2 409 307,26	1 427 382,89

14.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia sekä taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut omaisuuttaan

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä	Konserni	
	2020	2019
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	257 919,99	243 284,24
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	388 777,65	388 777,65
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä tontin vuokraoikeuteen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 952,92	33 665,50
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	73 855,36	73 855,36
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	462 633,01	462 633,01

35) Ei vakuuksia, joita kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi

36) Ei vakuuksia, joita kunta olisi antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

37) Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi

Vakuudet	Konserni	
	2020	2019
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Talletusvakuudet	214,07	182,43
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	530,92	201,95
Yhteensä	744,99	384,38

38) Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut (alv 0 %)	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Toimitilojen vuokravastuut			0	0
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut			195 277,77	146 150,41
Maa-alueiden vuokravastuut			6 600,00	7 200,00
Vuokravastuut yhteensä	2 678 313,83	2 362 720,06	201 877,77	153 350,41
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	788 974,63	750 629,22	78 257,66	73 917,98

39) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	513 423,50	433 050,10		
Jäljellä oleva pääoma	451 483,40	363 374,76		
Annetut takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	7 250 063,00	7 250 063,00	7 230 887,00	7 230 887,00
Jäljellä oleva pääoma	1 405 431,45	2 168 169,72	1 191 265,00	2 155 403,61

40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kunta	
	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	33 586 565	30 510 853
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		0
Kunnan mahdollista vastuuta kattavaosuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	20 928	20 074

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Muut sopimusvastuut	217 506,93	12 164,85		
Sopimusvastuut yhteensä	217 506,93	12 164,85		
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Lisähyötyswap 1161642/1512514 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihto-sopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus eräännyty 7.11.2022.				
(Eteva)				
Nimellisarvo		19 815,26		
Käypä arvo		-1 843,92		
Koronvaihtosopimus 1				
- korkoriskin suojaaminen, kohdistus yksittäiseen lainaan				
- muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi 15.9.2022 asti				
- osa lainan pääomasta suojattu, koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla				
- korkoherkkyys: korkotason nousu yhdellä korkopisteellä vähentäisi negatiivista markkina-arvoa 2800,76 euroa				
- negatiivisten kassavirtojen suoritukset ajoittuvat vuosille 2020-2022				
(HUS)				
Nimellisarvo	27 049,00	27 049,00		
Käypä arvo	0,00	-1 270,26		
Koronvaihtosopimus 2				
- korkoriskin suojaaminen, kohdistus yksittäiseen lainaan				
- muutettu vauhtuvat korot kiinteiksi 15.12.2021 asti				
- osa lainan pääomasta suojattu, koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla				
- rahoituslaitoksella purkuoikeus 6kk välein				
- korkoherkkyys: korkotason nousu yhdellä korkopisteellä vähentäisi negatiivista markkina-arvoa 2004,65 euroa				
- negatiivisten kassavirtojen suorituksen ajoittuvat vuosille 2020-2021				
(HUS)				
Nimellisarvo	27 049,00	27 049,00		
Käypä arvo	0,00	-883,57		
Koronvaihtosopimukset yhteensä				
Nimellisarvo	54 098,00	73 913,26		
Käypä arvo	0,00	-3 997,75		
Sähköjohdannaiset				
Käypä arvo	-3 997,74	1 901,62		
Johdannaissopimukset yhteensä				
Nimellisarvo	54 098,00	73 913,26		
Käypä arvo	-3 997,74	-2 096,13		
Arvonlisäveron palautusvastuu	20 208,66	24 111,50	1 642,91	1 642,91
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	12 887,21	12 887,21		
Ara-avustusten palautusvastuu	110 787,55	110 787,55		
Potilasvakuutuskannan uudelleen arvostus	732,58	732,58		
Jäsenkunnan osuus kuntayhtymien alijäämästä			39 483,42	41 485,93

14.5 Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12 tehtävälueittain

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Toimiala									
Hallinto- ja taloustoimiala	7	8	8		-	1	7	8	9
Sivistystoimiala	123	129	83	30	34	26	153	163	109
Kuntakehitystoimiala	21	18	21	1	2		22	20	21
Yhteensä	151	155	112	31	36	27	182	191	139

Kesätyöntekijöitä vuonna 2020:	
Sivistystoimiala	4
Kuntakehitystoimiala	2
Yhteensä	6

43) Henkilöstökuluja ei ole aktivoitu taseeseen

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2020	2019
Kansallinen kokoomus	352,51	423,04
Suomen Keskusta	2 138,85	2 274,60
Vihreä liitto	590,20	648,70
Perussuomalaiset	328,90	367,25
SDP	1 689,30	1 899,10
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	5 099,76	5 612,69

45) Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavat palkkiot

	2020	2019
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5 557,11	4 650,57
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1 698,61	2 825,24
Palkkiot yhteensä	7 255,72	7 475,81

46) Intressitahot

Kunnalla ei ole tytäryhteisöjä. Kunnalla on takausvastuita, jotka on esitetty takausvastuita koskevissa liitetiedoissa.

Kunnan intressitahojen kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia. Pornaisten kunta on vuokrannut Pornaisten Tekonurmi Oy:lle Kirveskosken kylässä sijaitsevan kenttäalueen. Kenttäalueen vuokra on sidottu indeksiin, mutta vuokraa tarkistetaan viiden vuoden välein. Vuokra on arvioitu olevan markkina-arvoa alempi.

Kunta myöntää tieavustuksia, joiden päättävissä elimissä on myös kunnan luottamushenkilöitä. Päätöksenteossa asianosaiset huolehtivat siitä, että pidättäytyvät päätöksenteosta.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kk palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

15. VESIHUOLTOLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA 2020

	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2019	
Liikevaihto	1 072 558,88		936 003,84	
Liiketoiminnan muut tuotot	3 026,04	1 075 584,92	2 106,09	938 109,93
Materiaalit ja palvelut				
Palvelujen ostot	-640 670,47	-640 670,47	-563 473,59	-563 473,59
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-219 159,58		-214 061,35	
		-219 159,58		-214 061,35
Liiketoiminnan muut kulut		-684,06		-2 744,92
Liikelylijäämä (-alijäämä)		215 070,81		157 830,07
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	10 944,52		899,79	
Kunnalle maksetut korkokulut	-14 712,24		-15 236,03	
		-3 767,72		-14 336,24
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		211 303,09		143 493,83
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		211 303,09		143 493,83

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,7	5,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,7	5,6
Voitto, %	19,7	15,3

VESIHUOLTOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA 2020

Toiminnan rahavirta	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Liikeliiketoiminta	215 070,81		157 830,07	
Poistot ja arvonalentumiset	219 159,58		214 061,35	
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 767,72	430 462,67	-14 336,24	357 555,18
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-128 676,91		-281 996,10	
		-128 676,91		-281 996,10
Toiminnan ja investointien rahavirta		301 785,76		75 559,08
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-34 919,17		-34 919,17	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		-34 919,17		-34 919,17
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	-22 005,46		0,00	
Saamisten muutos muilta	39 691,44		-93 787,67	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-83 053,89		-438 628,21	
Korottomien velkojen muutos muilta	172 626,49	107 258,58	81 915,36	-450 500,52
Rahoituksen rahavirta		72 339,41		-485 419,69
Rahavarojen muutos		374 125,17		-409 860,61
Rahavarat 31.12.	2 151 719,52		1 777 594,35	
Rahavarat 1.1.	1 777 594,35	374 125,17	2 187 454,96	-409 860,61

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
Investointien tulorahoitus, %	334,5	126,8
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	1 092 688	1 199 375
Lainanhoitokate	9,0	7,4
Laskennallinen lainanhoitokate	3,3	2,7
Kassan riittävyys, pv	958	722
Quick Ratio	14	56
Current Ratio	14	56

VESIHUOLTOLAITOS

TASE 2020

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	2 187 974,63	2 278 457,30	A OMA PÄÄOMA	2 026 010,59	1 814 707,50
II Aineelliset hyödykkeet	2 187 974,63	2 278 457,30	I Peruspääoma	601 500,22	601 500,22
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 034 109,91	2 253 269,49	V Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)	1 213 207,28	1 069 713,45
Keskeneräiset hankinnat	153 864,72	25 187,81	VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	211 303,09	143 493,83
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 430 531,32	2 074 092,13	E VIERAS PÄÄOMA	2 592 495,36	2 537 841,93
II Saamiset	278 811,80	296 497,78	I Pitkäaikainen	2 415 287,44	2 501 049,73
Lyhytaikaiset saamiset	278 811,80	296 497,78	Lainat kunnalta	945 896,81	980 815,98
Myyntisaamiset	256 806,34	296 497,78	Korottomat velat kunnalta	329 358,83	412 412,72
Saamiset kunnalta	22 005,46	0,00	Muut velat (liittymismaksut)	1 140 031,80	1 107 821,03
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 151 719,52	1 777 594,35	II Lyhytaikainen	177 207,92	36 792,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 618 505,95	4 352 549,43	Lainat kunnalta	34 919,17	34 919,17
			Muut velat	7 931,87	1 688,59
			Siirtovelat	134 356,88	184,44
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 618 505,95	4 352 549,43

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	43,9	41,7
Suhteell. velkaantuneisuus, %	241	271
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	980 816	1 015 735
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	194	202
Kertynyt yli-/alijäämä, €	1 424 510	1 213 207
Lainakanta 31.12., €	980 816	1 015 735

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	TA 2020	muutos	MTA 2020	TP 2020	Poikkeama	Tot %
Liikevaihto	795 600	135 000	930 600	1 072 558,88	-141 958,88	115,3
Liiketoiminnan muut tuotot	6 000		6 000	3 026,04	2 973,96	50,4
Materiaalit ja palvelut						
Palvelujen ostot	-512 750	-112 593	-625 343	-640 670,47	15 327,47	102,5
Materiaalit ja palvelut	-512 750	-112 593	-625 343	-640 670,47	15 327,47	102,5
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-201 508		-201 508	-219 159,58	17 651,58	108,8
Liiketoiminnan muut kulut	-600		-600	-684,06	84,06	114,0
Liikelyli-/alijäämä	86 742	22 407	109 149	215 070,81	-105 921,81	197,0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	0		0	10 944,52	-10 944,52	-100,0
Kunnalle maksetut korkokulut	-17 000		-17 000	-14 712,24	-2 287,76	86,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 000	0	-17 000	-3 767,72	-13 232,28	22,2
Tilikauden yli-/alijäämä	69 742	22 407	92 149	211 303,09	-119 154,09	229,3

Rahoitusosan toteutuminen

	TA 2020	Muutos	MTA 2020	TP 2020	Poikkeama	Tot %
Toiminnan rahavirta						
Toiminnan rahavirta						
Liikelyli-/alijäämä	87 342	22 407	109 749	215 070,81	-105 321,81	196,0
Poistot ja arvonalentumiset	201 508	0	201 508	219 159,58	-17 651,58	108,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 000	0	-17 000	-3 767,72	-13 232,28	22,2
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-380 000	-25 000	-405 000	-128 676,91	-276 323,09	31,8
Toiminnan ja investointien rahavirta	-108 150	-2 593	-110 743	301 785,76	-412 528,76	-272,5
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-34 900	0	-34 900	-34 919,17	19,17	100
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta				-22 005,46		
Saamisten muutos muilta	0	0	0	39 691,44	-39 691,44	-
Korottomien velkojen muutos kunnalta				-83 053,89	83 053,89	-
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	0	172 626,49	-172 626,49	-
Rahoituksen rahavirta	-34 900	0	-34 900	72 339,41	-129 244,87	-207
Vaikutus maksuvalmiuteen	-143 050	-2 593	-145 643	374 125,17	-541 773,63	-257

INVESTOINTIOSA	TA 2020	Muutos	MTA	Tot 2020	Poikkeama	Tot %
Vesi- ja viemärilaitos	380 000	25 000	405 000	-128 676,91	276 323,09	32 %
Vesihuoltoverkoston runkoventtiilikorjaukset	30 000		30 000	-6 485,72	23 514,28	22 %
Vesiverkoston vuotovesikorjaukset	25 000		25 000	0,00	25 000,00	0 %
Vedenhankinnan automaatio	50 000		50 000	-40 869,34	9 130,66	82 %
Viemäriverkoston vuotovesikorjaukset	25 000		25 000	0,00	25 000,00	0 %
Jäteveden pumppauksen automaatio	50 000		50 000	-40 869,35	9 130,65	82 %
Vesiverkoston laajennusJÄTEVESI	100 000		100 000	-15 576,25	84 423,75	16 %
Vesiverkoston laajennusVESI	100 000		100 000	-15 876,25	84 123,75	16 %
Vedenottamoiden uusimistyöt	0	25 000	25 000	-9 000,00	16 000,00	36 %

Mäntsälän, **Pornaisten** ja Pukkilan kunnat sopivat omistamiensa vesihuoltolaitosten käyttötoimintojen ja sopimuksessa mainittujen muiden tehtävien yhteisestä järjestämisestä sopijakuntien alueella kuntalain (365/1995) 77 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Sopimus astui voimaan vuoden 2008 alusta lukien. Käytännön tehtävät on hoitanut Mäntsälän kunnan organisaatiossa kunnallisena liikelaitoksena toiminut **Mäntsälän Vesi**. Mäntsälän Vesi Oy aloitti toimintansa 1.1.2015. Mäntsälän Veden emoyhtiöstä Kuntayhtiöt Oy:stä tuli 15.1.2016 Nivos Oy, joka toimii hallinnollisena organisaationa Mäntsälän kunnan omistajaohjauksessa. Nivos Oy tuottaa hallinnollisia palveluja myös Nivos Vesi Oy:lle.

Pornaisten kunnan vesilaitoksen omistus, taksat, investoinnit ja toimialueet yms. ovat edelleen omistajakunnan päätettäviä asioita.

Vesihuoltolaitos myös myy Etelä-Pornaisten Vesiosuuskunnalle, Vesiosuuskunta Mustijoelle ja Vesiosuuskunta Suonelle vettä ja vastaanottaa siirtolinjaan näiden kolmen vesiosuuskunnan jätevedet.

Laajuustiedot 31.12.2020					
Vesilaitos	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
- liittyneet kiinteistöt, kpl	578	588	594	588	601
- johtoverkon pituus, m	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
- johtoverkon pituus svh, m	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
- pumpattu vesimäärä, m ³ /a	170 000	188 132	182 653	170 000	179 267
- ostettu vesimäärä, m ³ /a, TSV	15 000	61 094	50 237	15 000	70 143
- vesimäärä yht, m ³	185 000	249 288	232 890	185 000	249 410
- vesimäärä, m ³ /vrk	506	683	638	506	683
- laskutettu vesimäärä, m ³ /a	170 000	216 359	200 125	170 000	238 713
- vuotovesimäärä, %	15,0	13,2	12,40 %	15	5
Viemärilaitos					
- liittyneet kiinteistöt, kpl	524	534	540	544	547
- johtoverkon pituus, m	20 600	20 600	20 600	21 000	21 000
- johtoverkon pituus svh, m	39 700	39 700	39 700	42 100	42 100
- hulevesiverkon pituus, m	4 200	4 600	4 200	4 600	4 600
- jätevedenpumppaamot, kpl	7+12 svh	8+12 svh	20	8+12 svh	8+12 svh
- jätevesimäärä, m ³ /a	222 171	219 666	238 610	220 000	280 604
- laskutettu jätevesimäärä, m ³ /a	141 998	186 917	183 051	190 000	232 892
- jätevesimäärä, m ³ /vrk	506	602	654	600	769
- vuotovesimäärä, %	22,7	15	23,30 %	15	17

Tavoitteet 2020	Mittari	Toteutuma 2020
Talousvesi on laadullisesti hyvää.	Veden on täytettävä asetuksen mukaiset laatuvaatimukset	Talousvesi on ollut laatuvaatimukset ja suositukset täyttävää. Hyötimmäen vedenotto oli poissa käytöstä 6.10.-16.12.2020 saakka pohjaveden laadun heikkenemisestä johtuen.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on hallinto- ja laitosrakennusten poistoaika tarkistettu 1.1.2008 alkaen. Poistosuunnitelmaa on päivitetty Kunnanvaltuuston 28.9.2009 hyväksymällä päätöksellä koskien lähinnä poistorajojen ala- ja ylärajojen muutoksia Yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista v. 2008 mukaan. Lisäksi poistosuunnitelmaa on tarkistettu ja muutettu Kunnanvaltuuston hyväksymällä päätöksellä 29.10.2012 perustuen Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston v. 2011 tarkistamaan yleisohjeeseen poistoaajan pituuksista.

Verkostojen poistosuunnitelmaa on muutettu 1.1.2014 alkaen Kunnanvaltuuston päätöksen 25.8.2014 mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vesihuoltolaitoksen liittymismaksut

1.4.2004 lukien on palautuskelpoiset liittymismaksut kirjattu muihin velkoihin. Sitä ennen liittymismaksurahoitusta on siirretty edellisten tilikausien ylijäämätileille.

3) Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä keskeneräisiä investointikohteita yht. 25 187,81 euroa oli siirretty virheellisesti valmiiksi. Vuoden 2020 alussa korjattiin investoinnit takaisin keskeneräiseksi. Vuoden 2019 taseen vertailutieto keskeneräiset hankinnat on oikaistu.

4) Selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa

Vuoden 2020 yksi liittymismaksu arvoltaan 7903,20 € on virheellisesti kirjattu muihin rahoitustuottoihin. Liittymismaksu olisi tullut kirjata muihin velkoihin. Virhe oikaistaan vuoden 2021 aikana.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot	2020	2019
Vesihuoltolaitos	1 075 584,92	938 109,93
Liikevaihto	1 072 558,88	936 003,84
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	3 026,04	2 106,09

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksessä

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioitua taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät ovat:

Pysyvien vastaavien hyödykelaji	Poisto aika/ Poisto- prosentti	Poistotapa	Kilan kuntajaoston yleisohje 2011	
			Tasapoisto	Menojäännös- poisto
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	5v	tasapoisto	5 – 20v	
Muut pitkävaikutteiset menot		tasapoisto		
- ATK-ohjelmistot	2v		2 – 5v	
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset ja rakennelmat				
- tehdas- ja tuotantorakennukset	25v	tasapoisto	20 – 30v	10 – 15%
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
- vedenjakeluverkosto	9%	menojäännöspoisto	30 – 40v	7 – 10%
- viemäriverkko	9%	menojäännöspoisto	30 – 40v	7 – 10%

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Vesihuoltolaitos

	Aineelliset hyödykkeet		
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 253 269,49	25 187,81	2 278 457,30
Lisäykset tilikauden aikana		128 676,91	128 676,91
Tilikauden poisto	-219 159,58		-219 159,58
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 034 109,91	153 864,72	2 187 974,63

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

	2020	2019
Jäännöspääoma/peruspääoma 1.1	601 500,22	601 500,22
Jäännöspääoma/peruspääoma 31.12.	601 500,22	601 500,22
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	1 069 713,45	986 290,98
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	1 213 207,28	1 069 713,45
Tilikauden yli/alijäämä	211 303,09	143 493,83
Oma pääoma yhteensä	2 026 010,59	1 814 707,50

Pitkäaikainen vieras pääoma

Lainat, jotka erääntyvät 1.1.2024 tai sen jälkeen	2020	2019
Lainat kunnalta	771 300,96	806 220,13

16. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

KIRJANPITOKIRJAT	SÄILYTYSTAPA
Tilinpäätös	Sidottu kirja
Pääkirja	Sähköinen arkistointi, paperituloste
Päiväkirja	Sähköinen arkistointi
Tase-erittelyt	Paperitulosteina
Liitetietojen erittelyt	Paperitulosteina
Myyntireskontra	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra	Sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
Konsernikirjanpito	Sähköisessä järjestelmässä, paperitulosteet

SÄILYTYSAIKA

Sidottu tilinpäätös säilytetään pysyvästi, muut kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

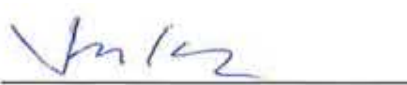
TOSITELAJIT

		Kunta		
Tositelaji	Selite	Alaraja	Yläraja	Viimeksi käytetty
10	Muistiotositteet	000001	004999	000250
15	Tiliotetositteet	005001	009999	005522
17	Jaksotukset	870001	879999	870073
20	Myyntireskontra	120001	199999	120732
22	Asuntolainat	224101	226999	224100
24	Yleislaskutus/Koulutoimi	240001	249999	240534
25	Yleislaskutus/Yleishallinto	250001	259999	250410
26	Yleislaskutus/Tekn. hallinto	262001	269999	262635
29	Yleislaskutus/Vapaa-aika	291001	299999	291388
30	Yleislaskutus/Kirjasto	230001	230100	230000
45	Päivähoitolaskutus2019	450001	459999	451152
46	Laskutus/Aurinkolinna	460001	469999	460000
47	Laskutus/perhepäivähoito	470001	479999	470000
48	Laskutus/ap-/iptoiminta	480001	489999	480000
50	Palkkatositteet	050001	059999	050060
60	Ostoreskontra,suoritukset	839001	839999	839242
62	Ostolaskut, tekninen toimisto	821001	829999	821000
63	Ostolaskut, yleishallinto	831001	833999	831000
64	Ostolaskut, koulutoimisto	841001	849999	841000
66	Avaava tase korjaus	860001	869999	860000
70	Sähköiset ostolaskut	700001	799999	704249
95	Käyttöomaisuusviennit	950001	950099	950012

		Vesilaitos		
Tositelaji	Selite	Alaraja	Yläraja	Viimeksi käytetty
10	Muistiotositteet	000001	004999	000077
15	Tiliotetositteet	005001	009999	005404
20	Myyntireskontra	122001	199999	122000
25	Yleislaskutus vesilaitos	551001	555000	551000
60	Ostoreskontra,suoritukset	817001	817999	817000
62	Ostolaskut vesilaitos	821001	829999	821000
95	Käyttöomaisuusviennit	950001	950099	950012

17. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Pornaisten kunnanhallitus 29.3.2021

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Pornaisissa 6.5..2021

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Ilpo Malinen

JHTT

LIITE 1

KUNTAKOHTAISET ANALYYSIT / TAMMI-JOULUKUU 2020 / Pornainen

Kustannukset palveluittain				
Tietopaketti	Ed. vastaava kausi	Valittu TA	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	63 910	73 731	87 768	119 %
Ensihoidon tietopaketti	-17 112	214 200	254 133	119 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	5 070 936	4 881 808	5 534 737	113 %
Hallinto	6 241	10 740	11 963	111 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	3 393 508	3 445 540	3 633 430	105 %
Kuntoutuksen tietopaketti	405 377	339 092	322 393	95 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	875 925	948 382	1 218 211	128 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	166 334	140 375	113 383	81 %
Päivystyksen tietopaketti	92 684	85 669	101 111	118 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	429 108	647 968	526 535	81 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	1 098 491	960 001	925 493	96 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	897 470	1 223 891	1 393 346	114 %
Yhteensä	12 482 872	12 971 398	14 122 502	109 %

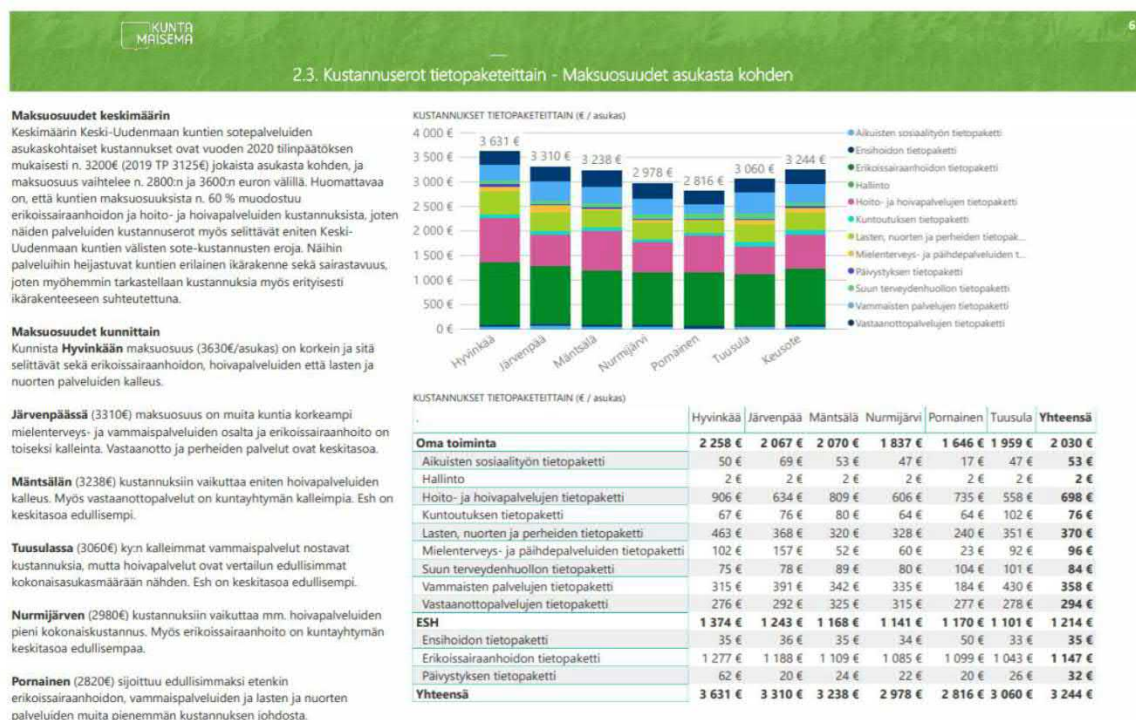
Ed. Vastaava kausi = Tilinpäätös 2019

Valittu TA = Muutettu talousarvio 2020

Valittu kausi = Tilinpäätös 2020

Toteuma-% (TA) = Tilinpäätös 2020 / Muutettu talousarvio 2020

Yleiskatsaus (Kuntamaisema – Tilinpäätösanalyysi 2020)

2.3. Kustannuserot tietopaketeittain - Maksuosuuksien muutos 2019-2020

Vuosi muutokset ovat palveluittain olleet suuria terveyspalveluissa, mikä aiheutuu poikkeuksellisesti vuodesta 2020 ja koronan aiheuttamista lisäkustannuksista vastaanottopalveluissa (n. 12,5 milj. €). Kustannusten kasvu vastaanottopalveluissa ilman koronan tuomia lisäkustannuksia on vain 0,5 %, kun koronakustannusten kanssa muutos on jopa 28 %. Siinä missä perusterveydenhuollon kustannukset ovat nousseet selvästi, erikoissairaanhoidon käyttö ja kustannukset ovat laskeneet.

Seuraavaksi suurinta kustannusten nousu on määrällisesti ollut lasten, nuorten ja perheiden palveluissa (5,7 milj. €, +8,5 %). Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa suurin osa kustannusten kasvusta on aiheutunut muusta kuin koronakustannuksista, vaikka koronakin on vaikuttanut kustannuksiin lisäavasti (n. 0,67 milj. €). Lisäksi hoivapalveluihin korona on vaikuttanut merkittävästi kustannuksiin lisäavasti (koronan vaikutus n. 3,5 milj. €, kokonaiskustannusten muutos n. 4,8 milj. €).

Kunnittain vaikutukset ovat kuitenkin vaihtelevat. Esim. hoito- ja hoivapalveluissa osassa kunnista kustannusmuutos on ollut suurta (erit. Hyvinkää ja Pornainen), mutta osassa kustannukset pysyivät lähes ennallaan.

Kunnittain asukaskohtaiset kustannukset ovat nousseet suhteellisesti eniten Pornaisissa (13,5%), jossa lasten ja nuorten palvelut sekä vastaanottopalvelut ovat nousseet oman toiminnan osalta määrällisesti eniten.

Hyvinkäällä kustannukset ovat nousseet toiseksi eniten (6 %), ja omassa toiminnassa muutosta on perusterveydenhuollon ja lasten ja nuorten palveluiden lisäksi ollut eniten hoivapalveluissa (määrällisesti, 2,8 milj. €) ja mielenterveys- ja päihdepalveluissa (suhteellisesti 14 % 0,6 milj. €).

Järvenpäässä ja Nummijärvellä muutos on ollut suhteessa samansuuruista (3,2 ja 2,9 %). Molemmissa erikoissairaanhoidon on laskenut lievästi n. 0,1 milj. € samalla kun vastaanottopalvelut ovat kalliistuneet n. 3 milj. €. Järvenpäässä nousua on lisäksi tapahtunut lasten ja nuorten palveluissa, kun Nummijärvellä se on keskittynyt hoivapalveluihin.

Mäntsälässä ja Tuusulassa kustannukset ovat nousseet n. 2,3 %, Tuusulassa vastaanottopalveluiden lisäksi hoiva- ja kuntoutuspalveluissa. Mäntsälässä lasten ja nuorten palveluiden sekä vammaisten palveluiden johdosta.

MUUTOS-% TIETOPAKETEITTAIN (€ / asukas)

	Kokonaiskustannusten muutos	Muutos-% (sis. koronakustannukset)	Koronakustannukset	Muutos-% ilman koronakustannuksia
Oma toiminta	27 205 447	7,3 %	17 602 059	2,6 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	-928 543	-8,2 %	154 128	-9,6 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	4 878 562	3,7 %	3 422 115	1,1 %
Kuntoutuksen tietopaketti	-414 430	-2,7 %	75 912	-3,2 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	5 711 642	8,5 %	669 861	7,5 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	1 106 289	6,2 %	67 842	5,8 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	1 941 013	13,3 %	549 798	9,5 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	2 211 388	3,2 %	197 611	2,9 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	12 699 525	28,0 %	12 464 792	0,5 %
ESH	-3 834 993	-1,6 %	16 082	-1,6 %
Ensihoidon tietopaketti	375 989	5,8 %	0	5,8 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	-3 844 509	-1,7 %	0	-1,7 %
Päivystyksen tietopaketti	-366 473	-5,5 %	16 082	-5,7 %
Yhteensä	23 370 454	3,8 %	17 618 141	0,9 %

MUUTOS-% KUNNITTAIN

Pornaisten aluetalous – Muutokset 2019-2020 (Kuntamaisema – Tilinpäätösanalyysi 2020)

KUNTA
MAISEMA

13

2.3. Kustannuserot tietopaketeittain - Maksuosuuksien muutos 2019-2020

Pornaisten muutokset

Kunnittain asukaskohtaiset kustannukset ovat nousseet eniten Pornaisissa (13,5 %), jossa lasten ja nuorten palvelut sekä vastaanottopalvelut ovat nousseet oman toiminnan osalta määrällisesti eniten. Noin kolmasosa kokonaiskustannusten kasvusta selittyy koronakustannuksilla.

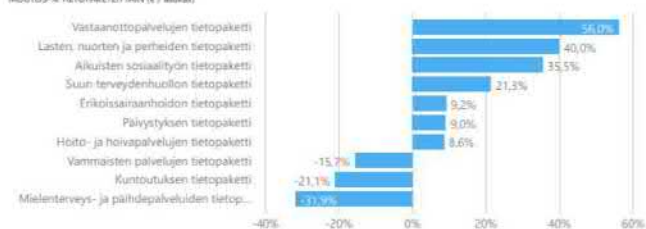
Vastaanottopalveluissa on muiden kuntien tapaan ollut jyrkkää nousua koronakustannuksista johtuen. Pornaisissa koronakustannusten osuus vastaanottopalveluiden kokonaiskustannusten muutoksesta on reilusti yli puolet, ja lasten ja nuorten palveluiden muutoksesta lähes puolet. Poiketen muista kuntajajymän kunnista, erikoissairaanhoidon kustannukset ovat Pornaisissa nousseet n. 0,46 milj. €.

Huomattavaa kustannusten laskua on tapahtunut mielenterveys- ja päihdepalveluissa, kuntoutuksessa ja vammaisten palveluissa.

MUUTOS-% TIETOPAKETEITTAIN

	Kokonaiskustannusten muutokset	Muutos-%	Korona €	Muutos-% ilman koronakustannuksia
Oma toiminta	943 126	12,9 %	534 777	5,6 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	501 366	56,0 %	308 966	21,5 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	344 569	40,0 %	160 762	21,3 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	294 471	8,6 %	46 885	7,3 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	91 677	21,3 %	12 670	18,4 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	23 013	35,5 %	862	34,2 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	-53 064	-31,9 %	422	-32,1 %
Kuntoutuksen tietopaketti	-86 137	-21,1 %	1 548	-21,5 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	-172 769	-15,7 %	2 662	-16,0 %
ESH	743 772	14,5 %	291	14,4 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	464 128	9,2 %	0	9,2 %
Ensihoidon tietopaketti	271 266	-1585,2 %	0	-1585,2 %
Päivystyksen tietopaketti	8 378	9,0 %	291	8,7 %
Yhteensä	1 686 899	13,5 %	535 068	9,2 %

MUUTOS-% TIETOPAKETEITTAIN (€ / asukas)

Lisäselvitykset merkittävimpiin poikkeamiin tietopaketti-tasolla

Oma palvelutuotanto

Koronakustannuksia syntyi n. 17,6 Me, josta Pornaisten osuus n. 0,5 Me. Koronan vuoksi arvioitiin, että asiakasmaksutuottoja jäi saamatta vajaa 7 Me, josta Pornaisten osuus n. 0,1 Me.

Vastaanottopalvelujen tietopaketti

Koronakustannukset on pääasiassa vastaanottopalvelujen tietopaketissa. Tietopaketin kustannuksia kasvattaa myös koronan vuoksi saamatta jääneet asiakasmaksutuotot n. 0,2 Me.

Koronatoiminta on keskitetty Infektio- ja tartuntatautiyksikköön ja kustannukset jakautuvat Intar-yksikön osalta väestöperusteisesti. Yksikköön on kohdistettu Koronatehtäviin siirretyn henkilöstön palkkakustannukset. Muun palvelutuotannon osalta esimiesten, asiantuntijoiden ja päälliköiden palkoista on Koronasta aiheutuvaan palvelutuotannon järjestelytyöhön käytetyn työnajan %-osuudella on kustannukset siirretty Korona Seuranta2 koodille, samoin palvelutuotannossa Koronan vuoksi tarvittavat suojavälineet, aineet ja tarvikkeet on kirjattu Koronan Seuranta2 koodille

Avopalveluiden toiminnassa on keskitytty vastaanottotoiminnan kehittämiseen kohti yhteistä, Keusoten toimintamallia ja yhdenvertaisten palveluiden tarjoamiseen mm. 18.3.20 aloitetun koronahoitopuhelimen ja 9.6.20 aloitetun laajennetun virka-ajan ulkopuolisen palvelun avulla.

Vastaanottotoiminnassa uuden toimintamallin käyttöönotto aloitettiin vaiheittain tammikuusta alkaen Järvenpään, Mäntsälän ja Pornaisten terveysasemilla. Pandemia puhkeaminen maaliskuussa aikaisti myös Hyvinkään ja Nurmijärven terveysasemien vaiheittaista siirtymistä uuteen toimintamalliin, sillä riskiryhmiin kuuluvien ikäihmisten ja pitkäaikaissairaitten asiakkaiden hoitoa ei haluttu viivästyttää vaan heille tarjottiin mahdollisuutta etäpalveluihin. Hyvinkää ja Nurmijärvi aloittivat vaiheittaisen siirtymisen kesäkuun alussa.

Vuoden 2020 aikana jokaisen toimipisteen 3. vapaa aika lääkärille on laskenut alle 7 vrk:teen.

Vuoden 2020 aikana kiireellisten käyntien kokonaismäärä hoitajilla ja lääkäreillä kasvoi Keusotessa 28 856 käynnillä. Hoitajakäyntien osuus kaikista käynneistä kasvoi kaikissa toimipisteissä; Järvenpäässä hoitaja käyntien osuus kasvoi 25%:lla, Nurmijärven kirkonkylässä 44%:lla ja Mäntsälässä 10%:lla, siten että kaikissa toimipisteissä hoitajakäyntien osuus oli yli 65%:a

Kiireettömien käyntien kokonaismäärä kasvoi 139 838 käynnillä. Näistä hoitajakäyntien osuus oli kaikissa toimipisteissä yli 55%:a ja eniten kasvua oli Tuusulan kunnan toimipisteissä (20%) ja Hyvinkäällä (18%).

Uusien palveluiden myötä kysyntä on kasvanut kaikilla terveysasemilla. Tämä on aiheuttanut ajoittaista puhelinpalveluiden ruuhkautumista. Terveysasemien ruuhkautumista on vähennetty siten, että muilta terveysasemilta on hoidettu muiden terveysasemien yhteydenottoja. Lisäksi henkilökunnan kuormittaneisuus on kasvanut lisääntyneen työmäärän ja meneillään olevien muutoksien myötä. Vastaanottopalveluissa sairaspoissaolopäivät kasvoivat vuoden 2020 aika 809 kalenteripäivällä.

Hoitotarvikejakelu keskitettynä alueellisena palveluna aloitti toimintansa toukokuussa 2020. Palvelun käynnistymisessä oli merkittäviä haasteita uuden puhelinpalvelun kuin teknisen laiteympäristön osalta. Henkilöstöresurssi palvelussa, jossa käytetään kaikkien kuntien potilastietojärjestelmiä, osoittautui riittämättömäksi ja resurssia on vahvistettu yhdellä työntekijällä. Logistiikan hoitaminen on vaatinut määräaikaista hoitajaresurssin lisäystä. Palvelun alueellinen yhdenvertaisuus varmistuu, kun hoitotarvikejakelun ohjeistusten ja luovutuskriteerien yhtenäistämistyö on valmistunut. Palvelun

kustannustehokkuutta ja asiakastoimitusten nopeuttamista tullaan kehittämään edelleen yhteistyössä HUS Logistiikan kanssa.

Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti

Kotona asumista tukevat palvelut

Koronavaikutuksen johdosta muualta siirretty henkilöstöresurssi ajoittui keväälle ennen kesälomakautta aiheuttaen kotihoitoon osittain ylimääräisiä henkilöstökustannuksia.

Ympäri vuorokautiset palvelut

Pornaisten talousarviossa 2020 oli ympärivuorokautisen hoidon osalta varauduttu siihen, että ikäihmisiä voidaan hoitaa ostopalvelun puitesopimuskumppaneiden tehostetun palveluasumisen paikoissa 12 (keskihinnan mukaan): Pornaisissa kuitenkin oli vuoden 2020 alussa sijoitettuna yhteensä 25 ikäihmistä tehostetun palveluasumisen ostopalveluun. Vuoden 2020 aikana palvelurakennetta kevennettiin merkittävästi ja vuoden 2020 lopussa Pornaisten tehostetun palveluasumisen ostopalvelupaikoissa asuu 18 ikäihmistä. Lisäksi Aurinkomäessä tehtiin palvelurakenteen keventämistä ja Pellavakodin osuudesta saatiin muutettua tehostetun palveluasumisen paikoista yhteensä 4 paikkaa palveluasumisen paikoiksi. Nyt vuonna 2021 on Pellavakoti jo kokonaan palveluasumista = 6 paikkaa.

Sairaalapalvelut

Sairaalapalveluiden potilaskoordinaatiota kehitettiin vuoden aikana siirtymällä keskitettyyn alueelliseen potilaskoordinaatioon, jossa akuuttiosastoille hoitoon tulevat potilaat sijoitetaan yhteen jonoon, josta sairaalapalveluiden hoitokoordinaattori ohjaa potilaat alueen vapaille osastopaikoille. Erityisesti loppuvuodesta on ollut suuria haasteita potilasvirtauksessa erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon.

Myös kotisairaalassa on vuoden 2020 siirrytty käyttämään UOMA-sovellusta alueen potilaskoordinaatiossa. Lisäksi kotisairaalassa on infektiopotilaiden hoidossa otettu käyttöön penisiliinipumput, jotka vähentävät merkittävästi infektiopotilaille tehtäviä käyntimääriä. Tämä mahdollistaa kotisairaalan potilasmäärien kasvattamisen ilman lisäresursointia. Koronan takia kotisairaalan poliklinista toimintaa jouduttiin supistamaan merkittävästi, jonka takia kotisairaalan potilasmäärät eivät ole kasvaneet odotetulla tavalla.

Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti

Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketissa kustannukset nousivat eniten perhekuntoutuksessa ja laitoshoidossa yhteensä n. 240 t€, sekä lapsiperheiden kotipalveluissa n. 50 t€. Kustannusten kasvua selittää myös lasten, nuorten ja perheiden palveluiden paketille kuuluvan lääkäripalveluiden kirjaaminen vuonna –20 tarkemmin tähän pakettiin (kasvu n. 58 t€).

Suun terveydenhuollon tietopaketti

Tietopaketin kustannuksia kasvattaa myös koronan vuoksi saamatta jääneet asiakasmaksutuotot n. 0,1 Me.

Suun terveydenhuollon toiminta jouduttiin ajamaan alas maaliskuun ja heinäkuun väliseksi ajaksi. Tuolloin kertyi jonoa kiireettömän hoidon ja tarkastuksien osalta. Sillä asiakkaille voitiin tarjota vain kiireellinen hoito. Pandemian aikaisen tarkastusjonon purkuun luotiin syksyllä toimintatavat, joilla tarkastusajkojen jonoa puretaan 3. eri tuottamismallin avulla. Suunnitelman tavoitteena on, että pandemian aikana jonoutuneet

tarkastusajat ja niistä löytävät suun terveydenhuollon hoidon tarve on saatu purettua 1.4.-21 mennessä. Suunterveydenhuollon jononpurku on aloitettu viikolla 42 ja jononpurkuun kohdistuvat palkkakustannukset sekä aineet ja tarvikkeet on eritelty Korona Seuranta2 koodille.

HUSin Suun terveydenhuollon päivystys oli siirrettyinä Haartmanin sairaalaan. Koronapositiivisten ja karanteenissa olevien suunterveydenhuollon potilaiden akuutti hoito on keskitetty HUS:n Kirurgiseen sairaalaan koronapäivystykseen.

Vammaisten palvelujen tietopaketti

Vammaisten kustannukset laskivat Pornaisissa. Pornaisten kustannukset alenivat n. 25 %, kun ei huomioida alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen kustannuksia. Alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen kustannukset kirjattiin vuonna 2019 kotona annettavien palvelujen kustannuspaikalle, vuonna 2020 ne kirjattiin vammaispalveluihin. Vuodet eivät siis ole tältä osin vertailukelpoisia. Kustannukset alenivat erityisesti kuljetuspalvelujen osalta, vaikka keskimääräiset kustannukset edelleen korkeat verrattuna muihin Keusoten kuntiin. Omaishoidon tuen ja kuljetuspalveluiden kustannukset korkeimmat, joita selittää kunnan maaseutumaisuus ja syrjäisyys sekä palvelujen puuttuminen. Lisäksi Pornaisissa asiakkaita niin vähän, että yksittäiset muutokset asiakkaissa voivat vaikuttaa merkittävästi vuosittaisiin kustannuksiin.

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kustannukset vähenivät laitosvieroituksissa ja –kuntoutuksessa yhteensä n. 33 t€ mt-avopalveluissa n. 15 t€.

Kuntoutuksen tietopaketti

Kuntoutuksen tietopakettirakennetta on muutettu vuoteen 2019 nähden, tämä tuo haasteita kahden eri vuoden väliseen vertailuun.

Aikuisten sosiaalityön tietopaketti

Aikuissosiaalityön ja toimeentulotuen kustannukset kasvoivat yhteensä 22 t€.

Erikoissairaanhoidon tietopaketti

ERIKOISSAIRAANHOITO	Yhteensä	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula
TP 2019, tietopakettirakenne	236 954 442	61 309 896	53 523 439	25 606 079	48 127 880	5 053 735	43 333 414
MTA 2020, tietopakettirakenne	219 687 157	57 539 004	50 219 030	22 939 035	44 837 069	5 096 008	39 057 011
TP 2020, tietopakettirakenne	233 476 845	60 945 303	53 462 860	23 700 645	48 071 215	5 788 870	41 507 952
josta HUS:n vuoden 2020 alijäämän kattaminen	4 996 963	1 307 751	1 158 968	501 995	1 041 931	120 325	865 994
josta osuus HUS:n valmiusvaraston alaskirjaus	1 358 832	355 619	315 160	136 508	283 334	32 720	235 491
TA 2021	250 333 807	64 886 115	55 900 415	27 025 675	50 396 574	5 598 568	46 526 460
TA 2021 HUS koronahoitovelka	7 949 471	2 076 066	1 885 540	833 483	1 390 624	120 083	1 643 675
TA 2021 ilman koronahoitovelkaa	242 384 336	62 810 049	54 014 875	26 192 192	49 005 950	5 478 485	44 882 785

Erikoissairaanhoidon tietopaketti

HUS:n hallitus esitti HUS:n valtuustolle vuoden 2020 alijäämän (yht. 40 Me) kattamista helmikuun kokouksessa. Pornaisten osuus tästä oli n. 0,1 Me. Lisäksi HUS:n logistiikan varaston arvonalennuskirjaus tehtiin vuoden 2020 tilinpäätöksessä, mikä lisäsi Pornaisten erikoissairaanhoidon kustannuksia n. 0,03 Me.